Volume VII

No. 5

29th July, 1961

(Saturday)

7th Sravan, 1883 S. E.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

OFFICIAL REPORT

Part II—Proceedings other than Questions and Answers.

Contents.

Business of the House [261—263]

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance

re : Statements issued by the Chairman of the River Water Commission [263—266]

re : Flood Control Schemes on Krishna River at Vijayawada. [266—272]

Papers Laid on the Table of the House [272—281]

Amendment to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957.

Notification issued under Section 11 (1) of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1931.

Notification issued under Section 11 (1) of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1931.

Rules made under the Andhra Pradesh (Telangana Area) Gram Panchayats Act, 1946.

Draft Amendment to Rule 8-A of Schedule IV
to the Madras District Municipalities Act, 1920.

Motion on Address by the Governor. [282—333]

Note :— *at the commencement of the Speech denotes confirmation, not received in time from the Member.

PRINTED BY B. V. R. BALREDDY & Co , SECUNDERABAD,
FOR THE DIRECTOR, GOVT. PRINTING PRESS, HYDERABAD-A.P.

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY DEBATES

(Part II-Proceedings other than Questions and Answers)

OFFICIAL REPORT

Fifth day of the Twelfth Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Saturday, the 29th July, 1961.

The House met at Half Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

QUESTIONS AND ANSWERS

(See Part I.)

BUSINESS OF THE HOUSE

మిస్టర్ స్పీకర్:- ఇప్పుడు సంగతి ఏమిటంటె, ప్రగడ కోటయ్యగారు జ్వరంతో బాధపడుతున్నారుట, నాకు చాలా విచారంగా ఉన్నది. అందువల్ల ఆయన రాలేకపోయినారు.

నిన్న నేను చెప్పినవిషయంలో రెండు పేపర్సు అపార్థం చేసుకున్నట్లున్నవి. నేను "ఆంధ్రభూమి" చూచినాను. "డెక్కన్ క్రానికల్" కూడ బహుశః అపార్థము చేసుకొన్నదేమో. నేను అన్నది యింతవరకే, మెంబర్సు ప్రభుత్వంమీద సీరియస్ యాలిగేషన్సు చేసినప్పుడు, ప్రభుత్వంవారు మళ్లీ జవాబుయిచ్చిన సమయంలో వారు కూర్చొని వినటం న్యాయం; ఏవో allegations చేసి వెళ్లిపోకూడదు— అంతవరకే అన్నాను. ప్రభుత్వంమీద allegations అన్నీ ఋజువు అయితేనే చేయాలి, లేకపోతే

చేయకూడదు అని అంటే ఆ సాంప్రదాయం ఎట్లా కుదురుతుంది? అపోజిషన్ వారు allegations చేస్తుంటారు. ప్రభుత్వంవారు జవాబు చెబుతూంటారు. అవన్నీ ఋజువు చేయటం అనే ప్రశ్న లేదు. అవి మొత్తంమీద ఋజువు అయితేనే చేయాలి అని నేను అనలేదు. అందువల్ల అది correct చేయండి. ప్రభుత్వంమీద ఋజువు అయ్యే యాలిగేషన్స్ చేయమంటే డిస్కషనే జరగదు, అపోజిషనే ఉండదు. భారత రిపబ్లిక్ ప్రెసిడెంటు, వైస్ ప్రెసిడెంటు, అటువంటివారిమీద careful గా ఉండాలంటూనుగాని మిగతా విషయాలలో వారిమీద వీరు వీరుమీద వారు విసురుతూంటారు. ప్రతిది ఋజువుఅయితేనే, అంటే, అసలు యిక్కడ కుదరనేకుదరదు. అదికాదు నా ఉద్దేశం. అది పార్లమెంటరి సాంప్రదాయం అని అనను. మంత్రులపై allegations ఋజువు పరచటానికి సిద్ధముగా ఉంటేతప్ప-అనేది ఎట్లాచెబుతాం. వారు చెప్పేవాటికి వీరు చెబుతారు. ఋజువుపరచలేరు. అని వీరు చెబితే-అవి పోతాయి.' ఆ విధంగా డిస్కషన్‌కు full scope యివ్వాల్సినదేతప్ప, ఋజువుపరిస్తేనే చెప్పాలి, లేకపోతే తాను అనేటటువంటిమాట అనటానికి వీలులేదు— అది పార్లమెంటరి సాంప్రదాయం అని చెప్పను. ఉన్నది ఏమంటే—సీరియస్ యాలిగేషన్సు చేసినప్పుడు దానికి వీరు మంత్రులు సమాధానం చెప్పేటప్పుడు అది వినటానికి సిద్ధంగా కూర్చోవాలి. అది న్యాయం. పార్లమెంటరీసాంప్రదాయం, ఎందుకంటే allegations చేశారుగనుక. Allegations చేసి వెళ్ళిపోకూడదు. మంత్రులు ఏమిచెబుతారో వినటానికి సిద్ధముగా ఉండాలి. అది పార్లమెంటరి సాంప్రదాయం అంతకంటె నేను ఏమీ అనలేదు.

శ్రీ కోటయ్యగారు అవసరమైన కాగితాలు పంపారుట. ఇంకేవో కొన్ని అడిగారు. "I have already supplied to the hon'ble Members the letter from the Reserve Bank of India."— ఇంకా కొన్ని కాగితాలు మంత్రులనుంచి రాలేదన్నారు. ఇది అంతా రేపు డిస్కషన్‌లో వస్తుంది. కోటయ్యగారు డిస్కషన్ నాటికి, వారు ఆరోగ్యంగా ఉంటే తప్పకుండా రావాలి. వారు ఆరోగ్యంగా లేకపోతే యింకొక రోజుకు వాయిదా వేస్తాను.

ప్రెస్‌వారు మరీ extreme కు పోకండి. ఏమీ ఋజువుకాకుండ ఉంటే చెప్ప కూడదని కాదు. అది నేను అనలేదు. ఋజువు చేయటానికి సిద్ధముగా ఉంటే తప్ప మంత్రులమీద అపోజిషన్‌వారు ఆరోపణ చేయకూడదనే మాట నేను అనలేదు. ఎంత వరకు ఋజువు చేస్తారనేది వారియొక్క, వీరియొక్క. ఛాలెంజెస్ మీద ఉంటుంది. అది నాకు సంబంధించినది కాదు. ఏదైనా serious allegations చేసినప్పుడు, దానికి రిప్లయి వినటానికి ఆ సభ్యులు యిక్కడ ఉండటం న్యాయం. అది పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయం. ఏదైనా ఉంటే అడగటానికి, వారికి వీలుంటుంది, అంతవరకే;

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం): కాగితాలు ఎప్పుడు పెడతారు?

మిస్టర్ స్పీకర్: కొన్ని కాగితాలు వచ్చినవి. ఆయన తనవద్ద ఉన్నంతవరకు ఇచ్చానని అన్నారు. ఒకవేళ అవసరమయితే యింకొక రోజున, ఆయన వచ్చినతరువాత, తీసుకొందాము. Serious matter గనుక మీరు, వారు, చర్చించుకోవలసినదే.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: Statements issued by the Chairman of the River Water Commission

మిస్టర్ స్పీకర్: తరువాత రూలు 74 క్రింద సి హెచ్, రాజేశ్వరరావుగారు అడిగిన విషయం ఇలాఉన్నది

"The various statements issued by the Chairman of the River Water Commission appointed by the Government of India go to show that the said Commission will investigate afresh into the matter of the actual water-flow of the river Godavari over the States. This in other words tantamounts to the re-opening of the 1951 River Water Agreement. As a result of these statements the people of Karimnagar district are apprehending the postponement of the Pochampad Project which is their life-line. This situation has caused immense alarm."

* శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు (చొప్పదండి): అధ్యక్షా, కరీంనగర్ జిల్లా చాల క్షామపీడితమైన ప్రాంతం. అందువల్ల పోచంపాడు ప్రాజెక్టుకొరకు ఆ జిల్లాప్రజలు చాల కాలంనుంచి వేచియున్నారు. ఈ శాసనసభలో అనేక సందర్భాలలో యీ విషయం ప్రస్తావించడం జరిగింది. అప్పుడు, ముఖ్యమంత్రిగా యున్న సంజీవరెడ్డిగారు, అప్పటి నీటిపారుదల శాఖ మంత్రి, తరువాత వచ్చిన మంత్రులు పోచంపాడు ప్రాజెక్టు గురించి పదే పదే చెబుతూ ఆ ప్రాజెక్టును వాయిదా వేయుటలేదని, తప్పనిసరిగా తీసుకొంటామని చెప్పారు. అయితే పత్రికలలో వచ్చే వార్తలనుబట్టి ప్రజలకు ఒకసారి విశ్వాసాన్ని, ఒకసారి అనుమానాన్ని కలిగించే పరిస్థితులు ఏర్పడినవి. కేంద్ర ప్రభుత్వం

యీ నీటి వ్యవహారం గురించి గుల్హాటీ కమిషన్ వేసిన తరువాత. ఆ కమిషన్ వారు హైదరాబాదులోను, ఇతర ప్రాంతాలలోను చేసిన ప్రకటనలవల్ల, 1951 ఒడంబడికను తిరగతోడ్తామని చెప్పకపోయినా, వారుచేసిన ప్రసంగాలవల్ల అనుమానాలకు ఆస్కారమై, పోచంపాడు ప్రాజెక్టు వెనక్కు పోతుందేమోనని ప్రజలు అనుకోవటం జరుగుతోంది. ప్రభుత్వం కొన్ని లక్షలు కేటాయించి సాధారణ కార్యక్రమాలు సాగించింది గాని, ప్రాజెక్టును యింకా ప్రారంభించలేదు. మూడవ ప్రణాళికలో ప్రారంభిస్తామని 4 కోట్లు కేటాయించినా సత్వరంగా చర్యలు తీసుకొని ప్రారంభిస్తారని విశ్వాసం లేదు. Medium Project గా తీసుకొన్నప్పుడు కరీంనగర్ జిల్లాలో జగత్యాల్, మెట్‌పల్లి, సుల్తానాబాద్, తాలూకాలలో కొన్నిలక్షల ఎకరాలకైనా ఉపయోగపడుతుందని ఆశలు కలిగించింది. కాని ఈమధ్య రెండుమూడు మాసాలనుంచి ప్రజలలో నిరుత్సాహం కలుగుచున్నది. ఇది వస్తుందో రాదో అనుమానంగా ఉన్నది. ప్రభుత్వం అనేక సందర్భాలలో ఘంటాపథంగా చెప్పారు. తప్పకుండా ప్రారంభిస్తారని మీరుకూడ చెప్పారు. ఈ విషయమై శాసనసభద్వారా ప్రభుత్వం తిరిగి ప్రజలకు హామీ ఇచ్చి వెంటనే ప్రారంభించుటకు పూనుకుంటారని మంత్రిగారు హామీ ఇస్తూ వివరంగా చెప్పుటకు ప్రయత్నిస్తారని ఈ మోషన్‌ద్వారా అడిగాను, మంత్రిగారు తగు విధంగా సమాధానం చెబుతారని ఆశిస్తున్నాను.

*పబ్లిక్‌శాఖమంత్రి (శ్రీ ఎ. సత్యనారాయణరాజు): అధ్యక్షా, 1951వ సంవత్సరపు ఒప్పందములో సూచించిన కాలపరిమితిలోగా కృష్ణా, గోదావరి జేసిన్లయొక్క జలాల పంపిణీ విషయంలో తిరగదోడే ప్రసక్తి కూడదనే విషయాన్ని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వముయొక్క స్థిరసంకల్పమును గౌరవసభ్యులకు ఇదివరకే తెలియజేసిఉన్నాము. దానిలో ఎట్టి మార్పులేదు. 1951 ఒప్పందము జరిగినప్పుడు మన రాష్ట్రముయొక్క వాదన ఈ క్రింద సూచించిన సహేతుకమైన అంశములమీద ఆధారపడి చేయబడినది. అనే విషయం జ్ఞాపకం చేస్తున్నాను. (1) ప్రతి రాష్ట్రముయొక్క వ్యవసాయానికి యోగ్యమైన విస్తీర్ణాన్నిబట్టి (2) ప్రతి రాష్ట్రములో పరిశోధించిన ప్రాజెక్టులనుబట్టి (3) ప్రాజెక్టుల నిర్మాణములో అయ్యే తక్కువ ఖర్చును బట్టి (4) ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తి శక్తినిబట్టి పంపిణీ జరగవలెనని. ఈ విషయాన్ని పదేపదే కేంద్రప్రభుత్వము వారికి మన ప్రభుత్వము తరఫున నచ్చచెప్పడమైనది. కృష్ణా గోదావరి నదీజలాల పంపిణీ విషయమై 1960 డిశంబరులో మన ఉభయ శాసనసభలు ఆమోదించిన తీర్మానమును కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపిన విషయముకూడా మీ కందరికీ తెలిసిన విషయమే. 1960 సెప్టెంబరు మాసములో ఢిల్లీలో జరిగిన సమావేశములో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము యొక్క ప్రతినిధులు చేసిన వాదనను సమర్థిస్తూ, మన రాష్ట్రప్రభుత్వము చేసిన నిర్ణయాన్నికూడా కేంద్రప్రభుత్వము వారికి తెలియజేయటం కూడా జరిగింది.

అయినప్పటికీ కేంద్రప్రభుత్వం కృష్ణా గోదావరి కమిషన్ అనబడే ఒక కమీషన్ శ్రీ గుల్హాటీ అనే వారి అధ్యక్షతన నియమించినారు, ఈ సందర్భములో కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు విశదంగా చెప్పిన విషయమేమిటంటే- కృష్ణా గోదావరి నదులలో లభ్యమయ్యే అదనపు నీటిని గురించి దర్యాప్తుచేయడానికే కమిషన్ ఏర్పాటు చేయు ఉద్దేశ్యమనిన్నీ ఆయా రాష్ట్రాల యొక్క నీటి పంపిణీలకుగాని, వారి వాదనలకు భిన్నముగా చేయుటగాని సదరు కమిషన్ యొక్క వుద్దేశ్యము కాదని సుస్పష్టముగా తెలియజేసినారు, కేంద్రప్రభుత్వము రాష్ట్రప్రభుత్వానికి మరియొక హామీకూడా ఇచ్చినది. దీనినికూడా సభ్యులు గమనించాలని కోరుతున్నాను. గుల్హాటీ కమిషన్‌ను నియమించుట కృష్ణా గోదావరీ నదులలో లభ్యమయ్యే నీరు సప్లయి స్థితిని సింహావలోకనం చేసి, ఇంకా ముందు వచ్చే నీటి అవసరాలను ఎంతవరకు మనం ఉపయోగించవచ్చునో తెలుసుకొనుటయని కమిషన్ యొక్క నివేదికమీద తగు చర్య ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను సంప్రదించకుండా తీసుకోము అని స్పష్టము చేసి ఉన్నారు. కమిషన్‌వారు 1961 మే నెలలో హైద్రాబాదు వచ్చి మంత్రులతోను ప్రభుత్వ వుద్యోగులు, ఇంజనీరులతోను సంప్రదింపులు జరిపిన విషయం తమకు తెలిసినదే. 1961 జూన్ నెలలో కమిషన్‌వారు కృష్ణా, ధవళేశ్వరం ఆనకట్టలు కూడా తనిఖీ చేసినారు. 1961 నవంబరు నాటికి కమిషన్ యొక్క నివేదిక తయారవుతుందని భావిస్తున్నాను. పైన పేర్కొన్నట్లు 1951 ఒప్పందము ప్రకారము జరిగిన నీటి పంపిణీ పైబడి లభ్యమయ్యే నీటి డిమాండ్లను గురించి మాత్రమే కేంద్రప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుంది అనికూడా మాకు తెలిసిన విషయము. పోచంపాడు ప్రాజెక్టును గురించి అది వాయిదా వేయబడుతుంది అని మన సభ్యులుగాని, ప్రజానీకంగాని భయభ్రాంతులు కానవసరములేదు అని పునరుద్ఘాటిస్తున్నాను. ఇది తెలంగాణా ప్రాంతమునకు ప్రాణప్రదమైన ప్రాజెక్టు అని ప్రభుత్వమునకు తెలియని విషయంకాదు. 1903వ సంవత్సరములోనే తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని గురించి ఇరిగేషన్ కమిషనువారు వారి నివేదికలో ఆ ప్రాంతముయొక్క జీవిత పరిణామమును పెరగవలెనంటే నీటి సాకర్యాల ద్వారానే చేయవలసి ఉంటుందని తెలియజేసి ఉన్నారు. ఈ విషయం గమనించి పూర్వపు హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు గోదావరి నదిమీద ఒక ప్రాజెక్టును నిర్మించ దలచి పూర్తి పరిశీలన చేయించటం జరిగింది. దాని ప్రకారం "గోదావరి ఇరిగేషను మరియు జలవిద్యుచ్ఛక్తి పథకము" అనే ఒకదానిని డిజైను చేయడం జరిగింది. ఈ ప్రాజెక్టు చాలా పెద్దది కాన, దానిలో కొంతభాగాన్ని మాత్రం 1949 ఏప్రిల్ నెలలో పూర్వపు హైదరాబాద్ ప్రభుత్వము మంజూరు చేసినది. అలా మంజూరు అయిన పథకాన్నిబట్టి (1) కడం రిజర్వాయరు (2) కాల్వల సిస్టము (3) గోదావరిమీద ఒక వియర్ (4) పంపింగ్ స్కీము పథకములు నిర్వహించుట ఈపథకానికి నిర్ణయించిన నీటి ఘన పరిమాణము 53 టి. ఎం. సి. దీనిలో 12 టి. ఎం. సి. గోదావరి నది

పురపాలక, పశుపోషణ, మత్స్య పరిశ్రమలశాఖ మంత్రి (శ్రీ ఎం. నరసింగ రావు): దానికి సంబంధించిన ఇన్‌ఫర్మేషన్ అంతా తెప్పించటానికి నాకు కొంత టైమ్ ఇవ్వవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. దీనిని మూడవ తారీఖుకు వాయిదా వేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్: తమరు ఇన్‌ఫర్మేషన్ తెప్పించి మూడవ తారీఖున జవాబు చెప్పండి. అక్కడ ఆ కట్ట లేకపోవటంబట్టి, అంతా మునిగి పోవటం జరుగుతోంది. అక్కడి ప్రజలు తహతహలాడుతున్నారు.

*శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి): అధ్యక్షా! వివరాలు చెప్పటానికి వదలి స్థూలంగా మాత్రమే నేను చెప్ప దలచుకొన్నాను, కృష్ణానదికి వరదలు రావడం వల్ల ఆ ప్రాంతాలు అంతా ముఖ్యంగా దివిసీమకంతా చాల ప్రమాదం కలిగినట్లు, చాల గ్రామాలకు నష్టం కలిగినట్లు తెలుస్తున్నది. పాములు మొదలైనవి ఎక్కువగా విహరించినట్లు కూడ పత్రికలలో వస్తున్నది. అక్కడ ఇంతవరకు రైతాంగానికి కూలీలకు కావలసిన సౌకర్యాలు, వారికి రక్షణ కలిగించలేదని వింటూ ఉన్నాము. ఎక్కువ ఆందోళనకరంగా ఉన్నవి, ఆ వివరాలు మంత్రిగారు తెలియ్యాలని కోరుతున్నాను. మిగతా విషయాలు సోదర సభ్యులు చెప్పాలని కూడ కోరుతున్నాను.

*శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు: అధ్యక్షా! కృష్ణా వరదలవల్ల నందిగామ తాలూకా విజయవాడ తాలూకా, గన్నవరం తాలూకాలో ఒకటి, రెండు ఊళ్లు, దివి తాలూకా, గుంటూరు జిల్లాలో రేపల్లె తాలూకా, మొత్తం 35 గ్రామాలు మునిగి పోయినాయి. ప్రతి రెండు మూడు సంవత్సరాలకు చాల విపరీతంగా రావడం, ఈ గ్రామాలన్నీ మునిగి పోవడం జరుగుతూ ఉన్నది. ఈ మధ్యనే గుంటూరు జిల్లాలో కొత్త కట్ట పోశారు. దానివల్ల విజయవాడపైన ఉన్న గట్ల ఒత్తిడి పెరిగింది అని, కృష్ణా బారేజి కట్టడంవల్ల కూడ వెంటనే దిగి పోవడం లేదని తెలుస్తున్నది. విజయవాడకుపైన ఉండే యిబ్రహీంపట్టణం పాడిగలపూడి, మూలగపాడు, జూపూడి, దాపులూరు, నందిగామ తాలూకాలో ఉగులూరు, కొత్తపేట మొదలైన గ్రామాలకు నీటి తాకిడి ఉండడం, అందులో గత 20 రోజులుగా ఈ గ్రామాలన్నీ నీటిలో మునిగిపోయి ఉండడంవల్ల అనేక యిండ్లు కూలిపోయినాయి. అక్కడ ఉండే బీదప్రజలకు కూలి లేక పోవడం చేత తిండి కూడ దొరకని పరిస్థితులు ఏర్పడినాయి. అక్కడి కలెక్టరుగారు స్థానికంగా కొంత పోగుచేసి గ్రామాలనుంచి బైటికి తరలించిన వారికి కొంత వరకు సహాయం చేయడం జరుగుతున్నది గాని, గ్రామాలలో ఉండి తిండిలేక వస్తులుండే బీదప్రజల ముఖ్యంగా హరిజనుల

విషయంలో ఎక్కువగా శ్రద్ధ తీసుకోడానికి అవకాశం లేకపోతున్నది. వారికి కూడ సహాయం చేయాలని కలెక్టరుగారికి ప్రభుత్వమే సూచనలు పంపించి డబ్బు కూడ మంజూరు చేయాలని కోరుతున్నాను. కృష్ణలంకనుంచి కూడ అనేకమందిని తరలించారు. వారందరికీ తాత్కాలికమైన సహాయం చేశారు. కాని ఆ యిళ్లు పునర్నిర్మించుకోడానికి అవసరమైన సహాయం చేయాల్సి ఉన్నది. గ్రామాలలో స్వంత యిళ్లు పడిపోతే వారికి కొద్దో గొప్పో సహాయం చేయడానికి ప్రభుత్వం వారు పూనుకుంటున్నారు గాని బీదవారు ప్రభుత్వ బంజరులో కట్టిన యిళ్ళకు ఎటువంటి సహాయం చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవడంలేదు. అందుకు rules లో ఏమైన అభ్యంతరం ఉంటే ఆ rules ను మార్చి వారికి కూడ సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ గ్రామాలలోనే కొన్ని లక్షల విలువగల పంటలన్నీ కొట్టుకు పోయినాయి. వాళ్ళకు అప్పులు, బకాయిలు ఉన్నాయని వాటన్నిటినీ ఈ సంవత్సరం వసూలు చేయడానికి ప్రభుత్వం వారు పూనుకుంటున్నారు. వాటిని రద్దు చేయడం విషయం ముందు ముందు వరదల గురించి ఆలోచించవచ్చు. ప్రస్తుతం రద్దు చేయమని కోరడంలేదు. వాటిని 62 మార్చి వరకు వాయిదా వేయడానికి వెంటనే చర్య తీసుకోమని కోరుతున్నాను. విజయవాడలో కృష్ణలంక వరదకట్ట అభివృద్ధి చేయాలని యింతక్రితమే చెప్పాను. ఇప్పుడు ఇబ్రహీం పట్టణంనుండి కృష్ణానది సముద్రంలో కలిసేంతవరకు వరద కట్ట ఉన్నది. గుంటూరు జిల్లాలో వరద కట్ట పోయడంవల్ల కృష్ణా బారేజి కట్టడం వల్ల విజయవాడకు ఎగువ భాగంలో వరద తాకిడి ఎక్కువగా ఉన్నది. ఇబ్రహీం పట్టణంనుండి పరిటాల వరకు వరద కట్ట పోసే విషయం కూడ ఆలోచించమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. విజయవాడ-హైదరాబాద్ రోడ్డు కృష్ణ వరద వచ్చినప్పుడల్లా పూర్తిగా నీటిలో మునిగి పోతున్నది. నాలుగు మైళ్ళ రోడ్డు పూర్తిగా మునిగి పోవడంవల్ల ప్రయాణానికి సౌకర్యం లేకుండా పోతున్నది. ఈ నాడు ప్రయాణికులు బెజవాడనుంచి ఇబ్రహీం పట్టణం వరకు బస్సులో రావడం, ఇబ్రహీం పట్టణంనుంచి మూలపాడు వరకు లాంచీలో ప్రయాణం చేయడం అక్కడ నుంచి బస్సులో రావడం జరుగుతున్నది. నీటిలో ప్రతి రోజు ప్రయాణం చేయడం అంత మంచిదికాదు, ఆ రోడ్డు level పెంచాలి ఆ రోడ్డు మీద చాల వాగులు ఉన్నాయి. వాటికి వంతెనలు ఉన్నాయి. వాటన్నిటినీ మరమ్మతు చేయాలని కోరుతున్నాను.

కృష్ణానదికి వరద వచ్చే విషయం ఎప్పుడూ తెలియడంలేదు కర్నూలు వద్ద మాత్రమే దీనికి readings ఉన్నాయి. కర్నూలు దగ్గర నుండి వచ్చిన telegrams తప్ప మరేమిలేవు. కర్నూలు తరువాత కృష్ణానదిలో కలిసే నదులు అనేకం ఉన్నాయి. పాలేరు, కేసరి, మూసినది ఉన్నవి. ఈ నదులయొక్క ముఖద్వారంలో కృష్ణానది

readings ఎప్పటికప్పుడు levels తెలిసే యంత్రాలు పెట్టి అక్కడ నుంచి సమాచారాలు ఎప్పటికప్పుడు బెజవాడవచ్చి, కృష్ణలో ఎంత వరద వస్తుంది దానియొక్క ప్రరిణామం ఏమిటి ? ఎన్ని రోజులవరకు ఈ వరద ఉంటుంది మొదలైన విషయాలు ప్రభుత్వం ప్రకటించవలసిన అవసరం ఉన్నది. ఆ విధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను. పల్లపు ప్రాంతాలలో ఉండే బీద ప్రజలకు యిళ్ళ సౌకర్యం కలుగ చేయాలి. ఎవరైన మెట్ట ప్రాంతాలకు వస్తామంటే, ప్రభుత్వం సామాన్యమైన rules పాటిస్తూ ఏదో యిస్తాములే అని సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమం అనే పేరుతో 3 సంవత్సరాలు 4 సంవత్సరాలు చేయకుండా వచ్చే మార్చినాటికి వాళ్ళందరకు యిళ్ళ స్థలాలు యిప్పించడానికి సత్వర చర్యలు తీసుకోవాలని, అవసరమైతే emergency powers వినియోగించి వాళ్ళందరకు యిళ్ళ స్థలాలు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన చర్య తీసుకోవాలని కోరుతూ, ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్యగారు గోదావరిని గురించి అడిగారు. అది వేరే వస్తుంది. గోదావరికి యిప్పుడు వరదలులేవు. దాని సంగతి తరువాత చూసుకుందాము. కృష్ణానది గురించి యిద్దరు చెప్పారు. మీరు చెప్పనక్కరలేదు.

*శ్రీ కె. వి. రంగారెడ్డి (ఉపముఖ్యమంత్రి) : కృష్ణానదివరద 12-7-61 వ తేదీన మహారాష్ట్రంలో మూతమ్‌నది మీద రెండు పెద్ద ఆనకట్టలు తెగినందువల్ల ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో కృష్ణానదికి వరద కలగవచ్చునని పూనా కమిషనర్ వద్ద నుంచి ప్రభుత్వానికి తంతి సందేశం వచ్చినది. ఈ తంతి చేరగానే Irrigation Chief Engineer గారిని కృష్ణా, మహబూబ్‌నగర్, కర్నూలు, నల్గొండ జిల్లా కలెక్టర్లను హెచ్చరిక చేయడం అయింది. 13-7-61 వ తేదీనుంచి 17 వ తేదీ వరకు కృష్ణానది పొంగుతూ వచ్చినది. 17 వ తేదీ విజయవాడ ఆనకట్ట వద్ద వరద level 18 8 అడుగులు. 18 వ తేదీనుంచి వరద తగ్గుతూ వచ్చినది. 20 వ తేదీన ఆనకట్ట వద్ద నదియొక్క level 13.6 అడుగులు. 22 వ తేదీనుంచి వరద మరల హెచ్చడం మొదలు అయింది. 20 వ తేదీనాటికి వరద యొక్క level 19.2 అడుగులు. 26 వ తేదీనుంచి వరద తగ్గుతూ వచ్చినది. 26 వ తేదీన వరద level 17.7 అడుగులు ఇకమీద తగ్గే సూచనలు ఉన్నవని రిపోర్టుల ద్వారా తెలియుచున్నది. కృష్ణానది యొక్క వరదలు సూచించగానే స్థానిక ఉద్యోగస్తులు ముందు జాగ్రత్త కొరకు తీసుకొనవలసిన చర్యలన్నియు ఉపక్రమించినారు.

re: Flood control schemes on Krishna River at Vijayawada

నదిపొడుగునా బందోబస్తు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. విజయవాడలో కృష్ణలంక లోతట్టు ప్రాంతములో వరదనీరు ప్రవేశించగానే ఆ ప్రాంతములలో నివసిస్తున్న ప్రజానీకాన్ని క్షేమస్థానములకు చేర్చడమైనది. చాలామంది ప్రజను విజయవాడలోని హైస్కూలులో చేర్చబడుటకు ఏర్పాట్లు చేయడమైనది. భ్రమరాంబపురం ప్రాంతంలో స్లిపేజీవద్ద నీరుచేరి కొత్తగా నిర్మించిన నగరం వరదకట్టకు ప్రమాదం జరిగే సూచన కనుపించగానే యిసుకసంచులు మొదలగు భద్రతపనులు జరిపి, ఆ కట్టను భద్రపరచడం జరిగింది. విజయవాడ లోతట్టుప్రాంతమేగాక, వరదనీరు జూపుడి, మూలపాడు, ఇబ్రహింపట్నం ప్రాంతాలను దివి తాలూకాలోని నాగాయలంక, చిరువెడిలంక, నేలపర్తిలంక ప్రాంతాలలోను, గన్నవరం తాలూకాలో ఇల్లూరు ప్రాంతంలోను ప్రవేశించింది. ఆ గ్రామాలలోని ప్రజానీకం కూడా క్షేమప్రాంతాలకు చేర్చబడింది. నందిగామ తాలూకాలో కొన్ని ప్రాంతాలలో వరదలవలన ప్రజలను క్షేమప్రాంతాలకు పంపించవలసి వచ్చింది. స్వస్థానములు వదలి క్షేమప్రాంతాలకు రవాణా చేయబడిన వరదబాధితుల వివరములు: విజయవాడ లోతట్టుప్రాంతంలోనివారు—1500మంది; దివి తాలూకాలోని వరదప్రాంత ప్రజలు—2000మంది; జూపుడి, ఇబ్రహింపట్నం, మూలపాడు ప్రాంతాలవారు 3000మంది నందిగామ తాలూకాలో—500 మంది.

స్వస్థానములు విడిచి, క్షేమప్రాంతాలకు చేర్చబడిన వరద బాధితులకు తిండి వస్త్రముల సదుపాయములు కొంతవరకు ప్రభుత్వం ఖర్చుపైన కొంతవరకు విరాళముల సహాయముతోను ఏర్పాటు చేయబడినది. వరదబాధితుల సౌకర్యములకై ప్రభుత్వమునుండి ఉత్తర్వులకొరకు నిరీక్షణ చేయకుండగనే ఎంతఖర్చు అవసరమో అంతఖర్చు చేయవలసిందిగా జిల్లాకలెక్టరుకు ఉత్తర్వులు వెళ్ళినవి. వరద బాధితులకు కొరత లేకుండా సౌకర్యములు కల్పించబడినవి—జిల్లాకలెక్టరు రిపోర్టు చేసినారు. వారి సహాయార్థమై ఒకజిల్లా రిలీఫ్ కమిటీకూడా ఏర్పాటు అయినది. కొద్దికాలములోనే వరద తగ్గిపోయే సూచనలు వున్నవి గావున మరి వీరిని స్వస్థానములకు కొద్దికాలములోనే చేర్చవచ్చును. ఈ వరదవలన ఇండ్లకు పంటలకు కలిగిన నష్టముల వివరములు యింకా ప్రభుత్వమువారికి చేరలేదు. వరద పూర్తిగా తగ్గితేనేగాని ఆ వివరములు సేకరించే అవకాశం కలుగదు. ఈ వరదవలన ప్రజానష్టం కలుగలేదు గాని, దివి తాలూకాలో మాత్రం ఒకమనిషి నదిని దాటవద్దని హెచ్చరించినప్పటికి నదిని దాటుటచేత మరణించెను. ఇదేసమయంలో తుంగభద్రానదిలోకూడా వరద వచ్చుటచేత ప్రకాశం బారేజి దగ్గర కృష్ణానది పొంగినది. అందువలనకూడా లోతట్టు

ప్రాంతప్రజలను తిరిగి క్షేమప్రాంతములకు చేర్చవలసి వచ్చింది. కృష్ణానది వరద బాధితులకు సౌకర్యములు కలిగించుటకై ఆంధ్రదేశ్ గవర్నరుగారు రెండువేల రూపాయలు గవర్నరు, ఆఫీసుఫండునుండి విరాళముగా పంపించినారు.

గుంటూరుజిల్లాలో కృష్ణవరద : కృష్ణానది వరదవల్ల గుంటూరుజిల్లా వైకుంఠపురంవద్ద వరదగట్టు ప్రమాదకరమైన పరిస్థితి ఏర్పడినది. కాని వరదగట్టుకు అపాయం కలుగలేదు. సెంట్రల్ లంకులోను, హరిచంద్ర పురంలోను వరద ప్రవేశం వలన ప్రజలు ఇండ్లను విడిచి క్షేమప్రాంతాలకు పోవలసివచ్చింది. వారికి కావలసిన సౌకర్యములు ఏర్పాటు చేయబడెను. రేపల్లె తాలూకాలో 12 గ్రామములలో వరదవలన 522ఎకరముల భూములపైగా పంట దెబ్బతిన్నది.

నల్గొండజిల్లాలో కృష్ణావరద: నల్గొండ జిల్లాలో హుజూర్ నగర్ తాలూకాలోని అడ్లూరు గ్రామం కృష్ణానది ఒడ్డుపై వున్నది. అవసరమైతే యీ గ్రామప్రజలను క్షేమ ప్రాంతాలకు చేర్చుటకై జాగ్రత్తప్రయత్నాలు జరుపబడినట్లు రిపోర్టు వచ్చింది.

తుంగభద్రానది వరదలు: ఇదే సమయంలో తుంగభద్రానది కూడా వరద రూపం దాల్చినది. కర్నూలుజిల్లా అదోనితాలూకాలో కందుకూరు గ్రామం వరదలవలన ప్రమాదస్థితిలో ఉండుటచేత ముందుజాగ్రత్త ప్రయత్నాలు చేయబడినవి. ఈ వరదవల్ల కర్నూలు టౌను లోతట్టుప్రాంతంలోను వరదనీరు ప్రవేశించినది. వరద బాధితులను క్షేమప్రదేశాలకు చేర్చే ప్రయత్నాలు చేయబడెను. ఇదే సమయములో హంద్రీనది కూడా పొంగి కర్నూలుటౌనులో బుధవారపేటలో, హరిజనపేటలో లోతట్టు ప్రాంతమునకు ప్రమాదస్థితి ఏర్పడినది. ఈ విషయంలో తగువైన ప్రయత్నాలు జరిగినవని జిల్లా కలెక్టరునుండి రిపోర్టు వచ్చినవి. ఈ వరద వలన కలిగిన నష్టపు పూర్తి వివరాలు ప్రభుత్వమువారికి చేరలేదు.

గోదావరి: గోదావరి నది విషయమై ఇంతవరకు రిపోర్టు రాలేదు.

PAPERS LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Amendment to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules , 1957

* *The Minister for Education and Motor Transport (Sri S.B.P. Pattabhi RamaRao)*: Mr. Speaker, Sir, on behalf of the Minister for Finance and Law, I beg to lay on the Table under sub-

section (4) of section 39 of the Andhra Pradesh General Sales Tax Act, 1957, a copy of the amendment to the Andhra Pradesh General Sales Tax Rules, 1957 issued in G.O. Ms.No. 391, Revenue dated 6-3-1961 and published at page 177 of the Rules Supplement to Part-I of Andhra Pradesh Gazette dated 30-3-1961.

Mr. Speaker : Paper laid on the Table.

Notification issued under Section 11 (1) of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1931

**Sri S. B. P. Pattabhirama Rao* : Mr. Speaker, Sir, I beg to lay on the Table under Sub-Section (2) of Section 11 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1931 (Andhra Area Act III of 1931) a copy of the notification issued under Section 11 (1) of the said Act and published at page 23 of Part-I of the Andhra Pradesh Gazette, dated the 5th January, 1961.

Mr. Speaker : Paper laid on the Table.

Notification issued under Section 11 (1) of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1931

Sri S.B.P. Pattabhirama Rao : Mr. Speaker, Sir, I beg to lay on the Table under sub-section (2) of section 11 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1931 (Andhra Area Act III of 1931) a copy of the notification issued under section 11 (1) of the said Act and published at page 129 of Part-I of the Andhra Pradesh Gazette, dated the 12th January, 1961.

Mr. Speaker: Papers laid on the Table.

Rules made under the Andhra Pradesh (Telangana Area) Gram Panchayats Act, 1946

**Sri S. B. P. Pattabhirama Rao* : Mr. Speaker, Sir, on behalf of the Minister for Planning, I beg to lay on the Table under sub-section (1) of section 126 of the Andhra Pradesh (Telangana area) Gram Panchayats Act, 1946 (Act XVII of 1956) copies of the following Rules :

(i) the rules made in exercise of the powers conferred by clause (xx) of sub-section (4) of section 126 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh Gazette, Rules Supplement to Part-I dated the 9th March, 1961;

(ii) the rules made in exercise of the powers conferred by clauses (xviii) and (xxi) of sub-sections (3) and (4) of section 126 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh Gazette, Rules Supplement to Part-I dated the 20th April, 1961;

(iii) the rules made in exercise of the powers conferred by clause (xi) of sub-section (4) of section 126 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh Gazette, Rules Supplement to Part-I dated the 6th April, 1961; and

(iv) the rules made in exercise of the powers conferred by sub-section (3) of section 126 read with sub-section (1) of section 73 of the said Act and notified in the Andhra Pradesh Gazette, Rules Supplement to Part-I dated the 6th April, 1961.

Mr. Speaker: Papers laid on the Table.

Draft Amendment to Rule 8-A of Schedule IV to the Madras District Municipalities Act, 1920

**Sri M. Narasing Rao* . Mr. Speaker, Sir, I beg to lay on the Table under section 305-A of the Madras District Municipalities Act, 1920 the following draft amendment to rule 8-A of Schedule IV to the Act, proposed to be made in exercise of powers conferred by sub-section (1) of section 305 of the said Act.

DRAFT AMENDMENT

1. In the said Schedule in rule 8-A, for the words and figures 'Assessment books under rule 8' the words and figures 'Assessment books under sub-rule (1) of rule 8' shall be substituted.

2. This amendment shall be deemed to have come into force from the 20th day of March, 1956."

Mr. Speaker : Papers laid on the Table.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రూల్సు అసెంబ్లీ యొక్క ఆమోదం పొందవలెనా లేక గౌరవ సభ్యులు ఏదైనా కోరితే చర్చకు రావలెనా అనే విషయం వున్నది.

శ్రీ ఎస్. బి. పట్టాభిరామారావు : సభ్యులు కోరితే తప్ప అంగీకారం పొందనక్లేక్క. Library Act లో మొన్న పెట్టిన రూల్సు తప్ప తక్కినవన్నీ అంతే.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి) : అధ్యక్షా, Primary and Compulsory Education కు సంబంధించినవి శాసనసభ అంగీకరిస్తేనే గాని అమలు జరుపడానికి వీలు లేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అది సరేలెండి. ఈ వేళ వచ్చినవాటిలో ఆమోదం పొందవలసినవి ఉన్నాయా లేవా అని అడిగాను. అంతే మిగతావి వచ్చినప్పుడు చూద్దాము.

*శ్రీ ఎం. నరసింగరావు : అధ్యక్షా, 1956 లో Taxation Enquiry Committee వారి సూచన ప్రకారం మునిసిపాలిటీలో assessment revision

చేయడానికి వేరుగా Valuation Officers ను పెట్టాలని నిర్ణయించారు. ఇదివరకు మునిసిపల్ కమిషనర్స్ యీ పనిచేసేవారు Valuation Officersను appoint చేస్తూ కొన్ని మునిసిపాలిటీలవారు notify చేశారు. 1956 నుంచీ ఆ పని జరుగుతోంది. ఈ Valuation Officers 3, 4 లేక 6 నెలలు వుంటారు. ఈ లోపల revision చేస్తారు; యింకొక చోటకు వెళ్లుతూ వుంటారు. 5 ఏండ్ల కొకసారి revision జరుగుతుంది. ఇందులో ఒక చిక్కు వున్నది. Valuation Officers ఒకసారి revision చేసి వెళ్ళిపోయిన తరువాత 5 ఏండ్లకు మధ్యకాలంలో కొత్త బిల్డింగులను కట్టడంగాని, ఉన్న బిల్డింగుల value పెరగడం కాని, తగ్గడంకాని జరుగుతుంది. అప్పుడు తగు మార్పులు చేయడానికి 1956 లో చేసిన సవరణవల్ల మునిసిపల్ కమిషనరుకు అధికారం లేకుండా పోయింది. Schedule 4 లోని Rule 8 (a) వలన ఈ కష్టం వచ్చింది. ఇప్పుడు ఈ difficulty నుండి బయట పడటానికి యీ సవరణ తెచ్చాము. Valuation Officers ఒకసారి revision చేసి మళ్ళీ 5 ఏండ్ల తరువాత వచ్చేలోపున Assessment Books లో అవసరమైన మార్పులు చేయడానికి మునిసిపల్ కమిషనరుకు అధికారం వుండాలనేది ఈ సవరణ ఉద్దేశం. దీనిమీద సభ్యులెవరైనా మాట్లాడితే తరువాత నేను మనవి చేస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: అధ్యక్షా, నేను Rules కాపీ కావాలని అడిగాము. తమరు Table మీద వుంచుమన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఉంచారు, అందరికీ circulate అయింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : నాకు రాలేదు. ఎందువల్లనో నేను miss అయినాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : Rule 8 క్రింద వున్నట్లే 8 (1) క్రింద కూడ Assessment Book అని పెట్టాలన్నారు, అంతే.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : ఒక ఆఫీసరును appoint చేశారు. 5 సంవత్సరాల తరువాత re-value చేయడానికి అధికారం వున్నది కాని మధ్యలో మార్పులువస్తే ఏమి చేయాలో clear గా చెప్పలేదు. (Rules లో ఏమి వుందో నేను చూడలేదు) మధ్యలో re-value చేస్తారా ?

శ్రీ ఎం. నరసింగరావు : అధ్యక్షా, వారడిగిన ప్రశ్న ఉదయించదనుకుంటాను. Valuation Officers రివిజన్ చేసి వెళ్ళిన తరువాత 5 ఏండ్లలో రివిజన్ మళ్ళా చేయాలనే ఉద్దేశం కాదు. మధ్యలో కొత్త buildings వచ్చినా

additions వచ్చినా value పెరగడం, కొన్ని కారణాల వల్ల value తగ్గడం జరుగుతుంది. ఈ మార్పులు Assessment Book లో చేయడానికి కమీషనరుకు అధికారం వుండాలనేదే యిందులో వుంది, అంతే.

*Sri *G. Yellamanda Reddy* (*Kanigiri*): After Rule 8, add the following, namely:

" 8-A (1) Notwithstanding anything contained in rule 8, valuation officers shall be appointed by the State Government in the case of any municipality notified by the State Government. The valuation officers shall exercise the powers, discharge the duties and perform the function of the executive authority under these rules in so far as they relate to the revision of the assessment books under rule 8 on the issue of such a notification, for the term etc.''

Valuation officers exercise చేస్తున్నారని ఉంది. దానినిగురించి కొంత మాట్లాడాలి.

"....the duties and perform the function of the executive authority under these rules in so far as they relate to the revision of the assessment books." అని ఉంది.

Duties discharge చేయడంలో powers regulate చేయడం,assess చేయడం—ఇవన్నీవున్నాయి, దానిపై చర్చకు అనుమతించాలని నామనవి.

మిస్టర్ స్పీకర్ : షెడ్యూలులోవున్న రూలు 8, రూలు 8-A ఇదివరకే అమలులోవున్నాయి. వాటిని ముట్టుకోడానికిలేదు. Assessment books దానికి ఉండాలని వివరణ వచ్చింది. అది ఉండవలసినదే రూలు 8 క్రింద వుండే రూలు 8 (1) క్రింద చేసే వివరణవన్ని Assessment book లో ఎక్కాలి. ఎక్కకుండా ఎక్కకుండా పోతాయి. అంతేకాని ఆ రూల్సును వివరణచేసే ప్రశ్న ఇపుడులేదు,

శ్రీ ఎమ్. నరసింగరావు : Valuation Officerగా అపాయింట్ చేయబడ్డ తరువాత మునిసిపల్ కమీషనర్ కువుండే అధికారం రూలు 8-A (1) క్రింద వుంది.

Valuation Officer వెళ్ళిపోయినతరువాత అక్కడవచ్చే మార్పులకోసం మునిసిపల్ కమిషనర్ కు అధికారం ఉండాలని—ఆ మార్పులను booksలో ఎక్కించవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : రూలు 8-A (1).(2) మాకు ఇచ్చారు కాని రూలు 8 (1) మాకు ఇవ్వలేదు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : రూలు 8-A మంజూరైనది కదా-Actలో లేకపోయినా.

శ్రీ ఎమ్. నరసింగరావు : మంజూరు అయినది—20-3-56 న 8-A ప్రసక్తి assessment books విషయంలో మాత్రమే.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : రూలు 8, 8-A ఇదివరకే పాసు అయినాయి. 8 (1) అనేది ఒకటి వచ్చింది. అది ఇక్కడ add చేయాలంటున్నారు. మేము అడిగిన కాపీ అది.

*శ్రీ టి. జాలయ్య (గుంటూరు-1) : మునిసిపల్ యాక్టులో 8-A క్రింద Valuation Officers కు అధికారం వుంది. Valuation అయిన తరువాత పెంచితే ఎవరికి అధికారం లేదు కనుక కమిషనర్ కు అధికారం వుండేటట్లు చేయడంలో తప్పు ఏమీలేదు. ఇందులో పుస్తకాలలో వ్రాయడానికి కమిషనర్ కు అధికారం ఇవ్వడమే తప్పు ఏమీకాదు. క్రిందా పైన చూడవలసిందేమీ లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య : అదేమిటో తెలుసుకోవాలి కదా!

మిస్టర్ స్పీకర్ : రూలు 8 (1) పుస్తకాలలోఉంది. The assessment books shall be revised once in five years అని ఉంది. అయిదు సంవత్సరాలకు ఒకసారి జరిగితే assessment books లో revise చేసే అధికారం executive authorityకి ఇచ్చారు. రూల్ 8-A ఒకటి పాసైనది. మధ్యలో వచ్చే వాటికి యీరూలు పెట్టారు. అటువంటివాటిని assessment books లో కమిషనరు వ్రాసే అవకాశం లేదు. కాబట్టి ఆ అధికారం ఇవ్వాలి అంటున్నారు. అంతకంటె ఎక్కువ ఇందులో ఏమీలేదు.

శ్రీ జి. యల్లమందారెడ్డి : తమరుచెప్పిన దానిలో లేదాలేదు. రూల్ 8(A)(1) క్రింద Valuation Officers Powers reiterate చేయబడ్డాయి. ఈ సందర్భంలో కొన్ని విషయాలు మనవిచేయాలని నేను కోరేది.

మిస్టర్ స్పీకర్: అమెండ్ మెంట్ ఇవ్వడంలేదుకదా-ఊరికే చర్చ ఎందుకు?

శ్రీ జి. యల్లమందారెడ్డి: Oppose చేస్తూ మాట్లాడవచ్చునుకదా!

మిస్టర్ స్పీకర్: పుస్తకాలు రివైజ్ చేయకూడదనా-assessment books shall be completely revised by the executive authority, ఇదంతా discussion లో రాదు.

శ్రీ జి. యల్లమందారెడ్డి: అవసరమయితే పరిశీలించి సవరణలు ఇస్తాము. 14 రోజులు లోపల వాయిదా ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. నరసింగరావు: వాయిదా అవసరంలేదు.

శ్రీ కె. ఎల్. నరసింగరావు: (ఇల్లందు-జనరల్): మన రూల్సు ప్రకారం 16 రోజుల లోపల సవరణలు ఇచ్చే అధికారం సభ్యులకు ఉంది.

మిస్టర్ స్పీకర్: అదివాయిదా ఫలానారోజునకు అని వేయకపోతే, నిన్న వచ్చింది, ఈ రోజుకు వేసాము. నిన్ననే చెప్పవలసింది. ఏమీలేదుకదా అని ఈ రోజు వేసుకున్నాము. ఇప్పుడు మరల amendment ఏమిటి?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: మొన్న ఇదివచ్చినప్పుడు, కాపీ ఇప్పించాలని అన్నాం. ఆ కాపీ ఈరోజునే మాముందు పెట్టారు. అందువల్ల సవరణ ఇవ్వడానికి అవకాశంలేదు. తమరు చదివేవరకు మాకు clear కాలేదు. మాకు 8-A (1) ఇచ్చారు కాని 8 (1) ఇవ్వలేదు.

శ్రీ ఎమ్. నరసింగరావు: 8 (1) పుస్తకంలోనే అచ్చుపడిఉంది. 8-A (1) లేదుకాబట్టి ఇచ్చాము.

మిస్టర్ స్పీకర్: "Assessment books" అనేది ఉంది. In the said schedule in rule 8 (A) assessment books under rule (8) అనేటటువంటిదానికి బదులు assessment books under sub-rule (1) of rule 8 అని పెట్టవలసిందని చెబుతున్నారు.

శ్రీ జి యల్లమందారెడ్డి: రూల్ 2 (a) లో ఈ విధంగా ఉంది:

"The State Government shall appoint the valuation officers and sanction to them such establishment as the

State Government may deem necessary, for the purpose of enabling the said officers to carry out their duties."

అందువల్ల కొత్త appointment వ్యవహారం మళ్లీ యిప్పుడు వస్తుంది.

శ్రీ యం. నరసింగరావు: 1956 వ సంవత్సరంలో pass చేసిన జి. ఓ. ఆ జి. ఓను సభ్యులకు తెలపడంకోసం యీ amendment తేవడంచేత యిది నిన్న సర్క్యులేటు చేసినాము. అంతే ఇది మళ్లా వచ్చేదికాదు. Assessment books వరకేఉన్నది. కొద్ది Assessment Officers ఉన్నారు. పని జరుగుతూనే ఉన్నది.

శ్రీ జి. యల్లమందారెడ్డి: 8 (A) (1) అయిన తరువాత 2 (a), (b), (c) క్రొత్తగా వేసిన సవరణలా, పాతవా?

మిస్టర్ స్పీకర్: పాతవి. 1956 లో పాసైన ఆక్టు అమలులో ఉంది. ఇప్పుడల్లా 'assessment books under rule 8' అనడం సరిగాలేదు. Rule 8 (1) అనమంటారు. అంతేనా?

శ్రీ యం. నరసింగరావు: అంతేనండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: ఇదివరకు Assessment Officer ను వేస్తే అతడు పుస్తకాలు maintain చేసుకొని staff వగైరాలు గవర్నమెంటు నిర్ణయించుకొని మునిసిపాలిటిదగ్గర వసూలుచేయవచ్చునని 8 (A) లో ఉంది. ఇప్పుడు వారు కోరుతున్నదేమంటే-Assessment officer ను వేయడమే కాకుండా Executive Officerగా ఉన్నటువంటి Special Officer గాని కమీషనరుగాని అతిడుకూడా assess చేసి లెక్కలు మార్చడానికి అవకాశం ఆయనకు యివ్వాలని కోరుతున్నారు. అందువల్ల చాలా తేడాలేదా? Assessment Officer అపాయింట్ చేస్తే మనుతో సంబంధంలేకుండా చేసేవారువేరు. Day-to-day administrationతో సంబంధంఉండే అతడు assess చేసి దానిని మార్పుచేయడానికి, ఆ మార్పును పుస్తకాలలో ఎక్కించడానికి అధికారం యిప్పుడులేదు. ఆ అధికారాన్ని యివ్వమని అడుగుతున్నారు. అందువల్ల దానిని oppose చేయవలసి వస్తోంది.

మిస్టర్ స్పీకర్: పుస్తకంలో ఎక్కించడానికి అధికారం లేకపోతే ఎట్లా?

శ్రీ యం. నరసింగరావు: అధ్యక్షా! మధ్యలో కొన్ని ఇళ్లు కొత్తవి కడతారు. దానికి వేయవలెనా వద్దా? ఆక్కడవేసి పోయినవాడు మళ్లా 5 ఏళ్ల వరకు రాడు.

అతడు వేయడు. ఈమధ్య క్రొత్త యిళ్లు వస్తాయి మునిసిపల్ ఏరియాలోపల, లేదా కొన్ని ఇండ్లలో additions వస్తాయి. వాటికి వేయవలసి ఉందా లేదా, assessment books లో?

మిస్టర్ స్పీకర్: సరే, నాకు అభ్యంతరంలేదు. We shall post it to 1st August 1961.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు: ఒక clarification, శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్యగారు ఒకసవరణ పెట్టారనుకోండి. రెండవ సవరణ యివ్వడానికి 14 రోజులలో వీలుందా?

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇక లేదు.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు: అన్నిసవరణలు ఒకేసారి యివ్వవలెనా?

మిస్టర్ స్పీకర్: ఒకరు 11 గంటలకు యివ్వవచ్చు, మరొకరు మధ్యాహ్నం యివ్వవచ్చు. కొంతమంది రేపు యివ్వవచ్చు. డిస్కషన్ అయి ఖాయం అయేలోపల యివ్వాలి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య: Table మీద పెట్టినతరువాత 14 రోజుల లోగా నోటీసు యివ్వవచ్చును. అప్పుడు దానిపై చర్చ యీ sitting లోను next sitting లోను వస్తుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇది 14 రోజుల ప్రశ్న కాదు. మామూలు బిల్లు మోస్తరుగా వచ్చింది. సవరణలు పెడతాము, టైము కావాలి అన్నారు.

ముఖ్యమంత్రి (శ్రీ సంజీవయ్య): నాకు తెలిసినంతవరకు ఒక ఆక్టుక్రింద చేసిన రూల్సు సభవారి సమక్షంలో పెట్టాలి. పెట్టిన తరువాత 14 రోజులలో సవరణలు పంపిస్తే చర్చచేసి ఆమోదించడమో, నిరాకరించడమో జరుగుతుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్: ఇకచాలు. తరువాత అంశానికి పోదాం. గం. 11-30 వరకు మూడు పార్టీలకు చెందిన ముగ్గురు గౌరవసభ్యులకు టైము యిస్తాను. గం. 11-40 నుంచి గం. 1-30 వరకు గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు మాట లాడుతారు. ఇప్పుడు శ్రీ పి. సత్యనారాయణగారు మాట్లాడుతారు.

MOTION ON ADDRESS BY THE GOVERNOR

* శ్రీ పి. సత్యనారాయణ (సామర్లకోట): అధ్యక్షా, 1956 లోనే మనకు ఆంధ్ర రాష్ట్రం వచ్చినప్పటికీ యిప్పటివరకు తెలంగాణాలో ఉండే రాష్ట్ర సంస్థలు, ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉండే రాష్ట్ర సంస్థలు విలీనం కాకుండా అనవసరమైన దుర్వ్యయం చాలా జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా రాష్ట్ర చేనేత సహకార సంఘం అనేటటువంటిది ఆంధ్రలో ఉన్న 12 జిల్లాలకు బెజవాడలో ఒక కేంద్ర సంస్థ ఉన్నది. హైదరాబాదు సహకార సంఘం అనేటటువంటిది హైదరాబాదు కేంద్రంగా ఇక్కడ ఒక సంఘం ఉన్నది. రెండింటికి కలిపి దాదాపు మూడులక్షల రూపాయలవరకు సాలీనా సిబ్బందిని వేయడం జరుగుతోంది. రెండూ కనుక ఏకంచేస్తే దాదాపు లక్షా యాభై వేల రూపాయలు ప్రతి సంవత్సరం ఆదాయం వస్తుంది. ఇది ఆలిండియా హేండ్లూం బోర్డువారు సాలీనా మనకు ఇస్తున్న డబ్బులోనే అనవసరమైన వ్యయం చేస్తున్నాం. ఇది 1956 సంవత్సరంలోంచే రెండింటినీ విలీనీకరణం చేయాలనేటటువంటి ప్రజాభిప్రాయం వ్యక్తం అవుతూన్నప్పటికి ఇక్కడ వీరు ఒక అగ్రహారంగా, అక్కడ వారు ఒక అగ్రహారంగా అనుభవిస్తూ ఉంటూ యీ రెండింటినీ విలీనం కనుక చేస్తే డైరెక్టర్ల సంపకాల విషయంలో అగ్రిమెంటు కుదరకపోవడం యీ కార్యక్రమం రెండూ విలీనం కాకుండా అనవసర జాప్యం చేస్తున్నారు. ఇందువల్ల రికరింగ్ గా ప్రతిసంవత్సరం లక్షా యాభై వేల రూపాయలు రాష్ట్రప్రజలకు, ముఖ్యంగా చేనేతవారికి నష్టంవస్తోంది. ఈ సందర్భంలో ప్రధానంగా అభ్యంతరం మొన్న మాట్లాడిన శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారిదగ్గరనుంచి వచ్చింది. శ్రీ కోటయ్యగారు మొదట మాట్లాడిన అంగాలలో ముఖ్యంగా చిన్న పరిశ్రమలమంత్రి అయిన శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ గారిమీద చేసినటువంటి చార్జెస్ అవన్నీకూడా కొన్ని facts ఆయన చెప్పినారు కనుక ఒక *prima facie* case ఉన్నట్లుగానే నేను భావిస్తున్నాను. అందువల్ల శ్రీ కోటయ్యగారు చేసిన డిమాండును మేముకూడా బలపరుస్తున్నాము, హైదరాబాదు సొసైటీమీద ఎన్క్వయిరి జరిపించవలసినదే. ఆ విషయంలో కూడా యిదివరకు బెజవాడ సొసైటీలో ఎన్క్వయిరి జరిపించమని ఆవేశకరమైన పిటిషన్సు వచ్చినప్పటికీ ఎట్లా జాప్యము చేసినారో ప్రభుత్వము అ విధముగా జాప్యము చేయకుండా యిప్పుడు తక్షణం సరియైన ఎన్క్వయిరి జరిగేటట్లు కనీసం హైదరాబాదు స్టేటు సొసైటీ విషయంలో చేయవలసినదని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాం. ఆ విషయంలో శ్రీ కోటయ్యగారిని మేము బలపరుస్తున్నాం. శ్రీ కోటయ్యగారు చేసినటువంటి ఉపన్యాసములో ఆఖరున యిదివరకు తన సొసైటీ అనేటటువంటి బెజవాడలో ఉన్న సొసైటీమీద ఉన్న చార్జెస్ కు సమాధానం చెప్పి ముగిస్తారేమోనని మేము వేచి కూర్చున్నాం. కాని, దానికి మాత్రం ఏ విధమైన సమాధానం చెప్పలేదు. అయితే యిప్పుడు హైదరాబాదు సొసైటీమీద ఉండే చార్జెస్ ఎంత తీవ్రమైనవో, ఆ తీవ్రమైన చార్జెస్ లో ఎంత డబ్బు యిమిడి ఉందో అంతకంటె ఎక్కువ తీవ్రమైనవి

అంతకంటె ఎక్కువ డబ్బు యిమిడి ఉన్నటువంటి చార్జెస్ శ్రీకోటయ్యగారి ఆధ్వర్యం క్రింద ఉన్నటువంటి బెజవాడ సొసైటీలో కూడా యిమిడి ఉన్నవని వాటికి సంబంధించిన కొన్ని వివరాలు మాత్రం తమకు మనవి చేస్తున్నాను.

నేను చెబుతున్న వివరాలు నేను మాత్రమే చెప్పటం కాదు. ఆ సొసైటీకి వైస్ ప్రెసిడెంట్‌గా వున్న మాచాని సోమప్పగారు, ఆ సొసైటీ డైరెక్టర్లలో ఇతరులు డి. వి. నరసయ్యా మొదలైన వారు సొసైటీకి ఎఫిలియేట్ అయిన అనేక ప్రైమరీ సొసైటీలు తీర్మానాలుచేసి ఎన్‌క్వయిరీ చేయాలని చెబుతూ కొన్ని చార్జెస్ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడం జరిగింది. వాటినే మళ్ళీ నేను పునరుద్ఘాటిస్తున్నాను తప్ప మరేమీ లేదు. మొదటి విషయం, బెజవాడలో వున్న State Handloom Weavers' Society 1953 సంవత్సరంలో మద్రాసునుండి విడిపోయి వచ్చింది. వచ్చినప్పుడు రిజర్వ్స్ అమాంబాపతు కలిసి 24 లక్షల రూపాయలున్నాయి. అప్పటినుండి 1960 డిసెంబరు ఆఖరువరకు లెక్కవేస్తే ఇండియా ప్రభుత్వం మన ప్రభుత్వం ద్వారా ఇచ్చిన free grant—ఉచితమైన సిబ్బంది, సబ్సిడీ మొదలైన రకరకాలైన free grants 35 లక్షలు వున్నాయి. అంటే మొత్తం 24, 35 లక్షలు కలిసి 59 లక్షలు అయినది. అంతేగాక అప్పటినుంచి ఇంతవరకు రిజర్వ్‌బాంక్ నుంచి కాని, ఇతరచోట్ల నుండి కాని వడ్డీలేని బాపతుగా ఇప్పించిన బాపతు 50 లక్షల రూపాయలు వుంది. వడ్డీగల అప్పుగా 50 లక్షలు వుంది. తద్వారా interest in saving దాదాపు 10 లక్షలు అయింది. దానితో 59+10=69 లక్షలు అయింది. ఇదిగాక బెజవాడ సొసైటీ వారికి గుంతకల్లులో ఒక స్వంత స్పిన్నింగ్ మిల్ వుంది. ఆ మిల్లులో market rate కంటే తక్కువ రేటుకే ప్రైమరీ వీవర్స్‌కు సప్లయి చేస్తామనే ఉద్దేశంతో అది స్థాపించ బడింది. కాని ఆచరణలో పదిహేనుల పెట్టెకు నాల్గు అణాలు అదనపు rate వేసి వారికి అంటగట్టుతున్నారు. అలా పుచ్చుకోకపోతే ప్రభుత్వం మీకు ఇచ్చే రిబేటు రాకుండా, మేము కౌంటర్‌సైన్ చేయము అని బెదిరించి కంపల్షన్ మీద వసూలు చేస్తున్నారు. తద్వారా ఏడు సంవత్సరాల నుండి వచ్చిన excess profit 10 లక్షల రూపాయలవరకూ వుంటుందనేది ఆ State Society Vice-President ప్రభుత్వానికి చేసిన complaint లో వున్న భాగము. ఆ లెక్కన 69+10 మొత్తం 79 లక్షలు అయింది. అంటే ఏవిధమైన లాభం సంపాదించకపోయినా 79 లక్షల రిజర్వ్స్ ఆ సొసైటీకి వుండాలి. ప్రభుత్వం అప్పటినుండి చేసిన వ్యాపారం 10 కోట్లు వుంది. నూలు వ్యాపారం అయితేనేమి, బట్టల వ్యాపారం అయితేనేమి- ఆ 10 కోట్లలో ఒక కాని లాభం రాలేదు అనుకొన్నా ఆ 79 లక్షల రిజర్వ్స్ అక్కడే వుండాలి. కాని మొన్న లెక్కలు చూస్తే తేలింది 17 1/2 లక్షల రిజర్వ్స్ వున్నాయి. 17 1/2 లక్షలుకూడా honest figure అవునా ? న్యాయమైనది, సబబు అయిన అంకేనా అంటే దానిలో కొన్ని లొసుగులు వున్నాయి. బలహీనతలు వున్నాయి.

శ్రీ వాసుదేవకృష్ణాజీ నాయక్ (సుల్తాన్‌బజార్) : Government of India నుండి interest లేకుండా ఏ సంవత్సరంలో loan వచ్చింది? లోన్ ఇచ్చేటప్పుడు బ్యాలెన్స్‌షీట్ పంపిన తరువాత loan ఇచ్చారా? లేక బ్యాలెన్స్‌షీట్ పంపకుండానే లోన్ ఇచ్చారా? ఆ విషయాలు చెప్పండి.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ : ఒకే item గా ఒకే సంవత్సరం ఇచ్చింది కాదది. అనేక సంవత్సరాల్లో అనేక items గా ఇచ్చారు. ఆ వివరాలు కావాలంటే వాసుదేవనాయక్‌గారికి తరువాత సప్లయి చేస్తాను, ఇప్పుడు నావద్ద లేవు.

ఇప్పుడున్న 17 1/2 లక్షల రూపాయల నిధులలో పోయింది. పోగా మిగిలిన funds లో కూడా కొన్ని బలహీనతలు వున్నాయి. రిజర్వ్సుగాక ధరల ఎగుడు దిగుడు ప్రమాదంవస్తే తట్టుకోటానికి ప్రైస్ ఫ్లక్చుయేషను ఫండ్ అని వేరే ఖాతాపెట్టి ఒక వందరూపాయలు లాభంవస్తే 5 రూపాయలు నిల్వచేయటం రివాజు. అట్లా 10 సంవత్సరాలనుండి ఎక్యూమిలేట్ అయిన ఫండ్ వున్నది. ఈ ఫండ్ నుండి 7 లక్షలు వేసి కలిపితేనే 17 1/2 లక్షలు అయింది. ఈ బలవంతపు పని ఎందుకు చేయవలసి వచ్చిందంటే—ఒకానొక సమయంలో రిజర్వ్సు బ్యాంక్ వారు మీరిజర్వ్సు అన్నీ తగ్గిపోయాయి కనుక మేము అప్పు ఇవ్వము అని చెబితే వారి Borrowing capacity పెంచుకోటానికి ఈ పని చేయవలసి వచ్చిందన్నమాట. ఇక వీరిదగ్గర 40 లక్షలకు మించి, 50 లక్షలకు లోపు సంవత్సరంలోని పన్నెండు మాసాలలో ఎప్పుడు లెక్కవేసినా కొంత బట్టల స్టాక్ వుంటుంది. ఈ స్టాక్‌లో కొంత కుంభకోణం వుంది. దానిలో ఒకటి, చీరాలలో ఒక మిల్లు కట్టాలని శ్రీ ప్రగడ కోటయ్యగారు తలపెట్టారు. ప్రభుత్వంవారు ఆశీర్వదించారు. దీనికి ఇన్ని లక్షల షేర్ కాపిటల్ సంపాదిస్తేనే పని మొదటి మెట్టు వేయటానికి వీలౌతుందన్నారు. దానికి నానా అవస్థలు పడ్డారు. డబ్బు సమకూడలేదు. అప్పుడు అన్ని సొసైటీలను 600 ఎఫిలియేటెడ్ సొసైటీలు వున్నాయి. హైదరాబాదు నుండి కారులో ఇద్దరూ వెళ్ళి ప్రతి జిల్లాలో వున్న అన్ని సొసైటీలను ఒకచోట సమావేశపరచి, వారందరినీ బలవంతపరచి డబ్బు పుచ్చుకొన్నారు. ఆ తీసికోవటంలో కూడా ఎట్లా తీసుకొన్నారంటే—మీ దగ్గర పుచ్చిపోయిన సరుకు, చిల్లులుపడ్డ సరుకు పడి వున్నా మాకు ఇవ్వండి అన్నారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ : గవర్నమెంట్‌కు రెస్పాన్సిబిలిటివున్న విషయాలనే ఇప్పుడు మాట్లాడాలి.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ : ప్రభుత్వానికి దీనిలో 51 షేర్స్ వున్నాయి. కనుకనే మొట్టమొదటే మనవి చేయాల్సింది.

మిస్టర్ స్పీకర్ : గవర్నమెంట్ వారు అది చూడకుండా అశ్రద్ధ చేశారని మీ వాదన అన్నమాట.

శ్రీ పి. సత్యనారాయణ : కాదండి. దీనిని ఎంక్వయిరీ చేయాలని సంవత్సరం న్నర నుండి డిమాండ్ చేస్తున్నా ప్రభుత్వంవారు అశ్రద్ధ చేశారు. అట్లాగే హైదరాబాదు సొసైటీలో అశ్రద్ధ చేయవద్దు. దానిని enquiry జరిపిస్తూ దీనినికూడా జరిపించాలనే నేను చెబుతున్నాను. రెండింటిమీద ఎంక్వయిరీ పెట్టాలనేది నా వాదన. హైదరాబాద్ సొసైటీలో ప్రభుత్వం వారి షేర్ కాపిటల్ కొంత వుంది. అట్లాగే బెజవాడదానిలో 51% వున్నది. అదీగాక ఈ రెండూ నడుపుతున్న Mills లో కూడ చాల share capital వుంది. బలమైన ఏ కారణాలను ప్రగడ కోటయ్యగారు ఎత్తిచూపి హైదరాబాదు సొసైటీమీద ఎంక్వయిరీ చేయవలసిందని కోరారో, అవి సమర్థనీయమని, ఎంక్వయిరీ పెట్టటానికి తగిన యోగ్యత కలవని మేము అంగీకరించి ఆయన చేసిన enquiry demand ను మేము కూడ బలపరుస్తున్నాము.

అదేవిధంగా అంతకు పూర్వం నుంచి కూడా ఆ సొసైటీలో వున్న డైరెక్టర్స్ మెదుతున్నటువంటి, అంతకంటే ఎక్కువ డబ్బు involve అయినటువంటి, అంతకంటే గ్రీవ్ చార్జెస్ కల్గినటువంటి కేసులు చాలా ఎక్కువగా బెజవాడ సొసైటీ మీద కూడా వున్నాయి. దానిని మినహాయించ కుండా ఈ రెండింటి మీదా ఎంక్వయిరీ జరిపించ వలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను.

ఇక ఆఖరి విషయం-ఇట్లాగే ఎవరికి వారు అగ్రహారాలు పెట్టుకొని సాలీనా వెస్టెడ్ ఇంటరెస్ట్‌లో అనుభవిస్తూ వుండటం వల్లనే ఈ రెండూ మెర్జ్ కాకుండా ఎవరి అగ్రహారం వారు ఉంచుకొందామనే పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. ఈ రకమైన disruptionist tendencies ను మాత్రం ప్రభుత్వం బలపర్చ కూడదు. ఈ రెండింటిని ఇంటిగ్రేట్ చేసే విషయంలో తీవ్రమైన చర్యలు తీసికోవాలి. టైమ్ లేక వివరాలు చెప్పటంలేదు. కాని స్టేట్ రిఆర్గనైజేషన్ కమిటి రిపోర్టులో వారు రికరింగ్ వేస్ట్ జరుగకుండా రిఆర్గనైజ్ స్టేట్స్‌లో వుండే సంస్థలన్నిటిని వెంటనే కలిపి రీజినల్ కాన్షస్నెస్ డెవలప్ కాకుండా వెంటనే తీవ్రమైన చర్య తీసికోవాలని చెప్పారు. దానిని కూడా గమనించి ఈ రెండింటిని ఇంటిగ్రేట్ చేసే చర్యలు అచిర కాలంలోనే ప్రభుత్వం తీసికోవాలని కోరుతూ ఇంతటితో సెలవు తీసికొంటున్నాను.

*శ్రీ వి. వి. కృష్ణమరాజా బహదూర్ (తుని) : అధ్యక్షా ! మన గౌరవనీయు లైనటువంటి గవర్నరుగారు ఉభయ సభాధ్యక్షుల సమక్షమందు, సభ్యుల సమక్షమందు ఈ రాష్ట్రములో గతములో జరిగిన కార్యక్రమాల గురించి ముందు జరగబోయే కార్య

క్రమాల గురించి అన్ని విషయాలను గురించి కూడా చక్కగా వారి ప్రసంగంలో చెప్పారు, వారు ఇచ్చినటువంటి సందేశాన్ని నేను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి, తమద్వారా తీసుకొని రాదలచాను. హరిజనులకు ఇళ్ళ స్థలాలు ఇవ్వడం, బంజరు భూములు పంచిపెట్టడం కార్మికుల వేతనాలు వారికే సౌకర్యాలు గలుగ జేయడం ఈలాంటి విషయాలు వారు చెప్పారు. అంతే కాకుండా మనయొక్క రాష్ట్రము తెలుగు దేశం కాబట్టి మన మధురమైన తెలుగును తాలూకా స్థాయిలో గ్రామ స్థాయిలో వ్యవహారిక భాషగా ఏర్పాటు చేయడం గురించి మేమేకాదు అశేష తెలుగు జాతి అంతా కూడా హర్షిస్తున్నది. అట్టి పరిస్థితులలో నేను ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. తుని తాలూకా మొదలు పెద్దాపురం రాజమండ్రి, పిఠాపురం తాలూకాలలో మెట్ట ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. అక్కడ గత మూడు సంవత్సరాల నుంచి పంటలు లేక రైతులు చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితులలో ఉన్నారు, గత సంవత్సరం మా తాలూకాలో క్షామ పరిణామాల వల్ల ప్రభుత్వం వారు శిస్తు levy చేయడం కూడా జరిగింది. కాని ఈ సంవత్సరం కూడా దైవవశాత్తు మబ్బు వేస్తుంది. చినుకులు పడుతుంది. కాని చెరువులో మాత్రం నీరులేదు. అంతేకాకుండా మెట్ట ప్రాంతాలలో పునీస పైరులు పెరగడం తప్ప ఫలసాయం వచ్చే పరిస్థితిలేదు. ఏమైనప్పటికి క్షామ పరిణామాల దృష్ట్యా ఆ ప్రాంతాలలో కొంత రోడ్డు వేయించడం జరిగింది. కొంత మట్టి పోయడం జరిగింది. కాని వాటిని పునరపి పోషించక పోతే మాత్రం ప్రభుత్వము ఖర్చు పెట్టిన డబ్బు వ్యర్థం అయిపోవడమే కాకుండా దారులకు కూడా ఆటంకాలు కలుగుతాయి. కనుక ఆ రోడ్లను పోషించవలెనని కోరుతున్నాను. అంతే కాకుండా, సాధారణంగా మెట్ట ప్రాంతాలలో ఇదివరకు జమీందారీ పరిపాలన జరుగుతూ ఉండేది. అక్కడ వేలాది చెరువులు ఉన్నాయి. ఏలేరు పంపా తాండవ నదులు ఉన్నాయి. కాని వాటికి అడ్లే కట్టలులేక నీరు సక్రమంగా సరఫరా కానందున అక్కడ రైతులు చాలా బాధ పడుతున్నారు, అట్టి పరిస్థితులలో గత సంవత్సరం కొన్ని subsidy wells ఇచ్చారు. దానివలన రైతులు ఎంతో ఉత్సాహంతో నూతులు త్రవ్వుకొని, పశువులకు నీళ్లు ఇచ్చుకోవడం నారులు పెంచుకోవడం ఇలాంటి పనులు కొంత చేసుకోగలిగారు. ఇదివరకు రైతులు ఎంతో తహతహలాడి బాధపడుతూ ఉండేవారుగాని ఈనాడు subsidy wells ఇవ్వడం వలన మెట్ట ప్రాంతములో ఉండే రైతాంగం ఎంతో ఉత్సాహంతో కృషి చేస్తున్నారు. కనుక మెట్ట ప్రాంతాలలో ఇంకా కొంత అదనంగా subsidy wells ఇప్పించవలెనని కోరుతున్నాను. ఈ మధ్యన గుంటూరు జిల్లాలో లక్ష యాభై వేల రూపాయల వరకు subsidy wells ఇచ్చినట్లుగా తెలిసింది. అటువంటప్పుడు ఈ మెట్ట ప్రాంతాలకు ఎక్కువగా ఇస్తే తప్ప వర్తమానంలో వ్యవసాయం చేయడానికి అవకాశాలులేవు. ఇప్పటికి కూడా క్షామ పీడిత ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. రైతులను ఈ క్షామ బాధనుంచి రక్షించడానికి గాను ప్రభుత్వము ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకోవలెనని తమ ద్వారా వారికి మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత తుని తాలూకాలో సముద్ర ప్రాంతములో

కోన area ఉన్నది. అది పిఠాపురం మహారాజా వారి హయాంలో ఉండగా దానిని కోన ఫారెస్టు అని నామకరణ పెట్టారు. అది కేవలం అడవికాదు. కొండకాదు అక్కడ సముద్ర ప్రాంతములో ఉండేటటువంటి ఇసుక దిబ్బలు ఉన్నాయి. కాని ఈనాడు అడవి ఉండవలసిన దానికంటె తక్కువగా ఉన్నదని 14 లక్షల చ॥ మైళ్లు అడవిని పెంచ వలెననే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వము ఉన్నందున. Forest Department వారు ఆ కోన area ను అడవిగా తీసుకొంటున్నది. కాని అక్కడ మాత్రం చాలా కాలం నుంచి హరిజనులు యాదవులు వెనుకబడిన జాతులవారు అక్కడ దిబ్బలమీద కాపురం చేస్తూ కొంత వ్యవసాయం చేసుకొంటున్నారు. కనుక అక్కడ బాగుచేసుకొంటున్న వారికి తప్పకుండా అక్కడ పట్టాలు ఇప్పించవలెనని మనవి చేస్తున్నాను. అది చాలా నిరాక్షేపణీయమైనది. ఇదివరకు వేలాదిగా అలాంటి పట్టాలు ఇవ్వడం జరిగింది. కాని ఇప్పుడు దాన్ని అడవి ప్రాంతాన్ని పెంచాలనే ఉద్దేశంతో ఏదో ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. ఆ ప్రాంతములో 1400 ఎకరాలలో 54 వేల రూపాయలు Forest Department వారు ఖర్చు పెట్టి జీడిమొక్కలు వేస్తే ప్రస్తుతము 7 వేల మొక్కలు మాత్రం ఉన్నాయి. ఆ విధంగా నష్టం కలిగింది. అందుచేత అక్కడ ఉన్న బీద రైతాంగానికి వ్యవసాయంతప్ప ఇతర వృత్తులు ఏమీలేవు కాబట్టి వారికి తప్పకుండా అక్కడ పట్టాలు ఇవ్వవలెనని కోరుతున్నాను. రెండవది, తూర్పు గోదావరి జిల్లా డెల్టా area అని చాలా అనుకొంటారు. కాని అందులో 4 తాలూకాలే డెల్టా ప్రాంతము తక్కిన 4 తాలూకాలు మెట్ట ప్రాంతము. ఇదివరకు రాజకీయ రంగంలోగాని, ఇతర రంగంలో గాని అన్ని రంగాలలో కూడా మంత్రులు గాని, జిల్లా పరిషత్తు ప్రెసిడెంట్లుగాని, అంత మంది కూడా రామచంద్రాపురం తాలూకా, Central deltaలో వస్తున్న కారణం చేత రామచంద్రాపురం తాలూకా విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా అయితేనేమి pump sets విషయంలో అయితేనేమి, irrigation విషయంలో అన్ని రంగాలలో కూడా అది అగ్రస్థానం వహించింది. కాని జిల్లా స్థాయిలో చూస్తే మాత్రం తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా హెచ్చించామని చెప్పుతున్నారు గాని నాలుగు మెట్ట తాలూకాలలో మాత్రం సున్న. అక్కడ ఒక్క పోలు కూడా జరగలేదు. ఈ విధంగా అయితే, మేము చాలా దెబ్బ తింటాము. కనుక మెట్ట ప్రాంతాలను కరువు కాటకాల నుంచి రైతులను రక్షించేటటువంటి subsidy wells విషయంలో ప్రభుత్వము ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకొనవలెనని ముఖ్యమంత్రి గారిని మెట్టతాలూకా ప్రజల తరపున మరొకసారి కోరుతూ వారు చల్లని సంజీవిని మాకు పెదజల్లి మా ప్రాంతాన్ని కూడా సస్యశ్యామలం చేయవలసిందని వారిని వినయపూర్వకంగా మనవి చేసుకొంటూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

*శ్రీ డి. కొండయ్య చౌదరి (కందుకూరు): అధ్యక్షా, గవర్నరుగారి అడ్రసులో. Law and order మన రాష్ట్రములో చాలా బాగుందని చెప్పారు.

కాని ఆవిధంగా లేదని చెప్పదలచుకున్నాను. నానాటికి ప్రజల యొక్క జీవితమే అస్థిమితమయ్యే పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి. ఉదాహరణకు చెప్పాలంటే నెల్లూరు జిల్లాలో మనుష్యుల యొక్క ప్రాణమే cheap అయిపోయింది. వారానికి ఒక murder జరుగుచున్నది. Murder లేనటువంటి వారమే లేదు. దానికి కారణం ఏమిటో విచారించవలసిందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ వుంటే, law and order చాలా మెరుగ్గా వున్నదని చెప్పడం చాలా హాస్యాస్పదంగా ఉందని చెప్పుతున్నాను. రాజకీయ ఉద్దేశాలతో murders జరుగుతున్నాయి. Recent గా దర్శితాలూకాలో ఒక murder జరిగింది. అక్కడ Sub-Inspector రాజకీయ పార్టీకి లోబడి అనేక అక్రమాలు చేస్తున్నారు అని చెప్పినప్పటికినీ అతనిని బదిలీ చేయకపోవడంచేత, అది ఆసరాగా తీసుకొని local తాలూకా Congress ప్రెసిడెంటుగా ఉండేటటువంటి మనిషే ఒక ప్రతిపక్షంలో ఉండేటటువంటి ఒక వ్యక్తిని వైశ్యుని హత్యచేయడం జరిగింది. అతను ఇచ్చిన dying declaration కూడా తారుమారు చేయడం జరిగింది. వలానా తాలూకా కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటు వచ్చి నన్ను పొడిచినాడు అని అతను statement ఇస్తే, ఆ statement ను తారుమారు చేసి, ఎవరో పొడిచినారు నాకు తెలియదు అనే విధంగా దీనిని తారుమారు చేసినటువంటి Sub-Inspector ను అక్కడ పెట్టారు. ఆ local Congress people యొక్క పార్టీవల్ల ఆవిధంగా అతడు చేయడం జరిగింది. ఆ Sub-Inspector ఇంతవరకు Congress influence లో ఉన్నాడు. వాళ్లు చెప్పినట్లు చేస్తున్నాడు. అందుచే అతనిని అక్కడనుంచి బదిలీ చేయడంలేదు. ప్రతిపక్షంవారు ఎన్నోసార్లు ఫిర్యాదు చేసినప్పటికినీ అతనిని మార్చకపోవడం బట్టి, ఈ murders ఇట్లా జరుగుతున్నాయి. ఎన్నో murders జరిగినాయి. కందుకూరు తాలూకాలో మద్దికుంటలో జరిగిన murders అయితేనేమి, నెల్లూరులో జరిగిన murders అయితేనేమి, చాలా జరిగినాయి. నెల్లూరు పట్టణంలో పట్టపగలే జరిగినాయి. ఆ murder చేసినవాళ్లు, నెల్లూరులో ఉండేటటువంటి ప్రముఖ కాంగ్రెస్ వాదుల ఇళ్ళలో దాగుకోవడం, అందువల్ల వారిని పోలీసువారు పట్టుకోలేక పోవడం జరుగుతున్నది. అందుచేత అక్కడ murder అంటె అంతసులభమైపోయింది. నెల్లూరు town లో murder జరగనటువంటి వారమే లేదు. ఈ విధంగా ఇన్ని murders జరుగుతూ వుంటె law and order చాల బాగ maintain చేస్తున్నామని చెప్పడం చాలా హాస్యాస్పదంగా ఉందని మాత్రం చెప్పదలచుకున్నాను. ఆ details చెప్పాలంటే అవకాశం లేదు. తరువాత నాగార్జునసాగరు డాము గురించి ఎన్నోసార్లు ప్రభుత్వానికి నివేదికలు పంపడం జరిగింది. అసెంబ్లీలో ప్రశ్నల రూపంలో అడగడం జరిగింది. కాని ఈరోజుకు ప్రభుత్వం ఇదమిద్ధంగా మేము తప్పకుండా దానిని అమలుపరచి second stage చేస్తాము అని వాగ్దానం చేయలేకపోతున్నారు. మేము నెల్లూరు జిల్లా వాళ్ళము నాగార్జునసాగర్ రెండవదశలో గాని మేము బాగుపడము.

7 సంవత్సరముల నుంచి దీనికొరకు కాపెట్టుకొని ఉన్నాము. కాని ఇంతవరకు ఆ విషయం గురించి ఇదమిద్ధంగా ఏమీ చెప్పలేకుండా ఉన్నది ప్రభుత్వము. దీనివల్ల రెండవ స్టేజీ జరుగుతుందో లేదో అనే అనుమానం కలుగుతోంది. ఈ రెండవ స్టేజి అమలు పరుస్తామని కేంద్ర ప్రభుత్వంగాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంగాని ఖచ్చితమైన వాగ్దానం చేస్తే తప్ప, నెల్లూరు జిల్లా ప్రజలకు అందులో కరువు కాటకాలకు అలయమైన మెట్ట తాలుకాల వారికి తీరని అన్యాయం జరుగుతుందని చెబుతున్నాను.

ప్రభుత్వం ఎలెక్ట్రిసిటీ వారి అంచనాల ప్రకారం మూడువేల గ్రామాలకు మాత్రం సప్లయి చేశారు; కాని 16 వేల గ్రామాలు ఉన్నవి. ఈ రకంగా ప్రోగ్రెస్ ఉంటే ఎంత కాలానికి గ్రామాలన్నింటికి సప్లయి చేయగలుగుతారు? డబ్బు లేదంటారు. అయితే Electricity Board అయిదారు కోట్లకు loan float చేసి అప్పు తెచ్చి చేయవచ్చును. ఇప్పుడు సరఫరా చేసే విద్యుచ్ఛక్తి డెల్టా ప్రాంతాలలో వారికి యిస్తున్నారు. మెట్ట ప్రాంతాలలో extension జరగటం లేదు. ముఖ్యంగా మెట్ట ప్రాంతాలలో ఇరిగేషన్‌కు, బావులనుండి నీరు తోడుకొనుటకు పంప్ సెట్స్‌కు priority యివ్వటం లేదు. వీరికి priority ఇచ్చి సప్లయి చేయాలని కోరుతున్నాను.

జిల్లా పరిషత్తుల గురించి: వీటిని జిల్లా పరిషత్తులు అనే బదులు కాంగ్రెసు పరిషత్తులు అంటే బాగుంటుంది. ప్రతి జిల్లా పరిషత్తులోనూ కాంగ్రెసువారు మెజారిటీలో ఉన్నారు కాబట్టి, వారి హుకుం నడుస్తోంది. గవర్నమెంటు చెప్పిన హుకుం నడవటం లేదు. మా జిల్లాలో ఒక ఉద్యోగస్థుడు గవర్నమెంటుకు appeal చేసుకొని ప్రమోషన్ యివ్వమంటే, ఆ ప్రమోషన్ జి. ఓ. ను జిల్లా పరిషత్తువారు తొక్కి పెట్టి అమలు పెట్టకుండా ఉన్నారు. ప్రభుత్వం helpless గా ఉన్నది. జిల్లా పరిషత్తులో అక్కడ rule చేస్తున్న ముఠా పెత్తనం చేస్తూ గవర్నమెంటు రూల్సును ఖాతర్ చేయకుండ ఉన్నది. అది వారి స్వంత ఆస్తిగా, వారి అనుచరులు, వారి భృత్యులు, వారి చెప్పులు, పుస్తకాలు మోసేవారికి జిల్లా పరిషత్తు ధనం ఉపయోగించుకొంటున్నారు. గాని ప్రభుత్వం జి.ఓ.ల ప్రకారం Equalization Fund, Minor Irrigation Fund, Well Sinking Schemes, కేవలం అక్కడ rule చేసే జంటా యొక్క హుకుం ప్రకారం జరుగుతోందిగాని ప్రభుత్వ ఉత్తర్వుల ప్రకారం జరుగుట లేదు. ఇది సక్రమంగా అమలు జరుపుటకు ప్రభుత్వం కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలి. కాంగ్రెసు జంటాల ప్రయోజనం కొరకు వ్యవహరించకుండ, ప్రజలకొరకు వ్యవహరించేట్లు చర్యలు తీసుకోవాలి. ప్రభుత్వ జి. ఓ. లు కూడ ఉద్యోగుల సందర్భంలో అమలు పెట్టకుండ తిరస్కరించిన ఘటనలు ఉన్నవి. ముఖ్యమంత్రిగారు తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకొని సక్రమంగా నడిచేట్లు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. కాంగ్రెసు పరిషత్తులుగా, కాంగ్రెసు ముఠాలు, జంటాల పరిషత్తులుగా కాకుండ ప్రజలయొక్క జిల్లాపరిషత్తులుగా వ్యవహరించడానికి ప్రయత్నిస్తారని మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ ప్రభుత్వంలో ఏ ప్రాజెక్టుగాని, ఏ స్కీము గాని అమలు పెడితే, అందులో కొంత భాగం చేయటం, వదిలిపెట్టటం జరుగుతోంది. ఏ స్కీము కూడ కంప్లీట్ చేసి యింకొకదానికి పోవటం జరుగుట లేదు. అందువల్ల సద్యః ఫలితాలు కలగటం లేదు. వాళ్ళపాడు ప్రాజెక్టు ఉన్నది. 1 కోటి రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి చేశారు, కాని దానికి ఎడం కాలవ వైపు తూము పెట్టి మూడు సంవత్సరాలు నీటి పొజిషన్ చూసుకొని, సాగుకు నీరు యిస్తామని చెప్పారు. మూడు సంవత్సరాలైంది. చెరువునిండ కావలసినంత నీరు ఉన్నా సాగుకు యివ్వకుండ, కాలవ త్రవ్వకుండ ఎస్టిమేట్సు తయారయినా తొక్కిపెట్టి ఉంచారు. పోపూరు చానెల్ అని ఒక చెరువు ఉంది. లక్ష రూపాయలు పెట్టి కాలవ త్రవ్వారు. కాలవలోనుంచి నీరు వాగులోకి పోతోంది; వాగులో నుంచి కాలవలోకి పోవటంలేదు. 1 లక్ష రూపాయలు దండుగ అయినది. ప్రజలు ఇంజనీర్ల చుట్టూ తిరగటానికీ దానికీ 10 వేలు ఖర్చు అయినది. దీనిని గురించి పరిశీలించమని మంత్రులను పిలిపించి చూపించినా కూడ ఏమీ జరుగుట లేదు. ఒక స్కీము తీసుకొని ప్రారంభించిన తరువాత పూర్తి చేయకపోవుట వలన యీ విధముగా డబ్బు నష్టంఅవుతోంది. ప్రాజెక్ట్సు తీసుకొని చేస్తున్నామంటున్నారు గాని, వాటిని కంప్లీట్ చేయకపోవుట వలన ఖర్చు పెట్టిన డబ్బు వృథా అవుతోంది; ఫలితాలు కనబడుట లేదు.

ఈ అడ్రెసులో గవర్నరుగారు చేసిన ఒక స్టేటుమెంటు ఉన్నది. "As hon. Members are aware, co-operative farming is the avowed policy of the Government of India to improve the conditions to the agriculturists and increase the production". అన్నారు. కాని ఒక విషయం ఉన్నది. ఇక్కడ ఉండే ప్రభుత్వం యొక్క మెత్తదనం చూసుకొని ఇండియా గవర్నమెంటు చెప్పినట్లు వ్యవహారిస్తున్నారేగాని Constitution ప్రకారం నడచుకొనకుండ Provincial Autonomy ని వమ్ము చేస్తున్నారు. ఇక్కడ Provincial Autonomy ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. Planning Commission గులాముగా ఉన్నాముగాని, లేక కేంద్ర ప్రభుత్వానికి గులాముగా ఉన్నాముగాని Provincial Autonomy కి విలువ లేకుండ పోతోంది. కొన్ని సబ్జెక్టుసు మనకు యిచ్చినవి, కొన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం పెట్టుకొన్న concurrent subjects ఉన్నవి. కాని మనకు యిచ్చిన సబ్జెక్ట్సులో కూడ మనకు అధికారం లేకుండ ఉన్నది—ఇది ఇక్కడ గవర్నమెంటు యొక్క బలహీనతవల్ల జరుగుతోంది. Co-operation, Land, యివి Provincial subjects. వీటిలో మార్పులకు రాష్ట్రానికి మాత్రమే అధికారం ఉన్నది. కాని "It is the avowed policy of the Government of India" అని ఆంధ్రప్రదేశ్ గవర్నరుగా ఆయన చెప్పటం, ప్రావిన్షల్ అటానమీని రక్షించవలసినటువంటి ఆయన Co-operative farming ఇండియా గవర్నమెంటు యొక్క పాలసీ కాబట్టి మేము పెడుతు

న్నామని చెప్పటం దురదృష్టకరమని మనవి చేస్తున్నాను. "Co-operative farming is the avowed policy" అన్నారు. అయితే ఎప్పుడైనా co-operative farming గురించి ఒక బిల్లుగాని, ఒక ఆక్టుగాని, ఒక పాలసీగాని తెచ్చి యిక్కడ అసెంబ్లీముందు పెట్టటానికి గాని, ఎలెక్షన్సులో ప్రజాముందు పెట్టటంగాని చేసి : "It is the avowed policy of the Andhra Government" అని అంటే ఒప్పుకొంటాముగాని కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు, ప్లానింగ్ కమిషన్‌వారు చెప్పారు కాబట్టి చేస్తున్నాం అని చెప్పటం సరైనది కాదు. ప్లానింగ్ కమిషన్ అనేది unconstitutional body. Constitution తో సంబంధం లేని body. వారు చెప్పిన పాలసీ తెచ్చి "avowed policy" అని Constitution కు విరుద్ధముగా చేయటం మంచిది కాదు. ప్రజలు co-operative farming ను ఒప్పుకోలేదు. ఇది "avowed policy" అని గవర్నరుగారు చెప్పుట దురదృష్టకరం. అందువల్ల వారికి thanks చెప్పలేమని మనవి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

(Sri P. Satyanarayana in the Chair)

*శ్రీ ఆర్. నారాయణరెడ్డి (భువనగిరి) :- అధ్యక్షా, నేను గవర్నర్ గారి ఉపన్యాసాన్ని చాలా శ్రద్ధతో చదివాను. ప్రతిపక్షనాయకులు సుందరయ్యగారు చెప్పినట్లు, ఇది ఒక ఉష్ట్రపక్షి పద్ధతిలోనే ఉన్నదిగాని, యదార్థమైన పరిస్థితులను ప్రజలముందు పెట్టేందుకు గవర్నర్ గారు ప్రయత్నించలేదు. ఉష్ట్రపక్షి తన తలను ఇసుకలో దూర్చి "నేను ప్రపంచాన్ని చూడటంలేదుగనుక, ప్రపంచం నన్ను చూడటంలేదు" అనేవిధంగా భావిస్తుంది. అటువంటి అర్థంలేని ఆత్మసంతృప్తి గవర్నర్ గారి ఉపన్యాసంలో అగుపడుతున్నది ప్రభుత్వం ఏమాత్రం అభివృద్ధి సాధించటంలేదని, ప్రాజెక్టులు కట్టటంలేదని, పాఠశాలలు నెలకొల్పటంలేదని—ఊరికే విమర్శించే నెగటివ్ విధానంమాత్రం నాదికాదు, మాపార్టీదికాదు. కొంతపని జరుగుతూనే ఉన్నది. ప్రాజెక్టులు కట్టబడుతున్నవి. పాఠశాలలు నెలకొల్పబడుతున్నవి. మేము ప్రభుత్వాన్ని సమర్థించవలసిన విషయాలలో సమర్థిస్తూనే ఉన్నాము, సహకారం ఇవ్వవలసిన విషయాలలో సహకరిస్తూనే ఉన్నాము. కాని నా పాయింట్ ఏమిటంటే,—సమస్యలుమాత్రం పరిష్కారం కావటంలేదు. ప్రజల యొక్క అవసరాలకు, ప్రభుత్వం ప్రజలకు చేసే సౌకర్యాలకు మధ్యఉంటున్న అంతరం తగ్గటంలేదు, ఒకరకంగా రోజురోజుకు పెరుగుతున్నది. దీనికి రెండు కారణాలు ఉన్నవి. (1) ఉత్పత్తితోపాటు జనసంఖ్యకూడ పెరుగుతున్నది. (2) ప్రజలయొక్క అవసరాలు కూడ పెరుగుతున్నవి. ఆ కారణాలచేత ఈ అంతరము మాత్రము రోజురోజుకు తగ్గటములేదని మాత్రము ఖచ్చితంగా చెప్పగలను. దానికి ఎన్నో ఉదాహరణలు చెప్పగలను. విద్యావిధానంగురించి చెబుతాను. గవర్నర్ గారు తమ ఉపన్యాసములో ప్రభుత్వం విద్యావిధానాన్ని చాలా చక్కగా నిర్వహిస్తున్నదని కొన్నిసంఖ్యలు ఇచ్చారు. అయితే

వారిచ్చే అంకెలు ఇంగ్లీషు ఉపన్యాసంలో ఒకరకంగా ఉన్నవి. తెలుగులో ఇంకో రకంగా ఉన్నవి. ఏ సంఖ్యలను మేము ఆధారంచేసుకోవాలో మాకు అర్థంకావటంలేదు. మిడిల్ స్కూల్స్ యొక్క సంఖ్యను తెలుపుతూ-"To meet the great demand for expansion of Secondary Education, our Government have ordered the opening of 462 new Middle Schools.... ...," అని ఉంది. ఇది ఇంగ్లీషు వర్షన్. తెలుగువర్షన్‌లో "అనుదినము పెరుగుతున్న సెకండరీ విద్యావ్యాప్తి అవసరాలను తీర్చటంకోసం మన ప్రభుత్వము వారు 1961-1962 లో 389 కొత్త మాధ్యమిక పాఠశాలలను (ఇంగ్లీషువర్షన్‌లో 400 పైన అన్నారనుకొండి) తెరవటానికి నిశ్చయించినట్లు" చెప్పారు. వారి ఉపన్యాసాన్ని తయారుచేసిన చీఫ్ సెక్రటరీయొక్క సెక్రటేరియట్ ఎఫిషియన్సీ యీవిధంగా ఉన్నదన్నమాట. మనం ఇంగ్లీషువర్షనే ఆధారంగా తీసుకొందాము. "కంపల్సరీ ప్రయిమరీ ఎడ్యుకేషన్ మేము ఇంట్రడ్యూస్ చేసిపారేశాము, షెడ్యూల్డ్ ఏరియాతప్ప, మిగతా ఏరియాలో యీసంవత్సరం కంపల్సరీ ప్రయిమరీ ఎడ్యుకేషన్ అమలులోకి వస్తుంది" అని సెలవిచ్చారు. ఇదంతా చూస్తే ఉట్టికెక్కలేనివాడు, స్వర్గాని కెక్కేందుకు ప్రయత్నించిన సామెత జ్ఞాపకం వస్తోంది. చదువుకొంటామన్నవారిని చదివించజాలని యీ ప్రభుత్వము ఇష్టంలేనివారిని తీసుకువచ్చి నిర్బంధంగా చదివించే స్థోమత తమకు ఉన్నదనిచెబితే ఎట్లా విశ్వసించమంటారు? జిల్లాపరిషత్‌లనుండి తమకు ఎన్ని మిడిల్ స్కూల్స్ కావాలని ప్రభుత్వానికి ప్రపోజల్స్ వచ్చాయి? ఎన్ని ఎడ్యుకేషన్ డైరక్టర్ గారు నిరాకరించారు? ఆ సంఖ్య కూడా ఇస్తే బాగుండేది. నల్లగొండ జిల్లాపరిషత్‌వారు 60 మిడిల్ స్కూల్స్ కొత్తగా ఓపెన్‌చేయటానికి ప్రపోజల్స్ పంపించారు. కాని ప్రభుత్వం 21 స్కూల్స్ మాత్రమే ఓపెన్‌చేయటానికి పర్మిషన్ ఇచ్చింది. కరీంనగర్ జిల్లా పరిషత్ 65 స్కూల్స్ ఓపెన్ చేయటానికి ప్రపోజల్స్ పంపిస్తే, నాలుగు స్కూల్స్‌మాత్రమే ఓపెన్‌చేయటానికి పర్మిషన్ ఇచ్చారు. ఎవరైతే చదువుకోవాలని తహ తహపడుతున్నారో, వారిని చదివించలేని ప్రభుత్వము, ఏ గ్రామాలనుండి అయితే మిడిల్ స్కూల్స్ కావాలని కోరిక వస్తుందో, ఆ గ్రామాలకు మిడిల్ స్కూల్ కూడ ఇవ్వలేని ప్రభుత్వము నిర్బంధ విద్యావిధానాన్ని ఏ విధంగా అమలుజరపగలదని అడుగుతున్నాను. దానికి కారణం ఏమిటని డైరక్టర్ గారిని అడిగితే డబ్బులేదని చెప్పారు. డబ్బులేకుండా మిడిల్ స్కూల్స్ కొత్తగా ఏర్పాటు చేయటం సాధ్యంకాదన్నారు. అటువంటిస్థితిలో ఉన్న ప్రభుత్వము నిర్బంధ ప్రాథమికవిద్యను అమలు జరుపుతుందంటే-మమ్మల్ని ఎల్లా విశ్వసించమంటారు? నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యావిధానానికి అవసరమైన ప్రిరిక్విజిట్స్ ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేయటంలేదు. ఈ ప్రభుత్వముయొక్క వేస్ అండ్ మీన్స్ పొజిషన్ చాలా బలహీనంగా ఉన్నది. నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్య అమలుజరిపేముందు ప్రభుత్వము ఎవరికైతే నిర్బంధంగా విద్య నేర్పదలచుకుందో, వారి ఆర్థికస్థితిని బాగుచేయవలసి ఉన్నది. తమబిడ్డలను స్కూల్‌కు పంపటానికి-అతనికి తగిన ఆర్థిక స్థోమత ఉన్నదా లేదా అన్నది ప్రభుత్వం

చూసి, అందుకు తగిన ఆర్థిక స్థోమత వారికి మొదలు ప్రభుత్వం కల్పించవలసి ఉన్నది. ఈనాడు హరిజనులు, పేదరైతులు, వ్యవసాయకూలీలు తమ బిడ్డలను ఇప్పుడున్న పాఠశాలలకే పంపించలేకుండా ఉన్నారు. ఎందుకు పంపించలేకుండా ఉన్నారు? వారు పంపించజాలరు. వారిబిడ్డలకు ఆరేడు సంవత్సరాల వయస్సురాగానే వారు ఏదోఒక పనిపాటలు చేసి, తమ కుటుంబ పోషణకు తోడ్పడతారు. వారి కుటుంబ ఆదాయానికి వారు తోడ్పడతారు. ఏ పశువుల కాపరిగానో పనిచేసి నలభై శేర్లు ధాన్యం సంపాదించి తనకుటుంబానికి సహాయకారిగా ఉంటాడు. ఇప్పుడు వారందరిని నిర్బంధంగా స్కూళ్ళకు తీసుకువెడితే, వారి తల్లిదండ్రుల ఆర్థికపరిస్థితి ఏమికావాలి? కాబట్టి వారి ఆర్థిక స్థోమత పెంచకుండా, నిర్బంధ ప్రాథమిక విద్యను ప్రభుత్వం అమలు జరుపుతుందంటే నేను విశ్వసించలేకుండా ఉన్నాను. అసలెన్ని ఎకరాల బంజరుభూమి పంచామని గవర్నర్ గారు సెలవిచ్చారు. ఏ ఏ జిల్లాలలో ఎంతపంచారో తెలియదు. ఏ ఏ జిల్లాలలో, ఏ ఏ గ్రామాలలో ఎవరెవరికి ఎంత భూమిపంచారో-ఆ సంఖ్యలుకూడ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇస్తే వింటాము. ఈనాడు ప్రభుత్వము ప్రజల అవసరాలు, ప్రభుత్వము చేస్తున్న సహాయమునకు, మధ్యఉన్న అంతరమును పూడ్చలేకుండా ఉన్నది. ప్రభుత్వానికి ఆర్థిక స్థోమతలేదు. ప్రజలకూ ఆర్థిక స్థోమతలేదు. మిడిల్‌స్కూల్స్, హైస్కూల్స్ ఓపెన్‌చేయలేని యీ ప్రభుత్వము ప్రజలకు ఎటువంటి మేలు కలిగించలేదు. గవర్నరుగారు వైద్యంగురించి మాట్లాడారు. పోలీసు డిపార్టుమెంటుకు ఇస్తున్నంత డబ్బు మెడిసన్ అండ్ హెల్తుకుకూడ ఇస్తున్నారు. కనీసం విద్యకు ఖర్చుపెట్టినంత అయినా, వైద్యము మరియు హెల్తుకు ఖర్చుపెట్టాలని నేను బడ్జెట్ సెషన్‌లోకూడ చెప్పాను. అయితే వైద్యశాఖామంత్రిగారు నా మాటను గౌరవించినట్లులేదు. వెయ్యిమంది విద్యార్థులు మెడికల్ కాలేజీల్లో చదువుతున్నారని అంటున్నారు. చదువవచ్చును. కాని డాక్టర్ల కొరత దేశంలో విపరీతంగా ఉన్నది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఆఖరుకు మరొక 500 మంది విద్యార్థులు మెడిసన్ చదువవచ్చును. అయినప్పటికీ-మూడవ ప్రణాళిక ఆఖరుకుకూడ ఇదే పరిస్థితి ఉంటుంది. ఈ మధ్య జరిగిన ఒక విచారకరమైన విషయం మనవిచేస్తాను. నా నియోజకవర్గానికి చెందిన ఒకగ్రామంలో ఒక బహిరంగ సభలో నేను ఉపన్యసిస్తున్నాను. ఒక తాత తన మనుమణ్ణి ఎత్తుకొని పాత గోడపై కూర్చున్నాడు. గోడ కూలింది. తాతకి దెబ్బ తగలలేదుగాని, మనుమడికి చాలా పెద్ద గాయం తగిలింది. అక్కడ ఒక హెల్తుసెంటర్ ఉంది. వాళ్ళను అక్కడకు పరుగెత్తించాను. అక్కడ డాక్టర్ లేడు. నాకారు ఇచ్చి భువనగిరి పంపించాను. అక్కడకూడ డాక్టర్ లేడు. వారు గైరుహాజరు. ఏమిచేయాలో అర్థంకాలేదు. చివరకు ఆరాత్రి కారులో 45 మైళ్ళదూరంలో ఉన్న సికింద్రాబాదు హాస్పటల్ కు పంపించవలసివచ్చింది, ఆ డాక్టర్స్ లీవ్‌లో ఉండిఉండవచ్చునని మంత్రిగారు జవాబు చెప్పవచ్చును. అయితే అక్కడ ఇటువంటి అకస్మాత్తుగా ప్రమాదాలువస్తే అక్కడి ప్రజలు ఏమిచేయాలి? ఇవాళ హాస్పిటల్స్‌లో ఉన్న పరిస్థితులు వెళ్ళిచూడండి. ఇంపేషంట్స్‌యొక్క, అవుట్

పేషంట్స్ యొక్క గతి ఏవిధంగా ఉందో చూడండి. నేను జిల్లా హాస్పటల్ సంగతి చెప్పటం లేదు. మన రాజధాని నగరం హైదరాబాద్ సిటీలో ఉన్న హాస్పటల్స్‌కు వెళ్లి చూడవచ్చును.

Patients తాటిచాపలు వేసుకొని పడుకున్నారు. చివరకు నడిచేందుకు కూడ వార్డులలో స్థలం లేకుండా పడుకుంటున్నారు. అంత rush ఎక్కువైపోయింది. ప్రభుత్వం చేసే సౌకర్యాలు తక్కువైపోయినాయి. ప్రభుత్వం యిచ్చే డబ్బు తక్కువై పోయింది. తాలూకాకు 30 అంటే rough గా calculate చేస్తే మూడవ పంచ వర్ష ప్రణాళిక ఆఖరకు ఏడెమిది వేలమందికి ఒక bed యిస్తామని గవర్నరు మాకు చెప్పినారు. అందుకొరకే నేను మనవి చేసేది యిదంతా ఉపన్యాస విధానము అర్థంలేని ఆత్మసంతృప్తి అందులో ఉన్నది. అంతకన్న వేరేమి నాకగపడడంలేదు. Tempo of development పెరగాలి. బాగా పెరగాలి. ఇప్పుడు ఉండేదానికన్నా, రెండింతలు నాలుగింతలు అయిదింతలు పెరిగితేనే ఈ అంతరాయాలన్నీ తీసివేయ జాలుతాము. Tempo of investment పెరగాలి. దానికొరకు అవసరమైన చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. Social justice లేనిది, అట్టడుగున పడి ఉన్న వానిని పైకి తీసుకొని రానిదే వారు ఉత్సాహంగా పనిచేయరు. ప్రభుత్వం విధానం వల్ల నిరుత్సాహం వ్యాపిస్తున్నది గాని ఉత్సాహం వ్యాపించడంలేదు. భూసంస్కరణలు చేయలేదు. భూస్వాములకే బంజరు భూములన్నీ కట్టపెడుతున్నారు. ఈ సమస్యనుకూడ ప్రభుత్వం పరిష్కరింప జాలడంలేదు. ఈ అంతర్యం యిట్లానే ఉంటే భవిష్యత్తు ఏవిధంగా తేలుతుందో, ఏ స్వరూపంలో వస్తుందో అది వేరువిషయం. ఆ చరిత్ర పరిణామం అంతా ముందు ప్రజలకే వదలి వేద్దాము. ఉన్న యదార్థ విషయాలు యివి అని మనవి చేస్తున్నాను. Corruption, black marketing, adulteration మొదలైన విషయాలు మనవి చేయవలసి వస్తే యివి రోజురోజుకు పెరిగిపోతున్నాయి. Black marketing విషయంలో fertiliser black marketing గురించి ఒక్క ఉదాహరణ చెబుతాను, తెలంగాణా తాలూకాలనుంచి, జిల్లాలనుంచి విపరీతంగా fertilisers black mırket కు వెళ్లిపోతున్నాయి. ఈ మధ్య మా పార్టీవారు జనగాంలో ఒక లారీని, భువనగిరిలో రెండు లారీలను సూర్యాపేటలో ఒకటి రెండు లారీలను పట్టుకున్నారు. అడిగే దిక్కులేదు. Agricultural Department వారు ఏమాత్రం సక్రమంగా ప్రవర్తించడంలేదు. అంటే వారు ప్రజాప్రతినిధులం అని చెప్పుకున్నా అధికారపార్టీ వారి చేతులలో ఉన్న టౌన్ కూడ బ్లాకు market లో indulge చేస్తున్నాయి. Agricultural Department గురించి ఒకటి రెండు విషయాలు మనవి చేయవలసి ఉంది. Most inefficient department అని చెప్పవలసి ఉంటుంది. Public Accounts Committee లో ప్రతిసంవత్సరం లెక్కలు వస్తున్నాయి. దాదాపు 2 1/2 కోట్లు వీరికి grant యిస్తాము అసెంబ్లీనుంచి. దాదాపు కోటిరూపాయలు దానిలోనుంచి ప్రతి సంవత్సరం మిగిలిస్తున్నారు. ఇంత inefficient department. యిది Agri-

culture చాల ప్రధానమైన పరిశ్రమ. ఆ పరిశ్రమను అభివృద్ధిపరచి ఆహార ధాన్యాలను పండించేందులకు రైతులను ప్రోత్సహించే department కు సంవత్సరానికి రు. 2,30,00,000 యిస్తున్నాము కొన్ని లక్షలు అటో ఇటో ఉంటుంది. దానిలో వారు ప్రతిసంవత్సరం కోటిరూపాయలు మిగిలిస్తున్నారు. Seed farms అని పెడతారు. ఆ seed farms లో ఎప్పటికీ నష్టమే వస్తుంది, మనవిచెసేందుకు చాల విషయాలు ఉన్నాయి. అధికారపార్టీవారే Black market corruption లోకి దిగినప్పుడు "కంచెచేయే చెను మేసిన" సామెత యథార్థం అవుతుంది. భువనగిరినిగురించి మామిత్రులు ఆ ఉత్తరం చదివి వినిపించారు. తిరిగి ఆఉత్తరాన్ని నేను చదవవలసిన అవసరంలేదు. Director of controlled Commodities గారు వ్రాసినది అది. దీనిలోనుండి కొన్నిప్రశ్నలు ఉత్పన్నం అవుతున్నాయి. ఒకప్రశ్న మనవిచేస్తున్నాను. Ruling party వీరి annual conference ను అఖిలభారత కాంగ్రెసు అధ్యక్షులువచ్చి ఆరంభం చేయబోతున్న సందర్భంలో ఇటువంటి బ్లాకుమార్కెట్ scandal బైటపడడం జరిగింది. ఇది ఒకరకంగా ప్రతిపక్ష పార్టీవారు సంతోషిస్తారు అని ప్రభుత్వం అనుకోవచ్చు. కాదు. ఇది public life నే demoralise చేసి degenerate చేసే పరిస్థితికి తీసుకువస్తున్నదని నేను బాధపడుచున్నాను. 45 టన్నుల రేకులు ఇచ్చే అధికారం అతనికి ఎక్కడఉన్నది? కమ్యూనిస్టుపార్టీకికూడ ఇస్తారా? అని నేను ప్రశ్నిస్తున్నాను. మా annual conferences జరుగుతూ ఉంటాయి. Congress Reception Committee President ఒకఉత్తరం వ్రాయగానే 45 టన్నుల రేకులు యిచ్చాడు, యితరపార్టీస్ కుకూడ ఆవిధంగా యిస్తాడా? రెండవది, ఆ ఉత్తరంలో ఇంకోవిషయంకూడ ఆయన వ్రాశాడు. ఇది "Consumers agricul ural as well as non-agricultural కు ఇవ్వవలసినది అందుకొరకు మీరు వాపస్ చేయండి అని వ్రాశారు. వాపస్ చేశారా? భువనగిరి షావుకార్లతో ఒడంబడికచేసుకొన్నారు గనుక వాపస్ చేయలేదు. నేను భువనగిరివాడినే గనుక నాకు తెలుసు. మీరు మాకు చందాలుఇవ్వండి. మంచిభోజనాలు, లడ్డు జిలేబీలతో భోజనాలు పెట్టండి, ఈ రేకులు మీకు ఇచ్చేస్తాము బ్లాకుమార్కెట్‌లో అమ్ముకోండి, డబ్బు సంపాదించుకోండి, ఖర్చు ఖర్తీచేసుకోండి" అని ఒడంబడిక చేసుకున్నారు. ఆ ఒడంబడిక ప్రకారం ఆరేకులు భువనగిరి షావుకార్లకు అప్పజెప్పబడినాయి. కాని భువనగిరి కాంగ్రెసు నియోజకవర్గంకాదు నాది. ప్రజాభిప్రాయం అక్కడిషావుకార్లకు వ్యతిరేకంగా తిరిగింది. అందుచేత షావుకార్లం దరుకూడి 10 రూపాయల రేకును 20 రూపాయలకు అమ్ముకొని, ఆడబ్బును స్వంతంగా ఉపయోగించకూడదు. లాభంవచ్చిన 50, 60 వేలరూపాయలనుధర్మశాల కడతాము అని నిర్ణయంచేశారు ఈ విధంగా Ruling party వారు దేశానికి ఉదాహరణ చూపిస్తున్నారు. They are setting an example to the people

ఇది చాల అన్యాయం. ఇక adulteration విషయం ఉన్నది. ఈ పరిపాలనలో అన్నీ అడల్టరేషన్, నెయ్యి adulteration పాలు adulteration. ఈ మధ్య నాకు ఒక మిత్రుడు ఒక సంగతి చెప్పాడు, ప్రభుత్వ విధానంతో విసిగి వేసారి చావాలని విషం త్రాగాడుట. చావలేదు. దానిలో కూడ adulteration ఉన్నది. అటువంటి అవినీతికి ఈ పరిపాలనలో ruling party వారే అవకాశం కలుగ జేస్తున్నారని నేను మనవి చేయక తప్పదు. ఇంకా 2. 3 points చెప్పవలసినవి ఉన్నాయి. హైదరాబాద్ నగరాభివృద్ధికి Secretariat కు సంబంధం ఉన్నది, Secretariat గురించి ముఖ్య మంత్రిగారు చాల గట్టిగా ఈ నిర్ణయానికి తిరుగులేదు అనే విధంగా చెప్పారు. సుందరయ్యగారు తమ ఉపన్యాసంలో చెప్పారు, ఏమిటి ఈ అవసరం? హైదరాబాద్ నగరంలో యింతకంటే అవసరమైన విషయాలు లేవా? ఒక్క సెక్రటేరియే నా కావలసింది. ఈ హైదరాబాద్ నగరంలో ఈనాడు నిరుద్యోగ సమస్య విపరీతంగా ప్రజలను బాధిస్తున్నది. జాగీర్ దారుల దగ్గర ఉద్యోగులుగా ఉన్నవారందరు నిరుద్యోగులై రిక్షా లాగుకొని విపరీతంగా బాధపడుతున్నారు. దానిని పరిష్కరించేందుకు ప్రభుత్వం దగ్గర డబ్బు ఉండదు. పరిశ్రమలను పెట్టి వారందరికి ఉద్యోగాలు యిప్పిస్తే చాల ప్రమాదకరంగా పరిణమిస్తుంది. ఎందుకంటే communal parties వారిని ఉపయోగించు కుంటున్నారు. ఇదివరకు జాగీర్ దారుల క్రింద ఉండే ప్రజలను communal parties వారు ఉపయోగించుకుంటున్నారు. అది ప్రభుత్వం చూడడం లేదా? ఈనాడు Secretariat building బేగంపేటలో కట్టడం ప్రభుత్వం వారికి ప్రధానమైన సమస్య అయిపోయింది. ఆ నిర్ణయానికి తిరుగులేదని పదే పదే ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రకటించడం నాకు ఆశ్చర్యం వేస్తున్నది. తిరుగులేక పోవడానికి కారణం ఏమిటి? ఇంక ఏమి అవసరాలు లేవా? పరిశ్రమలు కావాలి. అంతేకాదు సుందరయ్యగారు యింకొకటి కూడ చెప్పారు. Estimation ప్రకారం రు 1 1/2 కోట్లు అవుతుంది. తయారయ్యే సరికి 3 కోట్లు అవుతుంది. నాకు తెలుసు ఇంజనీర్లు ప్రభుత్వానికి లాగవలెనని estimate చేయడంలో చాల జాగ్రత్తగా చాల తక్కువ చేస్తారు. తరువాత revised estimates లో ఎక్కువ అవుతుంది. Public Accounts Committee లో చూస్తున్నాము. Electrical Project 7 కోట్లతో ఆరంభమై 24 కోట్లతో ముగిసింది. అదేవిధంగా ఈ Secretariat building కూడ 1 1/2 కోట్లతో ఆరంభమై 5 కోట్లతో ముగుస్తుంది. ఇంత ఖర్చు పెట్టవలసిన అవసరం ఎందుకు వచ్చింది, ఇంత పెద్ద నగరం ఉన్నది సర్దుకోలేమా? అంటే ముఖ్యమంత్రిగారు "నేను చేసిన నిర్ణయానికి తిరుగులేదు అని తెలవిస్తూ ఉంటారు. నాకు అర్థంకావడం లేదు. 100 ఎకరాలు అక్కడ ఉండడమే కారణమా? 100 ఎకరాలు ఉంటే ప్రభుత్వం యింక దేనికైన ఉపయోగించ కూడదా? ఆ 100 ఎకరాలలో communications పెట్టి ప్రజలు సాయంత్రం వెళ్ళి గడిపి వచ్చేందుకు national park కట్టవచ్చు.

ఇందులో యింకొక అనుమానం కూడా మాకు వస్తున్నది. అధ్యక్షా, ఆ చుట్టు ప్రక్కల భూములు ఎవరివో కూడ శాస్త్ర పరిశీలించ వలసిందిగా ప్రభుత్వానికి తెలియ జేస్తున్నాను. ఈనాడు అంతకంటే పరిష్కరించవలసిన ముఖ్యమైన సమస్యలు లేవా ? కనీసం సిటీలో వున్న నిరుద్యోగాన్ని దూరం చేయడానికి ఆ డబ్బును డైవర్ట్ చేస్తే బాగుంటుందని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి, గవర్నరుగారికి మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాదు. కడితే పెద్ద భవనమే కట్టాలి. అందుకు నేను సుముఖుడను కాదనుకోండి, వారు argue చెస్తున్నారు కాబట్టి చెబుతున్నాను. దీనికి నూరు ఎకరాలు కావాలా ? ఈనాడు ఇంజనీరింగ్ రంగం ఎంతో అభివృద్ధి చెందింది. అక్కడనే పైకి కట్టుకుంటూ వెళ్ళకూడదా ? పైన space అంతా మనదే. క్రింద ఎంత భూమివున్నా పైన అంతా మనదేగదా ! ఎన్ని వందలమైళ్లు అయినా పైకి వెళ్ళవచ్చు. ఇంక దీనికి అనేక కారణాలు చెబుతున్నాను. జిల్లాలనుండి ప్రజలు వస్తారు. అంటున్నారు. నాకీ వాదన అర్థం కావడంలేదు. జిల్లాలనుండి వచ్చేవారు ఒకపూట వుండి పని చూసుకుని వెళ్ళిపోతారు. ప్రధానంగా రోజు వెళ్ళే వారు ఎవరు? సెక్రటేరియట్‌లో పని చేసే ఉద్యోగులు. వారు వేల సంఖ్యలో వున్నారు. వారు పది మైళ్ళ నుండి రావలసిఉంటుంది. అక్కడెక్కడో నల్గొండ రోడ్డుపై కట్టారు ఉద్యోగులకు క్వార్టర్సు. వీరి వాదన చాలా ఆశ్చర్యకరంగా ఉంది. ఇది ప్రజాభిప్రాయానికి పూర్తిగా వ్యతిరేకంగా ఉంది. అయినప్పటికి తాము పట్టిన కుందేలుకి మూడే కాళ్ళు అంటున్నారు. పోనివ్వండి.

చివరిగా మరొక్క విషయం చెప్పవలసి వుంది. అది తెలంగాణా ఆంధ్ర యొక్క emotional integration సమస్య. అధ్యక్షా, మనమందరంకూడా విశాలాంధ్ర కొరకు పోరాడినాము. ముక్కోటి ఆంధ్రులు భాయ్ భాయ్‌గా వుండాలనే ఉద్దేశం తోనే పోరాడాము. విశాలాంధ్ర ఏర్పడి అయిదు సంవత్సరాలు కావస్తున్నది. కాని emotional integration మాత్రం జరగలేదు. ఇంతవరకు అనుమానాలు విపరీతంగానే వున్నాయి. దీనికి యీ ప్రభుత్వాలు దీనికి సంజీవరెడ్డిగారు వారు అవలంభించిన విధానాలే ప్రధానమైన కారణమని నేను వారిపై ఒక చార్జి పెడుతున్నాను. యీ ప్రభుత్వం పూర్వం వున్న ప్రభుత్వం కూడా వెనుకబడిన ప్రాంతంపై శ్రద్ధ ఏమీ తీసుకోలేదు. ఆనాడు విశాలాంధ్ర కొరకు పోరాడినప్పుడు మేము ఆశించాము, మా అన్నలైన ఆంధ్రులు త్యాగంచేసి తెలంగాణా యొక్క అభివృద్ధిని కాంక్షిస్తారని, సహాయం చేస్తారని. కాని అట్లా జరగలేదు. వేరొక విధంగా జరిగింది. తెలంగాణా సెక్యూరిటీస్, నిజాం ప్రభుత్వం నుండి వచ్చినవి 12 కోట్ల రూపాయలు. దీనిపై ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ తీసుకున్నారు, రిజర్వు బ్యాంకు నుండి వారిని ముందు అడిగితే వారు ముందు యివ్వలేదు, అప్పుడు వీటిని మార్టిగేజ్ చేశారు. 8 కోట్ల రూపాయలు తెచ్చుకున్నారు. (ఓవర్ డ్రాఫ్ట్ గాక 8 కోట్లు తెచ్చుకున్నారు.) అక్కడ ఆ డబ్బు చిక్కిపోయింది. 1956 నుండి 61 మార్చి వరకు తెలంగాణాలోని ఆదాయాన్ని ఖర్చును ఫైనాన్సు డిపార్టు

మెంటు లెక్కతీస్తే 9 కోట్ల రూపాయలు తెలంగాణా రెవిన్యూ అకౌంటు, కాపిటల్ అకౌంటులో మిగిలింది. 12 కోట్లు సెక్యూరిటీస్ 9 కోట్లు మిగులు. మొత్తం 21 కోట్లు తెలంగాణాకు అమాంతంగా వుంది. అది తెలంగాణా అభివృద్ధి కొరకు అని చాలాసార్లు ప్రకటించారు. కొత్తగూడెం ఫెర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీ దీనితోనే కడతాం అన్నారు. అది అక్కడ మార్ట్‌గేజ్ పెట్టి ఇది ఇక్కడ ప్రైవేట్ ఎంటర్‌ప్రైజ్‌కు యిచ్చివేశారు. ఆర్థిక మంత్రిగారు రీజియనల్ కమిటీలో ప్రకటించారు. ఈ 21 కోట్లే కాదు తెలంగాణాకు వుంది, యింకా యితర రంగాలలో కూడా కొంత వుందని. రోడ్ ట్రాన్స్‌పోర్టు కార్పొరేషన్లలో మూల ధనం దాదాపు అయిదారు కోట్లు అట్లనేవుంది. కార్పొరేషన్ మొత్తం రాష్ట్రానికి అయింది. ఇంకా దీనికి సంబంధించిన వివరాలు వున్నాయి. అందులోకి నేను వెళ్ళ దలచుకొనడంలేదు. 21 కోట్లు వున్నదనేది accepted fact ఆ డబ్బు ఎక్కడ వుందో చూపించమని అడిగాము. నూతనంగా ఒక్క గ్రామాన్ని electrify చేయడానికి డబ్బులేదు అంటున్నారు. మేము ఆర్థిక మంత్రిగారిని అడిగాము. ఆ 21 కోట్లలో నుండి ఒక నాలుగైదు కోట్లు ప్రతి సంవత్సరం యివ్వండి తరువాత లెక్కలు చూసుకుందాము అని కాని, దీనికి సిద్ధముగాలేదు. వీరి ways and means position చాలా అధ్వాన్నముగా వుంది. ఇక్కడ డబ్బు అంతా తీసుకెళ్ళి ఆంధ్రలో ఖర్చు పెట్టారు. వారికి ఏమి అధికారము వుందని నేను అడుగుతున్నాను. ఆంధ్ర ప్రాంతము నుండి వచ్చిన మంత్రులను అడుగుతున్నాను. మా తెలంగాణా మంత్రులను కూడా అడుగుతున్నారా. వారు అక్కడ వుండి ఏమి చేస్తున్నారు. వారి పదవులనే చూసుకుంటున్నారు. అని అడుగుతున్నాను. అది యిచ్చే మార్గం ఆలోచిస్తున్నారా? అని కూడా అడుగుతున్నాను. ఎందుకంటే యిది వెనుక బడిన ప్రాంతం మీద జనుల గుడిసెలు దోచుకునే పద్ధతి మంచిది కాదని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. నేను విశాలాంధ్ర కొరకు పోరాడినవాడిని. ఇక్కడ డబ్బు సమస్యకాదు, ముక్కోటి ఆంధ్రుల యొక్క ఐక్యతకు సంబంధించిన సమస్య. దీనిలో నాకు విచారంలేదు. అప్పుడు దీనికొరకు fight చేశాను. యిప్పుడు వారు అన్యాయం చేస్తుంటేకూడ fight చేస్తాను. విశాలాంధ్ర స్థాపించడం చాలా కరెక్ట్ అనే నేను భావిస్తున్నాను. అయితే ఎందుకు యీ పరిస్థితి వచ్చింది. ఆంధ్ర మంత్రులు కూడా యీ point వినాలి. అక్కడ రెవిన్యూ పొజిషన్ ఏమీ బాగాలేదు. ప్రొహిబిషన్ అనే ఒక luxury పెట్టుకున్నారు. దీనినుండి సంవత్సరానికి 20 కోట్ల రూపాయలు పోగొట్టుకుంటున్నారు, ఇక్కడ కూడా అది ప్రవేశపెట్టి మాకు కూడా తిరుక్షవరం చేద్దామనుకుంటున్నారు. అయితే యిప్పుడు ఆ సమస్యను పైకి తీసుకు రావడం నా ఉద్దేశంకాదు, ఆ దృక్పథంతో మాత్రమే ఈ సమస్యను చూడాలని చెబుతున్నాను. ప్రభుత్వం ఆ అభిప్రాయాన్ని మార్చుకోవాలి. లేకపోతే emotional integration జరగడం సాధ్యంకాదు, మీతో మేము ఆశించింది వేరు. ఇక్కడ డబ్బు అంతా అక్కడికి తీసుకు వెళ్ళారు, అది న్యాయంకాదు. దానిని యిప్పటికైనా ఆలోచించాలి.

ఒక కమిటీ వేశారు మొన్న చర్చ సందర్భంలో నేను ఒక విషయం చెప్పాను, లెక్కలు తరువాత చూద్దాం, ముందు తెలంగాణా అభివృద్ధి కోసం 5 కోట్లు కేటాయించండి అని. అందుకు సిద్ధంగా లేదు. ఎన్నికలు దగ్గరకు వస్తున్నాయి గదూ, ఇంకా డబ్బు కావాలి. అందువలన దీనికి సిద్ధంగా లేరు. నేను ఆంధ్రకు తెలంగాణాకు భేదాభిప్రాయం కల్పించేవాడిని కాదు. ఆ విషయం అందరికీ తెలుసు. ఆ డబ్బు ఎట్లా ఖర్చు చేసి వుంటారు. అనేది చూస్తే అక్కడ కూడ developed ప్రాంతాలకే ఖర్చు పెడతారు. నాకు facts తెలియవు. అందువలన ఖచ్చితంగా చెప్పడంలేదు.

ఇది చాలా తీవ్రమైన సమస్యయని ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయంలో Cabinet ఒక నిర్ణయం తీసుకోవాలి. లేకుంటే తెలంగాణా ప్రజలలో misunderstandings వచ్చి వారి ఉద్దేశాలనే శంకించే పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని హెచ్చరిక చేస్తున్నాను. ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు మీకు కృతజ్ఞత తెలుపుతూ నేను విరమిస్తున్నాను.

వ్యవసాయశాఖామంత్రి (శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి) : అధ్యక్షా, గౌ॥ ప్రతి పక్షనాయకులు కార్మిక శాఖకు సంబంధించిన కొన్నివిషయాలు సెలవిచ్చారు, వాటికి సమాధానాలు చెప్పుదామనే ఉద్దేశంతో నేను మాట్లాడుతున్నాను. వారు ముఖ్యంగా ఆరు విషయాలను గురించి చెప్పారు. Industrial Courts, Tribunals నుంచివచ్చే awards, agreements సక్రమంగా implement కావడం లేదని చెప్పారు. ప్రత్యేకంగా ఎక్కడెక్కడ implement కావడంలేదో మాదృష్టికి తెచ్చినప్పుడల్లా implement చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తుంటిమి. ఇండియా గవర్నమెంటు ఆదేశానుసారం Evaluation and Implementation Machinery ని ప్రతిరాష్ట్రంలోను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది మన రాష్ట్రంలోకూడా ఒక Special Officer ను వేయడం జరిగింది. Industrial Tribunals నుంచి Courts నుంచి వచ్చే awards implement అవుతున్నాయా లేదా అని చూచి కాని చోట్లలో management తో ప్రత్యేకంగా సంభాషించడం, అప్పటికే పని జరగక పోతే prosecution చేయించడానికూడా ప్రయత్నాలుజరుగుతున్నాయి. నాదృష్టికి అటువంటివేమీ రాలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఒక విషయం వున్నది. Awards వచ్చిన తరువాత Appeal కు Management వారికి అధికారంవుంది. Appeal అయితే subjudice అవుతోంది కనుక అటువంటి సందర్భాలలో interfere కావడానికి అవకాశంలేదు. ఒక విషయం మాత్రం వాస్తవం. ఈమధ్య R. T. C Conference లో నేనుకూడా పాల్గొన్నాను. అక్కడ కొన్ని agreements అమలు చేయలేదని నా దృష్టికికూడా తెచ్చారు. ఈ మధ్యనకూడ నేను విచారించాను. అగ్రిమెంట్స్ అయినమాట వాస్తవమే. అమలులోనికి రానిమాటకూడా వాస్తవమే.

ప్రతిపక్ష నాయకులు వాటివిషయమే చెప్పివుంటారనుకుంటున్నాను వాటిని implement చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. ఇందులో కొన్ని ప్రతిబంధకాలున్నాయి. Industrial Housing Scheme క్రింద యిళ్లుకట్టిస్తామని నిర్ణయం తీసుకున్నమాట వాస్తవం. అగ్రిమెంటులో వున్నమాట నిజమే. House sites acquisitionలో కొన్ని చిక్కులు వచ్చాయి. అందుకొరకు 2 లక్షల రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. దాని ఉపయోగం జరగలేదు. ఈ సంవత్సరం ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధతీసుకొని యిండ్లుకట్టించడానికి ప్రయత్నంచేస్తామని మీద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. కాలికోన్ మైకాగనుల విషయం చెప్పారు. Workerకు 1800 రు॥లు యివ్వాలనే తీర్మానంకూడా జరిగింది. తరువాత recover కాలేదని చెప్పారు. అది వాస్తవమే. కాని, కొన్ని కారణాలున్నాయి. కలెక్టరుకు వ్రాయడం జరిగింది. ఆ amount ను recover చేసి workers కు యివ్వాలని ఆదేశం జరిగింది. Workmen's Compensation Act ప్రకారం యివ్వాలని చెప్పడం జరిగింది. అతను ఒక pauper వలె తయారైనాడు. Recover చేయడానికి అతనిదగ్గర immovable property ఏమీ లేదు. అందువల్ల చిక్కులు వచ్చాయి. ఇంకా ఎక్కడైనా property వుంటే చూసి త్వరగా recover చేసి workersకు యిప్పించవలెనని ఆదేశాన్నివ్వడం జరిగింది. తహశీల్దారుకు కూడా వ్రాశాము.

ఇక మూడవ విషయం కృష్ణా మైనింగ్ కంపెనీలో సిలికాసిస్ వ్యాధితో 18మంది వున్నారని వారి compensation విషయం చెప్పారు. కొంతమంది workersకు యిప్పించడం జరిగింది. ఆ diseaseతో బాధపడుతున్నామని చెప్పినవారిని examine చేయిస్తున్నారు. Management వారు కొన్ని అభ్యంతరాలుకూడ పెట్టుతున్నారు. అటువంటి కొన్ని కేసులు Medical Board కు refer చేయడం జరుగుతోంది. అందువల్ల కొంత జాప్యం జరుగుతూవుంటుంది. Management వారు appeal చేసినట్లయితే Medical Board opinion రావలసివుంటుంది. కాబట్టి జాప్యం జరిగినమాట వాస్తవం. కొత్తగూడెం Mines విషయంలో workers are not being paid any arrears అని శ్రీ సుందరయ్యగారు చెప్పారు. దీనికి సంబంధించిన arrears ఏవేవి specific గా చెప్పినట్లయితే తగుచర్య తీసుకొని అవి యిప్పించడానికి ప్రయత్నంచేయడం జరుగుతుంది. నిన్నను మొన్ననుకూడ నేను సింగరేణి కాలరీస్ మేనేజిమెంటువారితో సంప్రదించాను. అటువంటి cases మా దృష్టిలో లేవు, ఒకవేళ ఉన్నట్లయితే యిప్పించడానికి ప్రయత్నంచేస్తామని ఆ మేనేజింగ్ డైరెక్టరుగారు చెప్పారు. Minimum wages fixed by Wage Boards in respect of Textile Mills have not been implemented అన్నారు. Pandalapaka Textile Mills, Sarvaraya Textile Mills, Kakinada, Akkamamba Textile Mills, Tanuku, D. B. R.

Mills and Azamjahi Mills విషయం వున్నది. వీరంతా payment చేశారు. అట్లు చేయుటకు త్రైమాసిక సమావేశాలుకూడా ఏర్పాటు చేశాము. ప్రత్యేక ఉద్యోగస్థులను కూడ పంపించి implement చేయించడానికి ప్రయత్నంచేశాము. Implement అయినప్పటికి పందలపాక విషయంలో రెండు మిల్లులు వున్నాయి. అవి uneconomic units అన్నారు. అక్కడకూడ యిప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

టెంపొరరీ చైర్మన్ (పి. సత్యనారాయణ) : కాకినాడ విషయంలో కూడ చిన్న unit అని ఊరుకున్నారు.

శ్రీ యస్. రామచంద్రా రెడ్డి : మానేయలేదు. ప్రయత్నాలు జరుగుతూనే వున్నాయి. సూర్యనారాయణ స్పిన్నింగ్ మిల్స్‌లో యింతవరకు అమలుజరుగలేదు. రామచంద్రా స్పిన్నింగ్ మిల్స్, పందలపాకలో 130 మంది workers వుంటే 70 మందికి increment యిచ్చారు. మిగతా 60 మందికికూడ యిప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. సూర్యనారాయణ స్పిన్నింగ్ మిల్స్‌లో కొంత డిఫాల్కేషన్ జరిగింది. Managing Director కొంత డబ్బు కాజేశాడు. వేరే Managing Director ను ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. వారికి నష్టంవచ్చింది. అందువల్ల యివ్వడానికి వీలులేదు, 4,000 spindles పనిచేస్తున్నాయి, చిన్న unit కాబట్టి యివ్వడానికి వీలులేదన్నారు, అయినా తప్పకుండా implement చేయించాలని ప్రయత్నం జరుగుతోంది. Persuation వున్నది.

Provident fund scheme has not been implemented to the Electricity workers అని చెప్పారు. ఇంతవరకు implement కానిమాట వాస్తవమే. కొన్ని accounts settle కావలసియున్నది. Electricity Chief Engineer కు వ్రాశాము. త్వరగా accounts settle చేసి ఈ స్కీమును extend చేయడానికి ప్రత్యేకంగా ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయని మనవిచేస్తున్నాను.

వేరుసెనగకు తెగుళ్లు తగులుతున్నాయని ప్రభుత్వం 4 సం॥ల నుంచి ఏమీ చర్యను తీసుకోలేదని రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పారు. వారెంతో ఆవేదనతో చెప్పారు. ప్రభుత్వం ఏవిధంగా చర్యగైకొన్నదీ వారితో ముఖ్యంగా మనవిచేస్తున్నాను.

వారు సమదృష్టితోవిచారిస్తే వారు ఈవిధంగా చెప్పిఉండేవారుకారు. వేరుశెనగకు caterpillars వస్తున్నాయి. వాటి విషయమై ఏ చర్య తీసుకోలేదని అన్నారు. Pesticides ప్రతి గ్రామంలోను ఏర్పాట్లు ఉన్నాయి. Sprayers కు లోన్సు

యిస్తున్నారు. ఏవిధంగా High-yielding stains evolve అవుతాయో పరిశోధనా కేంద్రాలలో ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు, ప్రతి జిల్లాలోను, mobile vans కూడాపెట్టి ప్రయత్నాలు చేయడం జరుగుతోంది. ప్రతి జిల్లాలోను land protection staff ను ప్రత్యేకంగా వేసి ప్రయత్నాలు చేస్తూనే ఉన్నారు. ప్రత్యేక మైన సందర్భాలలో pest attack అయినప్పుడు విమానాలను తీసుకువచ్చి spraying చేయడం జరిగింది. ఈ విషయంలో తగిన చర్యలు తీసుకొనబడుతున్నా యని మనవి చేస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

Sri T. Ramachandra Reddy (Putlur) : How far are we successful till now ? వారు చేసిన ప్రయత్నాలు ఎంతవరకు సఫలీకృతమై నాయో కొంచెం నివేదిస్తారా ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి : వారు సమదృష్టితో చూస్తే సఫలీకృతమవుతు న్నాయని వారే చెప్పగలుగుతారు. గత సంవత్సరం ఏమి చేసినది కర్నూలు జిల్లా పరిషత్తు చైర్మెన్ విజయభాస్కరరెడ్డి గారికి కూడా బాగా తెలుసు. అక్కడ కాని విజయవాడ ప్రాంతంలో కాని planes రావడంవల్ల రైతులు ఎంతవరకు లాభం పొందారో తెలుసుకోవచ్చును. Spraying వల్లను anti-locust measures వల్లను ఏవిధంగా ప్రజలకు లాభం కలిగిందో ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు.

శ్రీ టి. రామచంద్రారెడ్డి : ప్రతి జిల్లాలోను ఈ రీతిగా pesticide నిర్మూ లన చేయడానికై చేస్తున్నామని చెప్పుతున్నారు కదా—ప్రతి జిల్లాలోను రైతుల నిర్మూలనకే ఎందువల్ల దారితీస్తున్నాయి. ప్రభుత్వ సబ్సిడీ ఇచ్చికాని మరొక విధంగా కాని జిల్లా అంతను spray చేయడానికి ఎందుకు పూనుకోకూడదు ?

శ్రీ యస్. రామచంద్రారెడ్డి : రైతులలో కూడా కొంత అలక్ష్యం ఉంది. ఏ తీరుగా వ్యవసాయం చేయాలి, preventive measures తీసుకోవాలి. ఏ రీతిగా గమాక్సిన్ వాడాలి—ఇవన్నీ చెప్పినా అలక్ష్యం చేస్తున్నారు. రైతులలో ఇంకా విజ్ఞానం పెంపొందితే, ఎక్కువగా preventive measures తీసుకోగలుగుతారు. Spraying, dusting ఎక్కువగా చేస్తే ఉపయోగం ఉంటుంది.

టెంపరరీ ఛైర్మన్ (శ్రీ పి. సత్యనారాయణ) : Government pests కే ఇప్పటికి మూడు సప్లిమెంటరీలు అయినాయి. చాలును. Answer వచ్చింది— రెండు వైపులనుంచి.

*శ్రీ డి. సంజీవయ్య : అధ్యక్షా, ఈ నెల 24 వ తారీఖున ఉభయ శాసన సభల సంయుక్త సమావేశంలో మన గవర్నరుగారు ప్రసంగించినందులకు వారికి కృత

క్షతను తెలియజేస్తూ అభినందన తీర్మానాన్ని ఈ శాసన సభలో మిత్రులు శ్రీ పి. వి. నరసింహారావుగారు ప్రతిపాదించినారు. దానిపై గౌరవనీయులైన సభ్యులు 42 మంది మాట్లాడారు. చర్చల ధోరణి సవ్యంగా సక్రమంగాఉందని చెప్పడానికి సంతోషిస్తున్నాను. శాసన సభ యొక్క గౌరవ ప్రతిష్ఠలను దృష్టియందుంచుకొని సరియైన ధోరణిలోనే సక్రమంగానే విమర్శలు కాని సలహాలు కాని సూచనలు కాని ఇవ్వబడినాయని నా యొక్క నమ్మకం. సభ్యులు మాట్లాడిన మాటలన్నీ ఒకసారి మననం చేసుకుని చూస్తే ప్రధానమైన సమస్యలు అయిదారు నాకు కన్పిస్తున్నాయి. చాలా ప్రాధాన్యత వహించిన విషయం నదీ జలాలు. తరువాత ఒకవైపు వరదలు, ఒకవైపు కరువు. దానిని మినహాయిస్తే, పరిశ్రమలు, ప్రణాళికలు, నాన్ గెజెటెడ్ ఉద్యోగుల సమస్య, విద్య బంజరు భూముల పంపకం. ఇవి ప్రధానమైన సమస్యలుగా ఉంటున్నాయి. ప్రధానమైన సమస్యలకు సమాధానం చెప్పడానికి ముందు చిన్న చిన్న విషయాలు కొన్ని ఉదహరించినారు. వాటిని గురించి క్లుప్తంగా మనవి చేసి ప్రధానమైన సమస్యలకు వస్తాను.

నరసింహారావుగారు తెలుగులో పరిపాలన జరపడానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నందుకు సంతోషాన్ని ప్రకటించారు. శాసన సభ్యులకు తెలుసు. ఈనాడు శాసనసభ అధ్యక్షులుగా ఉంటున్న కాశీశ్వరరావుగారి ఆధ్వర్యం క్రింద తెలుగు గ్లాసరీ ఒకటి తయారైనది. అచ్చులో ఉన్నది. త్వరలో పూర్తి అవుతుంది. అది చేతిలోనికి రావాలి, తరువాత నిన్ననో మొన్ననో ప్రశ్నోత్తరాల సమయంలో నేను మనవి చేసినట్లు డిస్ట్రిక్టు మాన్యుయల్సును తర్జుమా చేయవలసిన అగత్యం ఉంది. అన్నింటికంటె ప్రధానమైనది తెలుగు టైప్‌రైటరు. రెండు కీబోర్డులు ప్రభుత్వం ముందు పరిశీలనకు వచ్చాయి. పరిశీలన చేసిన అనంతరం రెండూ సరిపోవని నూతనమైన కీబోర్డును తయారు చేయాలని శాసన సభలో ఛీఫ్ రిపోర్టరుగా వుండే బ్రహ్మానందంగారిని కోరడం జరిగింది. వారు ఒక కీబోర్డును తయారుచేసి ప్రభుత్వానికి అందజేశారు. ఈ విషయాలన్నింటిపైన నిర్ణయం తీసుకొని largescale manufacture చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నంచేస్తుంది. టైప్‌రైటర్లను విరివిగా అన్ని కార్యాలయాల్లో ఏర్పాటు చేయడానికి ఎప్పుడు వీలుగా ఉంటుందో అప్పుడే ఈ కార్యక్రమం సులువుగా జరగడానికి వీలుంటుంది అని మనవి చేస్తున్నాను.

తరువాత లా కమిషన్‌ను నియమించినందుకు సంతోషాన్ని ప్రకటించారు. మేము చాలా రోజులనుంచి ఆలోచిస్తున్నాము. ఇది చాలా అవసరం. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో దాని ఆవశ్యకత ఇంకా ఎక్కువగా కన్పిస్తోంది. మద్రాసునుంచి విడివడి రావడం, ఆ చట్టాలు ఆంధ్ర ప్రాంతంలో ఉండడం, హైదరాబాదు రాష్ట్రం నుంచి విడదీయబడిన తెలంగాణాలో వేరే చట్టాలు ఉండడం చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది. వీటిని సమన్వయం చేయాలి, క్రోడీకరణ చేయాలి, ఇవన్నీ చేయడానికి లా కమిషన్ చాలా అవసరమనే

విషయం ప్రభుత్వంగుర్తించి ఒక కమిషన్ ఏర్పాటుచేసింది. ఆగస్టు 15వ తారీఖున ఉదయం 9 1/2 గంటలకు గవర్నరుగారే ప్రారంభోత్సవం చేయబోతున్నారు. ఆ కార్యక్రమం బాగా కొనసాగ గలదని మన కార్యక్రమం శాసన సభలో సులువుగా జరగడానికి ఉపయోగపడగలదని ఆశిస్తున్నాను. లక్ష్మణదాసుగారు ఈ తీర్మానాన్ని బలపరిచారు. వారు అనేక విషయాలు సెలవిచ్చారు. వారు చెప్పిన మాటలలో ఒకటి నాకు చాలా నచ్చింది. Crop insuranee విషయం ఏమి చేస్తున్నారు. చేయడం మంచిది అని సలహా ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం జాగ్రత్తగా ఆలోచన చేసినది. ఈ విషయంలో అనుభవం ఉన్న, ఢిల్లీలో ఉంటున్న డాక్టరు నటరాజన్ గారితో సంప్రదింపులు చేశాము. వారు ఇచ్చిన సలహాలు తీసుకున్నాము. డిపార్టుమెంటులో కొంత వ్యవహారం జరిగింది. రెండు మూడు రోజుల క్రితమే నేను ఉత్తర్వులు కూడా ఇవ్వడం జరిగింది. డిపార్టుమెంటులోని ఒక ఉద్యోగిని పంజాబు వెళ్ళాలని అన్నాము. పంజాబులో కొంత కార్యక్రమం జరుగుతున్నట్లు తెలుస్తోంది. అక్కడ జరిగిన కార్యక్రమాన్ని సమీక్షించి వచ్చిన తరువాత దానిని దృష్టిలో పెట్టుకుని crop insurance ఆంధ్రలో ప్రవేశపెట్టవలసి ఉంది. కారణం— ఆంధ్రదేశం ప్రధానంగా వ్యవసాయంమీద ఆధారపడే రాష్ట్రం కాబట్టి. పుసులూరి కోదండరామయ్యగారు ప్రధానంగా గిరిజనుల సంక్షేమాన్ని గూర్చి చెప్పారు. కారణం— బహుశః తమ జీవితం అందులోనే వినియోగించడమే అనుకుంటాను. వారు ఎక్కువగా దీనిని గూర్చి మాట్లాడారు. సభలోని గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు ఈ గిరిజన సంక్షేమం విషయంలో ప్రభుత్వం ఎంత శ్రద్ధవహిస్తున్నది, ఎన్ని విధాల కృషి చేస్తున్నది అనే సంగతి. చాలా మంది గౌరవ సభ్యులు fertilisers distribution గురించి చెప్పారు. జిల్లా పరిషత్తులకు ఇవ్వడం మంచిది కాదన్నారు. కొంతమంది ఇవ్వడమే మంచిది అన్నారు. ఇంతకు పూర్వం ఉండే పద్ధతిని మార్చి జిల్లా పరిషత్తులు, సమితుల ద్వారా పంపకం జరగాలని ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులు ఇచ్చింది.

ఇచ్చి కూడా ఎన్నో మాసాలు కాలేదు. ఒకటి రెండు మాసాల క్రిందనే జరిగింది అనుకుంటా. అందువల్ల నూతనంగా ఏర్పాటు చేసిన పద్ధతి, జిల్లా పరిషత్తులు, సమితులు పంపకం చేసే పద్ధతి ఎట్లా జరుగుతుందో చూడడానికి కొంత అవధి యివ్వాలి. కొంతకాలం అయిన తరువాతగాని దానిగూర్చి మనం చెప్పడానికి వీలులేదు. తరువాత అక్కడక్కడ తమ తమ ప్రాంతాలలో ఉండే రోడ్ల సంగతి కొంతమంది గౌరవ సభ్యులు శలవిచ్చినారు. ఇవ్వాళ ఉదయమే పబ్లికు వర్క్సుశాఖ మంత్రిగాఉండే సత్యనారాయణ రాజుగారు శలవిచ్చినారు. 20 ఏండ్ల ప్రణాళిక వేసినాము. నేషనల్ హైవేస్, స్టేటు హైవేస్, జిల్లా రోడ్లు, చిన్న చిన్న రోడ్లు అనేటటువంటి వ్యవహారం ఉంది. అందువల్ల ఏదో ఒక పథకం వేసుకొని ఏదో ఒక పద్ధతి ప్రకారం దేశంలో ఉన్న రోడ్లను అభివృద్ధి చేసుకోవలసి ఉండగా మా రోడ్డు రాలేదని చెప్పినంత మాత్రంచేత లాభం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. తరువాత శ్రీ కాశిరెడ్డిగారు ఈ ప్రణాళిక వల్ల common man కు

ఏమీ లాభం కలగడం లేదన్నారు. మరి రోడ్లు వేస్తే, నదులకు ఆనకట్టలు కట్టి ఆహారోత్పత్తి చేస్తే, నూలు మిల్లులు పెట్టి బట్టలు ఉత్పత్తి చేస్తే common man కు కాక ఎవరికి వెళతాయో నాకు అర్థం కావడం లేదు. చిత్తూరు కాలేజీ వెంటనే ఏర్పాటు చేయాలని రామబ్రహ్మంగారు, చెంగల్రాయ నాయుడుగారు, రాజగోపాల నాయుడుగారు మాట్లాడినారు. ఆ విషయం వారికే తెలుసును. మేము ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరుకు నియమించినాం. స్పెషల్ ఆఫీసరునే కాకుండా వారికి కావలసిన సిబ్బందిని కూడా నియమించి ఉన్నాం. ఇక విశ్వవిద్యాలయం వారియొక్క ఉత్తరువు కావాలి. Affiliationకొరకు, వారి ఉత్తరువు త్వరలో నేయిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఈ సంవత్సరంలోనే కళాశాల ప్రారంభమవుతుందనే నమ్మకం మాకున్నది. రామబ్రహ్మంగారు పోలార్ బేసిన్ గురించి మాట్లాడినారు. మైసూరు ప్రభుత్వంతో సంప్రదింపులు జరుపవలసి ఉన్నది. ఆ విషయం తప్పకుండా ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహిస్తుంది. శ్రీమతి సీతాకుమారిగారు స్త్రీల విషయంలో ఎక్కువ special facilities కావాలని కోరినారు. ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తున్నటువంటి సంగతి వారికి తెలిసే ఉన్నది. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ప్రధానముగా నదీ జలాల గురించి మాట్లాడారు, దానికి మళ్ళా వస్తాను. సామర్లకోట మునిసిపాలటీ రద్దు చేయాలని కాంగ్రెసువారు మహజరు పెడితే చేశామన్నారు. దానిగూర్చి చర్చకు అధ్యక్షులవారు అనుమతించినప్పుడు ఏమీ చెప్పకూడదనుకున్నాను. మరి, కాంగ్రెసువారు మహజరు పెడితే చర్య తీసుకోకూడదా ? కాంగ్రెసువారు ప్రజలు కారా ? ప్రభుత్వానికి మహజర్లు పెట్టకూడదా ? ఏదైనా ఒక సంస్థ సరియైన పద్ధతిలో నడవకపోతే దానిగురించి అర్జి పెట్టకూడదా ? ప్రభుత్వం విచారించకూడదా ? విచారించిన తరువాత నిజముగా సరియైన పద్ధతిలో ఆ సంస్థ నడవడం లేదంటే చర్య తీసుకోవడం తప్పా ? అని అడుగుతున్నాను. శేషాద్రిగారు వరల్డ్ బ్యాంకునుండి అప్పు తీసుకుని ప్రాజెక్టులు నిర్వహిస్తే మంచిదన్నారు. వరల్డ్ బ్యాంకు రిప్రజెంటేటివ్సు ఈ రోజు ఊటీలోనే ఉన్నారు. నిన్న కొత్తగూడెం వెళ్ళారు. కొత్తగూడెం దగ్గర థెర్మల్ పవర్ కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. దానిని వరల్డ్ బ్యాంక్ వారు చూడడానికి వచ్చినారు. బహుశః రేపు సాయంత్రం కలుసుకుంటున్నాం. దాని విషయంలో వరల్డ్ బ్యాంకు ఏవిధముగా సహాయం చేయడానికి వీలుందో వారితో చర్చిస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. విజయవాడ మునిసిపాలిటీ వాటర్ సప్లయి గురించి విశ్వేశ్వరరావుగారు చెప్పారు. దాని గురించి ఈ ఉదయం అడ్జర్నమెంట్ మోషన్ వచ్చింది. దానికి కూడ ప్రత్యేక సమయం యివ్వబడినది. ఆ సమయంలో దానికి సంబంధించిన మంత్రిగారు జవాబు చెబుతారు. తరువాత రాయలసీమలో యిందాక వ్యవసాయ శాఖామాత్యులు శలవిచ్చినారు, కేటర్ పిల్లర్సు వేరుశనగ పంటకు నష్టం కలిగిస్తున్న సంగతి ప్రభుత్వం తప్పకుండా శ్రద్ధ వహించి అటువంటి పైరుకు నష్టం జరుగకుండా, రైతాంగానికి నష్టం జరగకుండా చేస్తుంది. కాని వ్యవసాయ శాఖామాత్యులు శలవిచ్చినట్లు రైతులు కూడా శ్రద్ధవహించి ప్రభుత్వం అందజేసే సహాయం

పొంది, యింకా ఏ ఏ విధాలుగా సహాయం చేయడానికి వీలుందో సలహాలు యిచ్చి, సలహాలు పొంది అభివృద్ధి చెందాలని మా అభిలాష. తరువాత శాంతి భద్రతలను గురించి చాలమంది సభ్యులు చెప్పినారు. స్పెసిఫిక్‌గా ఇన్‌స్టెన్సెస్ కూడా యిచ్చినారు. అవన్నీ విచారణ చేసి, ఎటువంటి చర్య తీసుకోవడానికి వీలుంటుందో అటువంటి చర్య ప్రభుత్వం తప్పకుండా తీసుకొంటుంది. మైనర్ ఇరిగేషనుకు సంబంధించి జిల్లా పరిషత్తుకు అధికారం యిచ్చి ఉన్నది. ఎట్లా జరుగుతున్నదో చెప్పినారు. ఇదివరకు మనవి చేసినట్లు యిది కూడా యిటీవలనే జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పచెప్ప బడినది. కనుక కొంత అవధి యివ్వవలసిన అగత్యం ఉంది. శ్రీ ధర్మభిక్షంగారు చేపర్సు కోఆపరేటివ్సు సంగతి మాటలాడారు. ప్రభుత్వ విధానం అందరికీ తెలిసినటువంటిదే. సహకార సంఘాలు ఏర్పాటు చేసి ఎవరైతే చెట్టుపైకి ఎక్కి శ్రమచేస్తున్నారో అటువంటి వారికి లాభం కలిగేటట్లు చేయడం ప్రభుత్వ విధానం. దాని ప్రకారం యీ సంవత్సరం 500 సహకార సంఘాలు ఏర్పాటు చేయాలని వేలం పద్ధతి మానేసి వారికి యివ్వాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసినది. ఇవీ ప్రధానంగా నేను ముందు మనవి చేసినటువంటివి కాకుండా వచ్చిన విషయాలను మనవి చేశాను. ఇకపోతే నదీజలాల సమస్యనే చాల ప్రధానంగా వచ్చింది. నదీజలాల విషయంలో వచ్చినటువంటి తగాదా ఏవిధముగా పరిష్కారం చేయాలి, ఎందుకు వచ్చింది యీ తగాదా అనేటటువంటి విషయం మళ్ళా ఈనాడు పునఃపరిశీలన చేయవలసిన అగత్యం లేదు. అందరికీ తెలిసినదే. 1951 సంవత్సరంలో జరిగిన ఒడంబడిక ఆ ఒడంబడికను తిరుగ తోడవలెననే ఉద్దేశంతో మైసూరు, మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రయత్నం చేస్తున్నాయి. చాలమంది చెప్పినటువంటి మాటలనుబట్టి మైసూరు మహారాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు చెప్పినటువంటి మాటను అంగీకరించి కేంద్ర ప్రభుత్వం గుల్హాటీ కమీషనును వేసినదనేటటువంటి భావంతో చాలమంది ఉన్నట్లు కనిపిస్తుంది. అది పొరపాటు. గుల్హాటీ కమిషనును ఎందుకు వేశారు ? 1951 వ సంవత్సరంలో జరిగిన ఒడంబడికను తిరుగ దోడడానికి వేశారా ? దాని terms of reference ఏమిటి అనేటటువంటి విషయం గమనించాలి. Terms of reference చూస్తే 1951 వ సంవత్సరంలో ఒడంబడిక చేసుకున్న నాడు ఎంత నీరుందో దానికంటే ఏదైనా అదనంగా నీరుంటే ఆ నీరు లెక్కవేసి assess చేసి అదనంగా రాష్ట్రాలు కోరేటటువంటి కోర్కెలను తీర్చడానికి వీలుంటుందేమో పరిశీలన చేయడానికి గుల్హాటీ కమిషనును వేసినాము అని ఉంది. Terms of reference లో 1951 వ సంవత్సరపు ఒడంబడికను తిరుగ తోడుతాం, amend చేస్తాం అనే మాట ఎక్కడా చెప్పలేదు. అటువంటి భావం ఎవరికైనా ఉంటే తొలగించుకోవడం న్యాయము. అవసరము అని మనవి చేస్తున్నాను. వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు తల ఊపుతున్నారు. అంగీకరించడం లేదని చెబుతున్నారు. మన చుట్టూ శత్రువులున్నారు. ఒరిస్సా రాష్ట్రం, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం, మైసూరు రాష్ట్రం తగాదాలు పెడుతున్నారు అనేటటువంటి బాధ ఉన్నట్లుగా

ఉంది. ఒరిస్సా విషయం. ఇటీవలనే ఒరిస్సా రాష్ట్ర ముఖ్య మంత్రిగారు రావడం, సంప్రదింపులు జరగడం తెలిసిన విషయాలే. సంతృప్తికరంగా సంప్రదింపులు జరిగాయి. త్వరలోనే సమస్యలు పరిష్కార మవుతాయని ఆశ ఉంది. నదీ జలాలకు సంబంధించి ఎందుకు ఇంత ఆందోళన వచ్చింది? 1951 వ సంవత్సరపు ఒడంబడికను తిరుగ తోడ తారనే మాట లేనేలేదు. దానిని ఎప్పుడూ ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం అంగీకరించలేదు. దాని విషయంలో ఈనాడు విప్లవ వీరుడు సత్యనారాయణరాజుగారు చాల కృషి చేస్తున్నారని లక్ష్మణదాసుగారు చెప్పినారు. విప్లవవీరుడుగా స్వాతంత్ర్యం కోసం కృషి చేసిన అదే సత్యనారాయణరాజుగారు ఈనాడు నిర్మాణాల మంత్రి నిర్మాణాత్మకమైన కార్యక్రమంలో వీరుడుగా ధీరుడుగా ఈనాడు పని చేస్తున్నారు. మొన్న ఢిల్లీలో జరిగినటువంటి సమావేశంలో కనుక ఆయన కొంచెం మెత్తబడి ఉన్నట్లయితే అక్కడే ఏదో ప్రమాదం జరిగేది. గట్టిగా నిలబడి, ఇది చేయడానికి వీలులేదని పోరాడడం తటస్థించింది. ఆ కారణం చేతనే యిది కొంత కాలం వాయిదాపడి, క్రిందా మీదా పడి యిప్పుడు గుల్హాటీ కమిషను వేననుకొనేటటువంటి పరిస్థితి కూడా ఏర్పడిందని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాదు, గుల్హాటీ కమిషనును వేసిన తరువాత అన్యాయం జరుగదు అనే నమ్మకం నాకుంది. అన్యాయం జరుగనీయకుండా అన్ని విధాలా ప్రయత్నం చేయడానికి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సంసిద్ధంగా ఉంది. ఎటొచ్చీ మనకు ఆందోళన కలిగించేవి పోచంపాడు ప్రాజెక్టు, శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో అంచనాలు వేసుకున్నాం. ప్రారంభదశలోనే చేయవలసిన ఖర్చులు చేసుకున్నాం. అటువంటి సందర్భంలో నాటి విషయంలో ఏమిటి అనేటటువంటిది బాధించే సమస్య. అందుకోసం పోచంపాడు చరిత్ర తీసిచూస్తే 100 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసే చాల పెద్ద ప్రాజెక్టు అనేటటువంటి అపోహలు కూడా వారికి ఉండి ఉండవచ్చు.

కాని అదికాదు. ఇది చిన్న ప్రాజెక్టు. పదహారు కోట్ల రూపాయలతో కట్టుతున్న ప్రాజెక్టు అని చెప్పాము. అంతే కాకుండా ఇది గోదావరి నార్త్ కెనాల్ అనే పేరుతో వున్న ప్రాజెక్టు. శాంక్షన్ అయి వచ్చిన ప్రాజెక్టు. శాంక్షన్ అయిన ప్రాజెక్టుల విషయంలో మేము ఆభ్యంతర పెట్టము, శాంక్షన్ అయిన ప్రాజెక్టుల విషయంలో కార్యక్రమం జరిపించవచ్చు అనే మాట కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు, ప్లానింగ్ కమీషన్‌వారు అంగీకరించినదే కాబట్టి మాకు అనుమతి ఇవ్వండి అని కోరాము. అయితే ఆ పాత కాగితాలు చూపించండి, అని అడిగారు. వాటిని పంపించడం జరిగింది. అందుచేత పోచంపాడు విషయంలో నాకు సందేహంలేదు. తప్పకుండా ఆ ప్రాజెక్టు కార్యక్రమం ప్రారంభించటానికి వీలవుతుంది. తెలంగాణా ప్రాంతానికి, కరువు కాటకాలతో వున్న మన ప్రాంతాలకు చాలా అవసరమయినది. లైఫ్‌లైన్‌గా వున్నది కాబట్టి దీని విషయంలో ఎవరికి ఎలాంటి అభ్యంతరం వుండదు. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు కాని, ప్లానింగ్ కమీషన్‌వారు కాని, సెంట్రల్ వాటర్ పవర్ కమీషన్ వారు కాని దాని విషయంలో అనుమతి ఇస్తారనే నమ్మకం నాకుంది.

ఇక శ్రీశైలం విషయంలో అక్కడ కేవలం విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేసే నిమిత్తమే ఏర్పాటు అయిన ప్రాజెక్టు, అక్కడ నీటిని ఉపయోగించటంలేదు. అంతేకాకుండా విద్యుచ్ఛక్తిని ఉత్పత్తి చేసిన తరువాత నీటిని నాగార్జున సాగర్‌లో విడచి అక్కడినుంచి సేద్యం కోసం ఉపయోగిస్తాము. అయినా ప్రాజెక్టు మాదిరి పట్టి నీటిని ఉపయోగించి విద్యుచ్ఛక్తినిఉపయోగించి దానిని వృథాగా అరేబియాసముద్రంలో నిరర్థకమైన కార్యక్రమాన్ని మేము తలపెట్టటంలేదు. అందువల్ల దానిని తప్పకుండా శాంక్షన్ చేయాలని చెప్పాము. అంతేగాక శ్రీశైలం దగ్గర ప్రాజెక్టు కడితే సరస్సు ఏర్పడుతుంది. అలా సరస్సు ఏర్పడినప్పుడు కొంత ఎవాపరేషన్ లాస్-అవిరి అవుతుంది. దానికి ఏమంటారు.అని వారు అడిగారు. ఎవాపరేషన్ లాస్ ఎన్ని యూనిట్లు వుంటే అంతా మా భాగం నుండి తీసుకొంటామని హామీ ఇచ్చాము, అంతేగాక ఇప్పటికే నాగార్జున సాగర్ ఆనకట్ట మూడు పాయింట్స్ పెరిగింది. ఈ సంవత్సరమే కొంత నీరు నిలుస్తోంది వచ్చే సంవత్సరం ఇంకా ఎక్కువగా నీరు నిలుస్తుంది. నాగార్జున సాగర్ ఆనకట్ట వద్ద సరస్సు ఏర్పడిన నాడు శ్రీశైలం వద్ద పునాదులు వేయటానికి కూడా అవకాశం వుండదు. కనుక వెంటనే శ్రీశైలానికి సంబంధించిన కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించటానికి అని మేము గట్టిగా వారికి చెప్పటం జరిగింది. సాంకేతిక నిపుణులు అటువంటి అంతరాయం కలుగుతుంది కనుక వెంటనే ప్రారంభించవలసిన అగత్యం వుందని చెబితే మాకు అభ్యంతరంలేదని కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు చెప్పారు. అందువల్ల పోచంపాడు, శ్రీశైలం కార్యక్రమం మనం ప్రారంభం చేసుకొని చురుకుగా సాగించుకొనే అవకాశం కల్గుతుందనే నమ్మకం నాకుంది. శ్రీశైలం ప్రాజెక్టు యొక్క ప్రాధాన్యత అందరకూ తెలుసు. ఇది పవర్ ప్రాజెక్టు, నాలుగైదు లక్షల కిలోవాట్ల విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేసే ప్రాజెక్టు. తెలంగాణాకు కాని, రాయలసీమ, గుంటూరు ప్రాంతాలకు కాని, యావత్తు ఆంధ్ర దేశానికి ఉపయోగించే ప్రాజెక్టు. ముఖ్యంగా హైడో ఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టుల విషయం చూస్తుంటే మనం తుంగభద్రను ఏర్పాటు చేశాము. అది మైసూరులో నిలచిపోయింది. మాచ్‌ఖండ్ ఏర్పాటు చేశాము. అది ఒరిస్సాలో వుండిపోయింది. ఇక మనకు మిగిలింది శ్రీశైలం. దానిని అభివృద్ధి చేసుకొంటే మన చేతుల్లో సంపూర్ణంగా వుండే ప్రాజెక్టు, మన ఇష్టం వచ్చినట్టు విద్యుచ్ఛక్తిని వాడుకొనే ప్రాజెక్టు ఇది ఒక్కటే, అందువల్ల దీనికి వుండే ప్రాధాన్యతను గుర్తించి మనం తీవ్రంగా ప్రయత్నిస్తున్నాము. ఈ ప్రాజెక్టు తప్పకుండా రాగలదు.

మాచ్‌ఖండ్ విషయంలో చిన్న చిన్న తగాదాలున్నాయి. వాటిని పరిష్కారం చేసుకొన్నాము. వేరే అడ్డులు తగలకపోతే మనకు నష్టం కలుగదనే భావం నాకుంది.

వంశధార విషయంలో అనేక సంవత్సరాలుగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. దానికి సంబంధించి ముఖ్య మంత్రుల ఒడంబడిక జరిగింది. మొట్ట మొదట గుడారి వద్ద ఆనకట్ట

కట్టాలి.సింగిడి ప్రాంతంలో బారేజ్ కట్టాలని అనుకొన్నారు. కాని గుడారి అనే ప్రాంతాన్ని పరిశీలించిన తరువాత ఒరిస్సాలో విశేషంగా పొలాలు మునిగిపోవటం జరుగుతుంది. అంతేగాక ఒరిస్సా నుండి వచ్చే చిన్న చిన్న ఉపనదుల మీద వంశధారలో కలసే నదుల మీద ఒరిస్సా వారు ఆనకట్టలు కట్టుకొంటున్నారు. అందువల్ల గుడారి వద్ద ఆనకట్ట కట్టితే హెచ్చు నీరు లభించదు. అందుచేత క్రింద ప్రాంతంలో కట్టవలసినదే, గుట్ట వద్ద కట్టవలసినదే అని నిర్ణయించుకొన్నారు. అప్పుడు గుట్ట వద్ద ఆనకట్ట, సింగిడి వద్ద బారేజ్ అని అనుకొన్నాము. కాని సింగిడి వద్ద బారేజ్ కడితే ఒరిస్సా ప్రాంతంలో దాదాపు 300 ఎకరాలు మునిగిపోతుంది. అంతకంటే తక్కువగా మునిగే ప్రాంతం వుంటే అక్కడ మనకు ఉపయోగం తగ్గకుండా వుండే విధంగా ఎక్కువ నీరు పారే అవకాశం వుండే ప్రాంతం దగ్గర కట్టాలని అనుకొంటే అటువంటి స్థలం నేరడి అని తెలిసింది. అక్కడ బారేజ్ కడితే ఒరిస్సా ప్రాంతంలో 105 ఎకరాలు మునుగుతుందని తేలింది. అయినా నేరడి వద్ద పని ప్రారంభించాము. అయితే ఇటీవల ఒరిస్సా ప్రభుత్వం అభ్యంతర పెట్టిన మాట వాస్తవమే. ఆ ముఖ్య మంత్రి ఇక్కడకు వచ్చినప్పుడు ఆ విషయాన్ని మాట్లాడాము. వారు అంగీకరించారు. కాకపోతే ఎంత మునుగుతుందనే విషయంలో కొన్ని కాగితాలు పంపమని చెప్పారు. ఒరిస్సాకు సంబంధించి, వంశధారకు సంబంధించి గొట్ట వద్ద, ఆనకట్ట, నేరడి వద్ద బారేజ్ కట్టటానికి ఏలాంటి అభ్యంతరం వుండదు. పని సులువుగా సాగిపోతుందనే విశ్వాసం నాకు వుంది.

ఇక సీలేరు సమస్య వుంది. దాని గురించి అనేక విధాల ఆలోచించాము. సీలేరు వద్ద ఆనకట్ట కట్టాలా లేక బాలిమెలా వద్ద కట్టాలా అనే ప్రశ్న వచ్చింది. సీలేరు దగ్గర ఆనకట్ట కట్టేముందు ఒక చిన్న బారేజ్ కట్టుకొంటే విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేయటానికి వీలవుతుంది అని ఆలోచిస్తే అది బాలిమెల దగ్గరా లేక గుంటవాడ దగ్గరా అనే సమస్యకు ముందు పరిష్కారం చేసుకొందాం అనుకొని ఇద్దరు చీఫ్ ఇంజనీర్లు వచ్చి పరిశీలన చేసి ఎక్కువ లాభదాయకంగా ఎక్కడ వుంటుందో, తక్కువ ఖర్చుతో ఎక్కువ లాభం ఎక్కడ కల్గుతుందో పరిశీలించి అగస్టు ఆఖరిలోగా రిపోర్టు అందచేయాలని చెప్పాము. బహుశా సెప్టెంబరులో ముఖ్య మంత్రులు, పి. డబ్ల్యు. డి. మంత్రులు కూర్చుని ఒక నిర్ణయం చేసుకొని వెంటనే పని ప్రారంభించాలని అనుకొన్నాము. ఆ ప్రకారం తప్పకుండా జరుగుతుంది. దానిలో ఇబ్బంది వస్తుంది అనే సందేహం వుండ నక్కరలేదని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక, 30 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసి తుంగభద్ర ఆనకట్ట కట్టుకొన్నాము. ఫజ్‌లాలి కమీషన్ వల్ల ఆదోని, ఆలూరు, హొస్పేట ఆంధ్రలో చేరి వుండవలసింది. ఆనకట్ట వల్ల ఏర్పడిన సరస్సువల్ల వచ్చే సత్ఫలితాలను ఆంధ్ర దేశంలోని తై శాంగం హెచ్చుగా అనుభవించాల్సి వుంటుంది కనుక హెడ్ వర్క్సు ఆంధ్రలో

వుంటే మంచిదని వారు సిఫార్సు చేశారు. కాని దురదృష్టవశాత్తూ అవి మైసూరు రాష్ట్రంలోనికి వెళ్ళినాయి. రాజోలు బండ ప్రాజెక్టు కట్టితే దాని క్రింద ఎన్ని ఎకరాలకు నీరు పారుతుందో అదంతా ఆంధ్ర దేశంలోనే వుంది. ఆ హెడ్ వర్క్సు మాకు ఇస్తే దానిని సక్రమంగా వినియోగించుకో వచ్చునని మైసూరువారికి చెబితే వారు వినలేదు. అంతర్రాష్ట్రీయ నదీజలాల సమస్యలకు సంబంధించి ఒక్క కృష్ణా గోదావరి నదులే కాదు? ఇలాంటివి చాలా వున్నాయి. వాటన్నింటిని సర్దుపాటు చేసుకోటానికి జాగ్రత్తగా ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఐతసంగా మనం ముందుకు పోవలసిన అవసరం వుందని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక వరదల గురించి చాలా మంది సభ్యులు చెప్పారు. అదృష్టవశాత్తు మనకు ఈ సంవత్సరం అట్టే బాధ లేదు. కృష్ణ పొంగి విజయవాడ ఇబ్రహీం పట్నం దిగువ సీమలో కొంత నష్టం కల్గినా, మిగిలిన భాగాల్లో హెచ్చు నష్టం కల్గలేదు. అప్పుడప్పుడు గోదావరి తల్లి మనలను భయపెడుతూ వుంటుంది. అందువల్ల ఈ వరద నిరోధానికి పథకాలు తయారు చేస్తున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం యాజమాన్యం క్రింద సెంట్రల్ వాటర్ పవర్ కమీషన్ వారి సలహా ననుసరించి ఈ పథకం ఏర్పాటు చేశారు. మన రాష్ట్రంలో కూడా కొన్ని పథకాలు అమలు పరచటానికి వారు అంగీకారం తెలిపినారు. అవి అమలు జరిపిన నాడు తప్పకుండా వరదబాధ తప్పుతుంది. నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టు పూర్తి అయినప్పుడు శ్రీశైలం పూర్తయినప్పుడు కృష్ణానదివల్ల అట్టే భయంలేకుండా పోతుందని ఆశిస్తున్నాను. గోదావరికి సంబంధించి ఉపనదులుగా వుండే వాటిమీద ఏమైన ప్రాజెక్టులు కట్టే ఆలోచన వుంది. అవి కూడా ఏర్పాటు చేసిననాడు గోదావరి నది వల్ల ఏమీ ప్రమాదం రాదని ఆశిస్తున్నాను. ఒకవైపు వరదలు, ఒకవైపు కరువు మనలను బాధిస్తున్నాయి. రాయల సీమలో మెట్టప్రాంతాలలో వర్షంమీద ఆధారపడి సేద్యం చేస్తున్న ప్రాంతాలలో వర్షాలు లేని కారణంగా తరచు కరువు వస్తూ వుంటుంది. పోయిన సంవత్సరం వర్షాలు లేని కారణం చేత ఎంత బాధ పడినారో త్రాగటానికి నీరులేక ఎంత బాధ పడ్డారో అందరకూ తెలుసు. అయినా అదృష్టవశాత్తు ఆలస్యంగానైనా సమృద్ధంగా వర్షాలు కురవటం వల్ల కొంత మెరుగైనది. కోటి రూపాయలు కరువు నివారణకోసం పోయిన సంవత్సరం ఖర్చు చేయవలసిన అగత్యం ఏర్పడింది.

అయితే ఈ కరువుకాటకాలకు గురి అవుతూ ఉంటేటటువంటి కేవలం ఆంధ్ర దేశములో ఉండేటటువంటి ప్రాంతాల యొక్క చరిత్రే కాకుండా భారత దేశంలో ఉండేటటువంటి ప్రాంతాల యొక్క చరిత్ర చూచినట్లయితే, ఈ రాయలసీమ ప్రాంతము అంటే, కర్నూలు, కడప, అనంతపురం, బళ్ళారి, చిత్తూరు, ఈ ప్రాంతాల యొక్క చరిత్ర విశేషంగా కన్పడుతుంది. ఈ ప్రాంతాలలో ఒక్కొక్కసారి వరుసగా రెండు, మూడు సంవత్సరాలు, లేక 2, 3 సంవత్సరాలు కొకసారైన తప్పకుండా కరువు వస్తుఉంటుంది.

ఇది భారతదేశంలో ఈ కరువుచరిత్ర వ్రాసినటువంటివారు చెప్పినటువంటిమాట. నేను స్వంతగా చెప్పేటటువంటిమాటకాదు. The blackest spot in India ఏదంటే రాయలసీమప్రాంతం అని చెప్పినారు. అక్కడ కరువు వచ్చినప్పుడల్లా ఒకకోటి రూపాయలకు తక్కువలేకుండా ఖర్చుపెట్టవలసి వస్తున్నది. 1952-53 ప్రాంతములో వచ్చిన కరువులో దాదాపు 3, 4 కోట్లకుపైగా ఖర్చుచేసినాము. అప్పుడు military వారు వచ్చి, చిత్తూరుజిల్లా ఆ ప్రాంతములో బావులు లోతుచేసి త్రాగేనీటి సౌకర్యమైనా చేస్తే మంచిదని ఆ రకంగా ప్రయత్నం చేసినారు. ఈ రకంగా గత 40, 50 సంవత్సరాలచరిత్ర గనుక చూచినట్లయితే, ఆ ప్రాంతములో కేవలం కరువు నివారణకోసం, దాదాపు 100 కోట్లు ఖర్చు అయిఉంటుందేమో అని అనుకొంటున్నాను, ఆ నూరు కోట్లు శాశ్వత నివారణోపాయంకోసం పథకాలేవైనావేసి ఖర్చుచేసిఉంటే, కరువు రాకుండా పోయేది. అందుకని, ఇప్పుడైనా ఇది అదను. శాశ్వత నివారణోపాయం కోసం ఒక ప్రణాళిక వేసుకోవాలని, ఆ విషయం ఆలోచనచేయాలని మేము అనుకొన్నాము. భారతప్రభుత్వం వారికికూడా తెలియపరిచాము. వారుకూడా నిజమే, ఇది అవసరమైనటువంటిదని చెప్పారు. కొన్నిప్రాంతాలు ఉన్నాయి. మీరు ఎన్నిప్రాజెక్టులు కట్టండి, నదులకు ఎన్ని ఆనకట్టలు కట్టండి, ఎన్నికోట్లు ఖర్చుచేయండి, ఏమిచేసినా నీరు వెళ్ళేటటువంటి పరిస్థితులు లేనటువంటి ప్రాంతాలు ఉన్నాయి. ఆ ప్రాంతాలలో బావులు త్రవ్వించవలెనా subsidy ఇవ్వవలెనా, electricity ఇవ్వవలెనా లేక పోతే చిన్న చిన్న పరిశ్రమలు అక్కడ నెలకొల్పవలెనా, ఏమిచేస్తే మంచిది అని భారత ప్రభుత్వానికి తెలియపరిస్తే, వారు ఆమోదించారు. తప్పకుండా మనం అటువంటి పథకాన్ని తయారుచేయవలెనని అన్నారుకూడా. ఇటీవలెనే నాకు భారతప్రభుత్వమునుంచి ఒకఉత్తరముకూడా వచ్చింది. ఏమిటి ఈ కరువు శాశ్వత నివారణోపాయంకోసం మీరేమిచేయాలని అనుకొంటున్నారు, మేముకూడా కొన్నిపథకాలు అనుకొంటున్నాము, ఈ విషయాన్ని మనము ఉభయులముకూడా కూర్చొని, పథకాలను వేసుకోవాలి, వాటిని ఎట్లా అమలుజరపాలి అనేది ఆలోచన చేయవలెనని వారు అన్నారు. అందువల్ల అటువంటి సమావేశముకూడా త్వరలోనే ఏర్పడుతుంది. అంతేకాకుండా రాయలసీమ ప్రాంతములో ఉండేటటువంటి ఆ ప్రతినిధులను ఎప్పుడైనా ఒకచోటచేర్చి మీరు చెప్పేటటువంటి సలహాలు ఏమిటి, మీ అనుభవాలుఏమిటి, అని అడిగితే మంచిదేమో అని నేను సలహా ఇచ్చానుకూడా, అయితే ఈ విషయంలో ఎవరుకూడా అపార్థంచేసుకోకూడదు. ఎక్కడ కరువుఉన్నాకూడా దానిని తీసివేయవలసిన అవసరంఉన్నది. కరువుప్రాంతాలు ఎక్కడ ఉన్నాయో, అక్కడ ఉండేటటువంటి ప్రజా ప్రతినిధులుగాని, ప్రజాసంస్థలుగాని ప్రజలుగాని సలహాలు ఇచ్చినట్లయితే వాటినికూడా తీసుకొని శాశ్వత నివారణోపాయ కార్యక్రమాన్ని రూపొందించేటప్పుడు వాటినికూడా దృష్టియందు ఉంచుకొని నిర్ణయాలు తీసుకొంటామని వారికి నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే పరిశ్రమలనుగురించి చెప్పినారు. చాలామంది ఆంధ్రదేశము పారిశ్రామికంగా చాలా వెనుక బడినటువంటిదని

మనము అనుకొంటూ వస్తున్నాము. ఈ విషయంలో మన రాష్ట్రాన్ని భారతప్రభుత్వము నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు అనేటటువంటిమాటకూడా చాలామంది చెప్పారు. ఈ శాసన సభలో దాన్నిగురించి ఒకతీర్మానంకూడా మనం ఏకగ్రీవంగా చేసుకొని భారతప్రభుత్వా నికి విజ్ఞప్తిచేసుకొన్నాము. , ఈ పరిశ్రమలు మాకు కావాలని, భారతప్రభుత్వంవారు కూడా మన అభ్యర్థనను అంగీకరించి కొన్నిఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. ఇదివరకు synthetic drugs కు సంబంధించినదానిని ఏర్పాటుచేసినారు, Heavy Electricals కు సంబంధించినదాని విషయంలో ఇంకా నిర్ణయంజరగలేదు. అది తప్పకుండా మనకేరాగలదు అనేటటువంటి సూచనలున్నాయి, రాగలదని చెప్పుతున్నాను. ఇకపోతే private రంగములో ఉండేటటువంటి పరిశ్రమలు ఉన్నాయి. Fertilizers Factory విషయం నేను చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. అంతేకాకుండా జె. ఇంజనీరింగుఫర్మ్ అనేటటువంటివారు 6 కోట్ల రూపాయలు వినియోగించి, sewing machines, electrical fans ఇక్కడ తయారుచేయడానికి ప్రయత్నంచేస్తున్నారు. ఇంకొక పెద్ద Firm వారు ఈ Sugar Factory లో లభించేటటువంటి మెలాసస్‌ను ఉపయోగించి వారు ఒక పెద్ద Factory పెట్టదలచుకొన్నారు. అంతే కాకుండా బోధన్‌లో Newsprint Factory నా, లేక Paper Factory నా అనే ఆ చర్చలోనే, ఆ మీమాంసలోనే దాదాపు 3, 4 సంవత్సరాలు మనం పోగొట్టుకొన్నాము. ఇప్పుడు Paper Factory ని నిర్ణయం చేయడమే కాకుండా అది private రంగములోనే ఏర్పాటు చేయాలనేటటువంటి నిర్ణయం జరిగింది. దానికి applications కూడా call for చేస్తున్నారు. అది ఎవరికివస్తుందో మనం చెప్పలేము. భారతప్రభుత్వానికి సిఫార్సుచేసి పంపుతాము. వానికికూడా త్వరలోనే, లైసెన్సు వచ్చి దాదాపు 9. 10 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో ఆ Paper Factory ఏర్పాటు చేయబడుతుందని నేను నమ్ముచున్నాను. అంతేకాకుండా మనకు iron and steel కు సంబంధించి iron ore (ఇనుపరాయి) హెచ్చుగాలభిస్తున్నది సింగరేణి బొగ్గుకూడా ఉన్నది. మనదగ్గర ఉండేటటువంటి సింగరేణిబొగ్గును ఉపయోగించి ఏదైనా పరిశ్రమలు పెట్టడానికి వీలు ఉన్నదేమో విచారించడానికి జంషెడ్‌పూర్‌లో ఉన్నటువంటి మెటలర్జికల్ ఇన్‌స్టిట్యూట్ వారికి అది పంపించినాము. వారు పరిశీలనచేశారు. ఇంకా ఫలితాలు రాలేదు, కాని చాలామంచి ఫలితాలు వస్తున్నాయని వినికిడివల్ల తెలుస్తున్నది. అందువల్ల, ఇక్కడ ఒకలక్షటన్నుల pig iron ఉత్పత్తి చేసేటటువంటి Plant ను ఏర్పాటు చేయవలెనని అనుకొన్నాము. దానికోసం applications call for చేయడంజరిగింది. దానికి చాలామంది applications కూడ పెట్టినారు, కనుక అదికూడా వెంటనే మనదేశములో రాగలదని నేను ఆశిస్తున్నాను.

టెంపరరీ ఛైర్మన్: East Germany వాళ్ళు పంపిన report కూడా అందిందికదా?

శ్రీ డి. సంజీవయ్య: మాకురాలేదు, వినికిడివల్లతెలుస్తున్నది, చాలా బాగున్నదని అంటున్నారు. అందువల్ల చిన్న చిన్నపరిశ్రమలు లేకపోతేచేతిపరిశ్రమలు కుటీరపరిశ్రమలు విశేషంగా మనం ఏర్పాటు చేసుకుంటున్నాము. వాటికి ప్రోత్సాహం కలిగించడానికి ఈ Corporations, ఇవన్నీ పెట్టినటువంటి విషయం సభ్యులందరికీకూడా తెలుసును. అందువల్ల పారిశ్రామికంగా ఈ దేశాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవాలని, అభివృద్ధిచేయా అనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వము ప్రయత్నంచేస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇకపోతే ప్రణాళికల విషయం చెప్పినారు. ఇంత పెద్ద దేశానికి ఇంత చిన్నమొత్తము 305 కోట్లు చాలదు. మీరు అడిగిన కనీసం 482 కోట్లు రూపాయలుకూడా ఎందుకు తగ్గించింది, కేంద్రప్రభుత్వము అని అడుగుతున్నారు. అయితే వాస్తవిక పరిస్థితులుకూడా మనం దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. ఈ నాడు ఈ ప్రణాళికలను రూపొందించేటప్పుడు భారత ప్రభుత్వము, లేక Planning Commissionవారు అవలంబిస్తున్నటువంటి విధానం ఏమిటంటే. ఆ యా రాష్ట్రాలలో ఆ యా ప్రభుత్వాలు మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికకొరకు వచ్చే 5 సంవత్సరాలలో ఎంతధనాన్ని సేకరించగలరో, దానినిబట్టి వారియొక్క resourcesను బట్టి plan తయారుచేయవలసిఉంటుందని, Central assistance కూడా దానినిబట్టి ఉంటుందనేదే వారి విధానము. మీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వము మీ ఆదాయాన్ని ఎంత పెంచుకొంటె, అభివృద్ధి పన్నులద్వారాగాని, ఏ విధంగా నైనాసరే మీరు ఎంతధనం సంపాదించుకోగల్గితే, అంత మొత్తాన్ని దానికి కలుపుకొంటె, అదే మాయొక్క మూడవ ప్రణాళికకు ఖర్చు అయ్యేటటువంటిమొత్తం అని అన్నారు. ఆరకంగా 200 కోట్ల రూపాయలు మేము Central assistanceగా మీకు ఇచ్చే స్తాము, మీరు మీఆదాయం ఎంత ఉన్నదో చెప్పండి అంటె మేము దాదాపు 90 కోట్లు అయినా మొత్తం 290 కోట్లు అంటే చాలాచిన్నమొత్తం అవుతుందనే భయంతో మేము 105 కోట్లవరకు వెళ్ళగలమని చెప్పాము. ఈ విధంగా ఈ ప్రణాళిక యొక్క అంచనా వేసుకొన్నాము. మరి ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మనం సాధించిన విషయాలు చూస్తే, దానికి ఖర్చుపెట్టిందిచూస్తె, 175 కోట్లు పైబిలుకు ఖర్చుపెట్టవలసి యుండగా 183 కోట్లు ఖర్చుచేసుకొన్నాము. అందువల్ల మనము అనుకొన్నదానికంటె జాస్తిగానే ఖర్చుచేసుకొన్నాము. యావద్భారతదేశంలో చూచుకొన్నట్లయితే, 1, 2 రాష్ట్రాలు తప్ప, ఇంతకంటె బాగచేసినటువంటి రాష్ట్రాలు ఏమీకన్పించటంలేదు. అందువల్ల తప్పకుండా మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక 305 కోట్లకు మించి చేయడమే కాకుండా, దానినికూడా అధిగమించడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయని నేను మనవిచేస్తున్నాను. మరి ఇందులో నీటిపారుదల సౌకర్యాలకోసం, సేద్యపునీటికోసం లేకపోతే, విద్యుచ్ఛక్తి కొరకు హెచ్చుగా మొత్తములు కేటాయింపు చేయాలనిఅనుకొంటున్నాము. పరిశ్రమలకే 19 కోట్లు ఉన్నవి. దానినికూడా హెచ్చు చేయాలను కొంటున్నాము. అయితే, ఈనాడు ఆంధ్రదేశముయొక్క పరిస్థితి చూచినట్లయితే, మరి ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రారంభంచేయబడిన irrigation ప్రాజెక్టులు చూచినట్లయితే,

ఒక నాగార్జున సాగర్ కే దాదాపు 50 కోట్లుకంటె తక్కువ ఖర్చుచేయడానికి వీలు లేకుండా ఉన్నది. అయినా 45 కోట్లు అని మేము అనుకొన్నాము. కాని, ఇప్పుడు గూడా Planning Commissionవారుఈ45 కోట్లుచాలదు. 50 కోట్లు అయినా ఈ మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో దానికి ఖర్చు చేయవలసియుంటుదని అన్నారు. అదేరకంగా తుంగభద్రా High Level Canal ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ప్రారంభం చేసుకొన్నాము. దానికికూడా ఈ తృతీయ ప్రణాళికలో కొంతధనాన్ని కేటాయించవలసిన అగత్యం ఏర్పడింది. ఇక పోతే పోచంపాడు కాదంటామా? వంశధారను కాదంటామా? ఇవన్నీ పోతే, తరువాత medium, minor irrigation అనేటటువంటివికూడాఉన్నాయి. అందువల్ల irrigation పద్దుకూడా తగ్గించటానికి వీలులేకుండా పోయింది.

విద్యుచ్ఛక్తి విషయం చూడండి. ఈనాడు మూడవ ప్రణాళికలో మనం అంచనాలు వేసుకొన్నది చూస్తే మూడవ ప్రణాళికా కాలంలో దాదాపు 900 గ్రామాలకో, ఎంతకో విద్యుచ్ఛక్తి ఇవ్వటానికి యేర్పాటు చేసుకొన్నాం. కాని ద్వితీయ ప్రణాళికా కాలంలో దాదాపు సంవత్సరానికి 300, 400, 500 పోయిన సంవత్సరం దాదాపు 700 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేసుకొన్నాము. ద్వితీయ ప్రణాళిక ఏ విధమైనటువంటి కార్యక్రమం ఎంత చురుకుగా నడిపించామో, ఆ స్థాయిలో మూడవ ప్రణాళికలోకూడా రూరల్ ఎలెక్ట్రిఫికేషన్ (గ్రామీణ ప్రాంతాలకువిద్యుచ్ఛక్తిసరఫరా చేయలేక పోతున్నాము. అందువల్ల నీటి పారుదలమీదగాని, విద్యుచ్ఛక్తి మీదగాని యే విధంగాను తగ్గించటానికి సాధ్యం కాలేదు. ఈ విధంగా చూస్తే మిగతావాటికి తగ్గుతోందనేది వాస్తవమే. ఏమైనా మనం కృషి చేసి అదనంగా డబ్బు సంపాదించటానికి ప్రయత్నం చేయాలి. ప్రజలమీద కేవలం పన్నులు వేసికోకుండ పరిశ్రమలు యేర్పాటు చేసి అధికంగా ఉత్పత్తి చేసి, దానివల్ల అదనంగా వచ్చే లాభాలు అప్పుగా యితరత్రా అందజేసే విషయంకూడ శ్రద్ధ వహించి మన ప్రణాళిక జయప్రదంగా చేయవలసిన అగత్యం ఎంతయినా వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

నాన్ - గజెటెడ్ ఆఫీసర్ల సంగతి చెప్పారు.

* శ్రీ యస్. వెంకయ్య (అద్దంకి): అధ్యక్షా, ద్వితీయ ప్రణాళికా ఫలితాల గురించి పరిశీలనకు వివిధ పక్షాలప్రతినిధులతో కమిటీ వేసే విషయమై వారి అభిప్రాయాన్ని వినగోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య: ద్వితీయ ప్రణాళికలో ఏయే కార్యక్రమాలు జరిగినదీ ఒక పుస్తకం అచ్చు కాబోతున్నది. ఆ పుస్తకం ఒకటి రెండు మాసాలలో వస్తుంది.

అది సభ్యులందరికీ అందిన తరువాత ఏదయినా ఆలోచించవచ్చును గాని ముందే బాగుండదు.

నాన్-గజెటెడ్ ఆఫీసర్సుగురించి గౌ. సభ్యులు మాట్లాడినారు. వారికి రికగ్నిషన్ యిచ్చిన సంగతి, జాయింట్ స్టాఫ్ కౌన్సిల్ యివ్వటం, గవర్నమెంటు కాండక్టు రూల్సు సవరించటానికి ఒక సంఘాన్ని నియమించటం, యివన్నీ సభ్యులందరికీ తెలుసు. ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. నాన్ - గజెటెడ్ ఉద్యోగులు గాని, గజెటెడ్ ఉద్యోగులు గాని, ప్రభుత్వంలో పనిచేసే వారందరినీకూడ, ప్రభుత్వంలో భాగంగా పరిగణించాలని, మీరు వారు వేరని, ఉన్నత ఉద్యోగులు వేరని, మంత్రులు వేరనే మాట పోయి, మొత్తం ఆంధ్రప్రదేశ్ కోసం వున్నామనే పద్ధతిలో అందరూ ప్రవర్తించి యీ కార్యక్రమాలు దిగ్విజయంగా చేయవలసిన అవసరం వున్నది. మనకు స్వరాజ్యం రాకపూర్వం పరాయి ప్రభుత్వం మన దేశంలో వున్నప్పుడు ప్రభుత్వోద్యోగులు యే దృష్టితో చూస్తున్నారో, ఆ దృష్టితో యిప్పుడు చూడటం న్యాయం కాదు. మారిన పరిస్థితులు దృష్టి యందుంచుకోవాలి. మన దేశంలో స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత Fundamental Rights ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. ఆ హక్కుల దృష్ట్యా ప్రభుత్వోద్యోగులను యే విధంగా చూడాలని మనం ఆలోచించాలి. అటువంటి మార్పు రాగలదని ప్రభుత్వోద్యోగులు సంతృప్తికరంగా వుండగలరని ఆశిస్తున్నాను. వారు సంతోషకరంగా వున్నప్పుడే బాగా పనిచేయుటకు వీలుంటుంది. హృదయ పూర్వకంగా పని చేస్తారు. అప్పుడే ప్రజానీకానికి వుండే సమస్యలు పరిష్కరించటానికి వీలుగా వుంటుంది అనేది నేను గుర్తిస్తాను.

విద్యావిషయం ఉన్నది. శ్రీ రావి నారాయణరెడ్డి గారు మాట్లాడుతూ, గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో మిడిల్ స్కూలుకు సంబంధించి తెలుగులో ఒక అంకె, ఇంగ్లీషులో ఒక అంకె వున్నది — ఇది ఏమిటి — అన్నారు. తెలుగు ప్రసంగంలోవి అంకె సరైనది ఇంగ్లీషులో పొరపాటున అచ్చు పడినది. అసలు యీ ప్రసంగం అచ్చు అయిన తరువాతకూడ కొన్ని స్కూల్సు శాంక్షన్ అయినవి. 410 అని ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు వారు యిచ్చారు. ఏమైనా విద్యావిషయంలో మనం ముందుకు పోతున్నాం. అనేక పాఠశాలలు పెట్టుకొంటున్నాము. ఒక చిన్న ఉదాహరణ. 1952 లో నేను మొట్టమొదట మద్రాసుకు మంత్రిగా వచ్చినప్పుడు కర్నూలు జిల్లాలో పాఠశాలల కొరకు నావద్దకు వచ్చినప్పుడు ఆ జిల్లాలో 15, 16 ఉన్నత పాఠశాలలు ఉన్నవి. ఈనాడు కర్నూలు జిల్లాలో దాదాపు 120, 130కి పైగా ఉన్నత పాఠశాలలున్నవి. స్వరాజ్యం వచ్చిన తరువాత యీ రకంగా ఉన్నత పాఠశాలలు ప్రతి జిల్లాలో అయిదింతలు, ఆరింతలు, పదింతలు యెక్కువ స్థాపించుకొంటూ పోతున్నాము. మాధ్యమిక పాఠశాలలు, ఉన్నత పాఠశాలలు, కళాశాలలు వీటి సంఖ్య యే విధంగా పెరిగినదో చూస్తే చాలా ఆశ్చర్యం కలుగుతూంది. కొన్ని చోట్ల తాలూకా కేంద్రా

ంలో కూడ కళాశాలలు ఉన్నవి. సాంకేతిక కళాశాలలు కూడ, ఇంజనీరింగ్ కాలేజెస్ గాని, మెడికల్ కాలేజెస్ గాని మరి యే రాష్ట్రంలోను లేనన్ని మన రాష్ట్రంలో వున్నవి. పాలిటెక్నిక్ స్కూల్సు కూడ యెన్నో ఏర్పాటు చేసుకొన్నాము. ఈ సంవత్సరం గరల్స్ కోసం కూడా పాలిటెక్నిక్ స్కూలు కాకినాడలో ఒకటి, హైదరాబాదులో ఒకటి — ఏర్పాటు చేసుకొంటున్నాము. ఈ విధంగా విద్యావిషయంలో ముందుకు పోతున్నాము. మన పాఠశాలల సంఖ్య చూసినా, నిర్వహింపబడే విధానం చూసినా సిగ్గు పడవలసిన అవసరం లేదు. పొరపాట్లు వుంటే సవరించుకొంటూ ఐడియల్ పరిస్థితులకు తీసుకుపోవాలనే మాటగా ముందుకు పోవలసిన అగత్యం యెంతైనా ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ డి. నరసయ్య : తగినంత staff ఉండటం లేదు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : ఇన్ని స్కూల్సు స్థాపించు కొంటున్నప్పుడు ఎక్కువ మంది ఉపాధ్యాయులు కూడ కావలసి యుంటుంది. ఉపాధ్యాయులకొరకు కూడ ట్రైనింగ్ స్కూల్సు, కళాశాలలు నూతనంగా పెట్టుకొంటున్నాము. కర్నూలు లో B. Ed., ట్రైనింగ్ కాలేజీలో 120 సీట్సు ఉన్నవి.

(Mr. Speaker in the Chair)

ఎక్కువ సీట్సు కావాలని వారు represent చేశారు. యూనివర్శిటీకి వ్రాశాము. 30 సీట్సు యిచ్చినట్లు తెలిసింది. ఉన్న స్కూల్సులో admissions యెక్కువ చేయటానికి నూతనంగా ట్రైనింగ్ స్కూల్సు, కాలేజెస్ పెట్టుకొనుటకు ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. పెద్ద తరహాలో కార్యక్రమం సాగిస్తున్నప్పుడు staff కొరత వుండే మాట వాస్తవం. దాన్ని తీర్చటానికి ప్రభుత్వం అన్ని విధాలా ప్రయత్నం చేస్తోంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : Integrated Elementary Course, 7 సంవత్సరాల కోర్సు యే పంచాయతీ సమితి అయినా, యే జిల్లా పరిషత్తు అయినా అమలు జరుపు కోవాలంటే 1965 దాకా అమలు జరపకూడదని ఉన్న ఆర్డర్సును ఖాళీ చేసి అమలు జరుపుకొనేందుకు అవకాశం యివ్వకూడదా ?

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : అధ్యక్షా, ప్రతిపక్ష నాయకులు చేసిన సూచన పరిశీలన చేయించి యెంతవరకు ఆచరణ యోగ్యమో చూచి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : బంజరు భూముల పంపకం గురించి చాలామంది సభ్యులు సెలవిచ్చారు. దీని విషయంలో ప్రభుత్వం యెంత శ్రద్ధ వహిస్తోంది మళ్ళీ

నేను పునశ్చరణ చేయవలసిన అవసరం లేదు. సంవత్సరంలో అది జరగాలని ఉత్తర్వులు యివ్వటంలోనే యెంతో sincerety వున్నదని గుర్తించాలి. కేవలం ఉత్తర్వులు ఇచ్చి వారు చేస్తున్నారో లేదో చూడడం కాకుండ, ప్రత్యేక సిబ్బందిని, తాలూకాకు వొక డిప్యూటీ తాసిల్దారు, రెవిన్యూ ఇన్‌స్పెక్టర్లు, సిబ్బందిని యివ్వటం, ప్రతి నెలకు యెంత కార్యక్రమం జరుగుతోందో, యెన్ని యెకరాలు పంచి, పట్టాలు యిచ్చారో ఆ లెక్కలు తెప్పించటం కూడ జరుగుతోంది. ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ వహించి యిది ప్రత్యేక ఉద్యమంగా తయారు చేసిన కారణంగా, యీ కొలది కాలములో 6 లక్షల యెకరాల బంజరు భూములకు పట్టాలు యివ్వబడ్డాయంటే ఇది సంతోషించదగిన విషయం. అంతేకాకుండా ఇంకా మిగిలిపోయినవి కూడా డిసెంబరు ఆఖరులోగా పట్టాలు యివ్వవలసినదని, పట్టాలు రాలేదనే మాట డిసెంబరు తర్వాత వుండకూడదని ప్రభుత్వం ఆదేశించి తగు కట్టుదిట్టములు చేసి ఖచ్చితంగా అమలు పరచుటకు ప్రయత్నం చేస్తోంది. ఇది కేవలం ఉద్యోగుల చేతుల్లో వదిలి పెడుతున్నారు. అది న్యాయం కాదు. ఉద్యోగేతరులతో ఒక కమిటీని వేస్తే మంచిదని కొంతమంది సలహా యిచ్చారు. అయితే ఇంతకు పూర్వం తెలంగాణాలో లావనీ కమిటీలు వేసి కొంత కార్యక్రమం చేసిన మాట........

(Interruption)

I am not yielding, Sir, ఆఖరున అడగవచ్చును.

మిస్టర్ స్పీకర్ : నన్ను అడగనిదే ఇప్పుడు అడగ నిచ్చేది లేదు. ఆఖరున అడగనిస్తానో లేదో యిప్పుడు చెప్పలేను.

ఈ కార్యక్రమాన్ని చురుకుగా జరిపిస్తున్నాము. ఈ కార్యక్రమమంతా ముగించబడినపుడు ప్రతి పక్షంవారు ప్రభుత్వాన్ని అభినందించక తప్పదు. అయితే ఇందులో కొన్ని పొరపాట్లు ఉండవచ్చును. కాని, వాటిని సవరించుకోవచ్చును. జరుగుతున్న పొరపాట్లను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తే — అవి నిజంగా పొరపాట్లు అయితే తప్పకుండా వాటిని సవరించటానికి ప్రభుత్వం సంసిద్ధంగా ఉంది. కాని, కేవలం విమర్శించాలనే దృష్టితో ప్రభుత్వం అది చేయలేదని ఇది చేయలేదని ప్రతిపక్షంవారు అనటం సక్రమం కాదు. గవర్నర్ గారి ప్రసంగం ఉష్ట్రపక్షి విధానమువలె ఉన్నదని ప్రతిపక్ష నాయకులు, ప్రతిపక్ష ఉపనాయకులు చెప్పినారు. గవర్నర్ గారు నేడున్న వాస్తవిక పరిస్థితులను, పరిసర ప్రాంతాలలో జరిగే వ్యవహారాలను తమ ప్రసంగములో పేర్కొనలేదని అన్నారు. పరిసర ప్రాంతాల్లో జరిగే వ్యవహారాలు గవర్నర్ గారి అడ్రస్‌లో వ్రాయబడలేదని అన్నారు. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులు సమ్మె చేస్తుంటే — ఆ విషయాన్ని గవర్నర్ గారి అడ్రస్‌లో వ్రాయలేదు, వారి అడ్రస్‌లో మెన్షన్ చేయలేదు అని వారు చెప్పినపుడు — నాకు చాలా చింత కలిగింది. అదినాకు చాలా శోచనీయంగా కనపించింది. సమ్మెలు అనేటటువంటివి శాశ్వతంగా ఉండేవా ? ఈ సమ్మెలు విషయం

గవర్నర్ గారి అడ్రస్‌లో చెప్పవలసినంతటి ప్రధానమైన విషయమూ అని అనుకుంటున్నాను. సమ్మె రెండు రోజులు వుంటుంది. ఒక కోరిక కోసం, తమ కష్టాలను తెలుపుకొనటం కోసం, తమ నిరసనను తెలియ చేయటంకోసం ఎవరైన సమ్మె చేస్తారు. దానికి సంబంధించిన అధికారులు, సమ్మె చేస్తున్న వారు కలిసి కూర్చుని మాట్లాడుకొని వారి సమస్య పరిష్కారము చేసుకోవచ్చును. ప్రతి రోజు ఏదో సమ్మె జరుగుతూనే ఉంటుంది. ఆల్విన్ మెటల్ వర్క్సులో సిట్టింగ్ సత్యాగ్రహం, ఇంకోచోట నిరాహారదీక్ష, ఇంకోచోట ఆమరణదీక్ష, ఇ కోచోట ఇంకోదీక్ష —ఈరకంగా ఏదో ఒక సమ్మె జరుగుతూనే ఉంటుంది. అవన్నీ గవర్నర్ గారి అడ్రస్‌లో వ్రాయాలంటే — సాధ్యం కాదు. నేను పోయే రాస్తాలో ఒకాయన గీతపారిశ్రామికులకు అన్యాయం జరగకూడదు అని చెప్పి సత్యాగ్రహం చేస్తున్నాడు. అది కూడా వ్రాయమంటారా? ఆల్విన్ మెటల్ వర్క్సులో, జూట్ మిల్స్‌లో, టెక్స్టయిల్ మిల్స్‌లో ఏవన్నా సమ్మెలు జరిగితే, అవన్నీ కూడా అందులో వ్రాయాలంటే సాధ్యం కాదు. మనము ఇక్కడ ఉండగానే ఉస్మానియా విశ్వ విద్యాలయ విద్యార్థుల సమస్య పరిష్కారం కావటం సంతోషకరమైన విషయము. "సమస్య పరిష్కారము కాకూడదు. సమస్య పరిష్కారం అయితే తమకు వచ్చే కీర్తిపోతుంది; తమ విలువ, పలుకుబడి, ప్రాధాన్యత పోతుంది; ఎట్లాగైనా తాము కీర్తి ప్రతిష్టలు సంపాదించుకోవాలి; నాయకత్వం సంపాదించుకోవాలి; పలుకుబడి సంపాదించుకోవాలి; ప్రాబల్యాన్ని సంపాదించుకోవాలి; అందుకు ఏదో ఒక సమస్య ఉండాలి; ఏసమస్య లేక పోయినా, ఏదో ఒక సమస్య సృష్టించుకొని, దానికి లేనిపోని ప్రాధాన్యత ఇచ్చి దానికి నాయకత్వం వహించాలి"— అని అనుకొనే పెద్ద మనుషులు లేకపోలేదు, బహుశా అటువంటి వారే ఇంకా సమ్మె విరమించ బడ లేదని, సమ్మె జరుగుతున్నదని చెబుతున్నారు. అయినప్పటికి, కళాశాలలు నెమ్మదిగా ప్రశాంతంగా సక్రమంగా పనిచేస్తున్నవి, అందుకు చాలా సంతోషము. అటువంటి మాయదారి మాటలు చెప్పేవారి మాటలుచెల్లలేదు. వారి మాయదారి మాటలు విద్యార్థులు గ్రహించారు. వారు ఇట్లాంటి ప్రశాంత వాతావరణంలో ఉండి తమ విశ్వ విద్యాలయ సమస్యలను పరిష్కరించుకొంటూ ముందుకు పోతారని, అభివృద్ధిచెందగలరని ఆశిస్తున్నాను,

శ్రీ పి. సుందరయ్య: నేనునా ఉపన్యాసంలో విద్యార్థులు సమ్మె గురించి గవర్నర్ మెన్షన్ చేయలేదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం ఉష్ట్రపక్షిలాగ ఉన్నదని అనలేదు. ప్రభుత్వం అవలంబిస్తున్న విద్యావిధానం ఫెయిల్ అయినా, దానిని ప్రభుత్వం గుర్తించలేదు. కాబట్టి అది ఉష్ట్రపక్షిలాగ ఉన్నదని అన్నాను. విద్యార్థుల సమ్మెవిషయం గవర్నర్ ఉపన్యాసంలో ప్రభుత్వం పెట్టనంత మాత్రమున అది ఉష్ట్రపక్షి అని నేను అనలేదు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య: ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం ఉపాధ్యక్షుల నియామకం గురించి కొంత ఇదివరకు చర్చ జరిగింది. దాంట్లో తమరు దయచేసి కొన్ని విషయాలు

తీసివేయాలనినిర్ణయం చేసినారు. చాలా సంతోషము. అయితే ఆ రోజు నేను చెప్పి నటువంటి ఒక మాటకు ప్రతిపక్షనాయకులు అభ్యంతరము తెలియ జేశారు. ఆ రోజు నేను అన్నమాట ఇది — "నాకు, మంత్రి వర్గానికి, విద్యామంత్రికి ఎలాంటి జోక్యము లేదు" అని. నేను ఇప్పుడు కూడా జోక్యం లేదనిఅంటున్నాను. అసలు"జోక్యము" అనే మాటను నేను ఏఅర్థంలో వాడినానో చెపితే, తర్వాత ఎట్లాగైనా అర్థం చేసుకొనే వారు చేసుకోవచ్చును. జోక్యం అంటే— (ఒక ఉదహారణ చెబుతాను) ఒక ఆయన ఒక కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించటానికి నియమింపబడ్డాడు. ఆయన కార్యక్రమం చేస్తూంటే — నాకు సంబంధం లేకపోయినా నేను అక్కడకువెళ్ళి ఇది ఈ రకంగా చేయి, ఆ రకంగాచేయి, ఇట్లాచేయి, అట్లాచేయి, అని అందులో ఇంటర్ ఫియర్ కావటం — అది జోక్యం చేసుకోవటం అంటే, అటువంటిజోక్యం నాకుగాని మంత్రివర్గానికి గాని, ఇంకొకరికిగాని లేదు అని ఇప్పుడు కూడా నేను మనవి చేస్తున్నాను. కాకపోతే— గవర్నర్, గవర్నర్ గాకాకుండా, చాన్సలర్ గా ప్రోచాన్సలర్ తో సంప్రతించి "అయ్యా నీవు ఏమి చెపుతావు ? ఐ వాంట్ యువర్ ఎడ్వయిజ్"అనే రకంగా ఆయన అడిగితే ఆయన ఏదైనా ఎడ్వయిజ్ ఇస్తే — అది కూడా జోక్యము కాదంటాను. ఛాన్సలర్ గారుప్రోచాన్సలర్ గా విద్యాశాఖ మాత్యులవారిని నీ సలహా ఏమిటని అడిగినపుడు ఇదిగో —ఇది నా సలహా అని చెబితే — అది కూడా జోక్యం కాదనే నా యొక్క భావము. ఆ అర్థంలో నేను చెప్పాను కాని, ఇతరత్రాగా ఏమీ లేదని చెబుతున్నాను. ఏమైనా, "ఆల్ ఈజ్ వెల్—దట్ ఎండ్స్ వెల్" అన్నట్లు యీ విషయం ఇంతటితో విరమింపచడంమంచిదని నాసలహా. ఉస్మానియా విశ్వవిద్యార్థుల సమ్మెగురించిచెబుతూ, ఇంత గందరగోళం జరుగుతున్నా విద్యామంత్రిగారు ఏమి చేస్తున్నారని, వైస్ చాన్స్లర్ గారు ఏమిచేస్తున్నారని, వారు టూర్స్ చేస్తున్నారని — అది "నీరో ఈజ్ ఫిడ్లింగ్ వైల్ రోమ్ ఈజ్ బర్నింగ్" అన్న ప్రకారంగా ఉన్నదని ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పినారు. ఎక్కడో మహబూబ్ నగర్ లో రైల్వే ప్రమాదం జరిగితే, ఢిల్లీలో ఉన్న లాల్ బహదూర్ శాస్త్రిగారురాజీనామా ఇచ్చారని ఆ ఉదహారణ కూడా చెప్పినారు. ఈ మంత్రి గారుకూడా రాజీనామా ఇవ్వకూడదా ? అన్నది వారి మాటలోని గూఢార్థం అనుకొంటాను. సమ్మెలు జరిగినపుడల్లా మంత్రులు రాజీనామా ఇవ్వవలసివస్తే — ప్రతి రోజు ప్రతి మంత్రి రాజీనామా ఇవ్వవలసి ఉంటుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : వారు రాజీనామా ఇవ్వాలని కాదు. లాల్ బహదూర్ శాస్త్రిగారికి ప్రత్యక్ష జోక్యం లేకపోయినా, తాము రాజీనామా ఇవ్వాలనే విధంగా ఫీల్ అయినారు. కనీసం ఇక్కడ విద్యామంత్రిగారు సిటీలో ఉండి, రోజూ ఆ సమస్య వైస్ చాన్సలర్ తో సంప్రతించి ఆసమస్య పరిష్కారానికి తోడ్పడుతూఉండాలి. ఆసమస్య పరిష్కారంఅయ్యేదానికి దానికి సంబంధించినమంత్రిగారు ఆరంగంలోవుండాలి. ఆ రంగంలో ఉండకుండా మంత్రిగారు ఇతర పనులమీద వెళుతూ ఉన్నారని, అది

బాధ్యతారహితంగా చేశారు అన్నదే నా వాదన.

శ్రీ యస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : వారు చెప్పింది సరైంది కాదు. చీఫ్ మినిష్టర్ గారు చెప్పేటప్పటికి నేను ఊళ్ళో లేను. నేను వచ్చిన తర్వాత వైస్ ఛాన్సలర్ గారిని కలవటానికి ప్రయత్నం చేసినాను. కాని, నేను రాకముందే, వైస్ ఛాన్సలర్ గారు ఊళ్ళో లేకుండా పోయినారు. వారు, నేను కలియ గలిగినంత త్వరలో కలిశాము. కలియడమే కాదు. దీనిని గురించి రెండు రోజులు సంప్రదించాము. సంప్రతించి, నిశ్చయమైన ఒక అభిప్రాయానికి ఇద్దరం కూడా వచ్చాము. ఆ తర్వాతనే వారు సిండికేట్ లో డిస్కస్ చేసుకొన్నారు. గవర్నమెంట్ వారు కూడా తగు యాక్షన్ తీసుకొన్నారు. ప్రభుత్వం ఏమీ చేయకుండా ఏమరుపాటుతో వున్నదని అనుకోవటం పొరపాటు. విద్యార్థులపట్ల, వారి సమస్యల పట్ల నాకుగాని, వైస్ చాన్సలర్ కు గాని, ఏ విధమైన అశ్రద్ధ లేదని మనవి చేస్తున్నాం. చేయగలిగిన శ్రద్ధ, తీసుకోగలిగిన శ్రద్ధ తీసుకొన్నాము.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : కాబట్టి విద్యాశాఖా మంత్రిగారు వైస్ చాన్సలర్ తో సంప్రదించి వారి సమస్య పరిష్కారం చేయటం కొరకు తీవ్రంగా కృషి చేసినారు. నేను రాజమహేంద్రవరం వెళ్ళినప్పుడు వీరేశలింగం గారి ప్రాపర్టీస్, లైబ్రరీ, మొదలైనవి అక్కడ వున్నటువంటివి చూసినామని, అవన్నీ చాలా అధ్వాన్న పరిస్థితిలో వున్నవని, వాటి విషయంలో ప్రభుత్వం యేమి చేస్తున్నదని ప్రతిపక్ష నాయకులు సుందరయ్య గారు అడిగారు. నేను విచారణ చేశాను. వాటితో ప్రభుత్వానికి యేమీ సంబంధం లేదు. ఒక ట్రస్ట్ గా యేర్పడి వారు చేస్తున్నారు. అయితే ఆ ట్రస్ట్ క్రమంగా కార్యక్రమములు నిర్వహిస్తున్నదా లేదా అని చూసే అధికారులుకూడా వున్నారు అనుకోండి. వారికి తప్పకుండా యీ విషయం తెలియజేసి కనుక్కొంటాను. వీరేశలింగం పంతులు గారి, గురజాడ అప్పారావు గారి శత జయంతి ఉత్సవాలు చేయవలసిన కార్యక్రమం—అవసరం—వున్నదని అందుకు ఒక కమిటీనివేయాలని నేను ఇదివరకే విద్యాశాఖా మంత్రి గారికి చెప్పి యున్నాను. వారు ఒక కమిటీ వేస్తారు. ఎట్లాగయితే మోతీలాల్ నెహ్రూ, రవీంద్రనాథ టాగూర్ గారి శత జయంతి ఉత్సవాలు మనం చేసుకొన్నామో, అదే విధంగా ఆంధ్రదేశంలో సంఘ సంస్కర్తలుగా, విద్యావేత్తలుగా అనేక విధాలుగా సేవ చేసినటువంటి వీరియొక్క శతజయంతి ఉత్సవాలు చేయవలసిన అగత్యం వున్నది. వెనువెంటనే ఆ కార్యక్రమం ప్రారంభం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ : అయితే తమరు ఒకటి ఆలోచించాలి. వీరేశలింగం గారు పెట్టిపోయిన సంస్థలు ప్రభుత్వమే తీసుకొని అవి బాగా నడిచేటట్లుగా ఆలోచిస్తే బాగుంటుంది. అది ఒక అంశంగా పెట్టుకోండి.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : శత జయంతి ఉత్సవాలు చేయటానికి ఏర్పాటు చేయబడే కమిటీ వారు రూపొందించుకొనేటటువంటి కార్యక్రమంలో ఇది ఒకఅంశంగా పెట్టుకొని ఆ సంస్థలను సరైన మార్గంలో నడిపించడానికి, వాటివల్ల ప్రజలకు లాభం కలిగేటట్లుగా వుండేటట్లు ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. సూర్యారాయ ఆంధ్ర నిఘంటువును గురించి వారు ఏదో చెప్పారు. దానిని గురించి విద్యాశాఖా మంత్రిని అడిగితే దానికి కొంత డబ్బు ఇచ్చామని చెప్పారు. ఎంత డబ్బు ఇచ్చారో నేను వెంటనే చెప్పలేను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య : అది 1911 లో ఆరంభించారు. మొదటి సంపుటం 1936 లో వచ్చింది. ఇపుడు మనం 1961 లో ఉన్నాము. ఏడు సంపుటాలతో పూర్తి చేయాలని అనుకోవటం జరిగింది. ఇప్పుడు "మ" కారం వరకు సంపుటం వచ్చింది. అది వచ్చికూడా రెండేళ్ళు అయింది. అవతల సగం అచ్చులో వుంది. మిగిలింది లేదు. అచ్చు అయినటువంటివి బయట అమ్మటం లేదు. అవన్నీ యింకా ఫారమ్స్ రూపంలోనే వున్నవి. ఎలుకలు తింటున్నవి. ప్రభుత్వం దానిని హేండోవర్ చేసుకొని సక్రమంగా నడిపేటట్లు చూడాలి.

శ్రీ ఎస్. బి.పి. పట్టాభిరామారావు : సూర్యారాయ ఆంధ్ర నిఘంటువు మహారాజ పిఠాపురంవారు స్థాపన చేశారు. చాలా కాలం వారే నిర్వహించారు. మొన్న మొన్నటి వరకు వారే నిర్వహించారు, ఆ తరువాత దానిని కాకినాడ సరస్వతీ పరిషత్ వారు చూస్తున్నారు. దానికి డబ్బు చాలడం లేదు. అంటే మనకు అవసరం లేకపోయినా పెద్ద కార్యం చేస్తున్నారు అనే ఉద్దేశ్యంతో దేశముఖ్ గారు University Grants Commission Chairmanగా ఉండి నాపేర వ్రాశారు. తరువాత శ్రీసుందరయ్య గారు చెప్పారు. అందువల్ల కొంతడబ్బు యిచ్చాము. వారే నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం తీసుకోవాలంటే వారు యివ్వాలి గదా ?

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : సచివాలయ భవన నిర్మాణం గురించి చాలమంది శెలవిచ్చారు, ప్రతిపక్ష నాయకులు కూడ చెప్పారు. అన్ని స్థలాల పరిశీలనానంతరము ఆ స్థలం మంచిదని ప్రభుత్వం నిర్ణయం చేసింది. Air condition చేస్తున్నారు. Air condition పెట్టిన కారణం చేత ఎక్కువ అవుతున్నదనడం సరికాదు. Air condition పెట్టాలని మొదటనే నిర్ణయం చేసుకొని ఆ ఉద్దేశ్యంతో ఒక భవనాన్ని నిర్మించడం ప్రారంభం చేస్తే తక్కువ ఖర్చు కావడానికి వీలు ఉన్నది. అందువల్ల Air condition పెట్టడంవల్ల building యొక్క ఖరీదు ఎక్కువ కాదని వారికి నేను మనవి చేస్తున్నాను. హైదరాబాద్, సికింద్రాబాద్ కలిపి ఒక పెద్ద పట్టణం చేసుకున్నాము, ఇక్కడ నిరుద్యోగ సమస్య ఉన్నది. దానిని పరిష్కారం చేయాలని చెప్పినారు, దాని కోసం ప్రభుత్వం ఎంతో ప్రయత్నం చేస్తున్నదనే సంగతి అందరికీ తెలుసు.

10 లక్షల రూపాయలు budget లో provide చేసినాము, Indian Council of Social Workers కు మూడు లక్షలు యిచ్చినాము. దీనివల్లనే కార్యక్రమం అంతా అవుతుందని మేము అనుకోవడం లేదు. అది ఒక సమస్యను పరిష్కరించడం కోసం ఒక ప్రాతిపదికగా, ప్రారంభ దశగా చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతో చేసినాము. పెద్ద పరిశ్రమలు రావాలి, చిన్న తరహా పరిశ్రమలు రావాలి Heavy electricals వస్తే 10 వేల మందికో 15 వేల మందికో ఉద్యోగాలు లభిస్తాయి. Synthetic drugs లో 5000 మందికి వస్తుంది. J. Engineering firm, Sewing industry, పంకాలు తయారు చేసేటటువంటి దానిలో రెండు, మూడు వేల మందికి ఉద్యోగాలు లభిస్తాయి. ఈ రకంగా పెద్ద పరిశ్రమలు, చిన్న పరిశ్రమలు ఏర్పాటు చేసి వేలకు వేల సంఖ్యగా ఉండే నిరుద్యోగులకు ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించాలని, జీవనోపాధి కల్పించాలనిగాని యితరత్రా కాదు అని నేను వారికి మనవి చేస్తున్నాను. కట్టకడపట రావి నారాయణరెడ్డిగారు మాట్లాడినదానిలో ఒక ప్రధానమైన విషయం నాకు కన్పిస్తున్నది. "విశాలాంధ్రకోసం నేనుకూడ పాటుపడినాను, అయితే, విశాలాంధ్ర ఎందుకు తెచ్చుకున్నాము, అబ్బా అని పశ్చాత్తాప పడేవాడిని కాను. విచారం లేదు నాకు. అయినా జరుగుతుండేటటువంటి వ్యవహారం చూస్తే ఒక్కొక్కప్పుడు కష్టం అనిపిస్తుందని" వారు చెప్పినారు. అది తెలంగాణా రీజినల్ కమిటీలో కూడ చర్చకు వచ్చింది. ఆ రోజు నేను కూడ ఉండడం తటస్థించింది. దాదాపు 11, 12 కోట్ల రూపాయల securities, 9 కోట్ల surplus, 21, 22 కోట్ల దాకా ఉన్నది. తెలంగాణా డబ్బు తెలంగాణా వెనుకబడిన ప్రాంతము కాబట్టి వచ్చే 5 సంవత్సరాలలో 6 సంవత్సరాలలో సంవత్సరానికి 5 కోట్లు, 6 కోట్లు ఖర్చు పెట్టకూడదా ? అని సలహా ఆ రోజు రీజినల్ కమిటీలో యిచ్చినారు. అప్పుడు వెంటనే ఆర్థిక శాఖామాత్యులు చెప్పినారు. మన మందరము కూర్చుందాము ఎంత డబ్బు ఉన్నది ఎంత ఖర్చు చేయవచ్చు అనే విషయాలను మనం ఆలోచన చేసుకుందాము అని చెప్పినారు. ఒక meeting అయిపోయింది. తరువాత మళ్ళీ ఒకసారి నేను, మిగతా మంత్రులు అంతా కూర్చోవాలి అనుకుంటున్నాము. ఈ విధంగా ఆ సమస్యను ఎట్లా పరిష్కారం చేయాలనే ఆలోచన చేసుకొని పథకాలు వేసుకొని దానిని పరిష్కరించడం కోసం ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను, తెలంగాణాకు అన్యాయం చేయాలని, తెలంగాణా డబ్బు అపహరించాలనే ఉద్దేశ్యము ఎవరికీ లేదు. ఈనాడు ఉండే పరిస్థితి కూడ చూడండి. తెలంగాణా ప్రాంతంలో ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో మొదటి సంవత్సరం 5 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేశారు. ఆఖరి సంవత్సరం 17,18, కోట్లు ఖర్చు చేయడానికి అవకాశాలు కలుగుతున్నాయి. మొట్టమొదట 5 కోట్లు కూడ ఖర్చుచేసే పరిస్థితి లేదు. దానికి సిబ్బంది, కావలసిన సాధన సంపత్తి లేకుండా పోయింది. క్రమేణా build up చేసుకుంటూ వచ్చినాము. ఆ కారణం చేతనే ఆఖరు సంవత్సరాలలో 17 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేసే పరిస్థితి వచ్చింది. ఈనాడు బహుశ 20 కోట్లు కూడ ఖర్చు చేయడానికి వీలు

ఉంటుందేమో? అందువల్ల ఈ సమస్యను కేవలం ఉపన్యాసాల ద్వారా పరిష్కారం చేయలేము. మనమందరము కూర్చుని సంప్రదించుకొని దానికొక పరిష్కారమార్గం కనిపెట్టి అమలు జరిపి దీక్షతో కార్యక్రమాన్ని నడిపిస్తే యిది జరుగుతుందని వారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఉద్యోగులలో ఉండే అసంతృప్తిగురించి కూడ అప్పుడప్పుడు చెపుతూ వస్తున్నారు. ఇవన్నీ లేకుండా emotional integration సాధించాలి. ఆంధ్రులు మంతా ఒకటి. ఆంధ్ర తెలంగాణా అనే మాటలు అంతరించాలి అనే ఉద్దేశ్యంతోనే కార్యక్రమాలు నడుపుకుంటూ వస్తున్నాము. ఎక్కడో ఒకచోట ఏమైన పొరపాటు జరిగితే దానిని తీసుకొని చూశారా ఆంధ్ర తెలంగాణా అనే feelingతో చేశారు అని చెప్పకుండా, దానిని సవరించుకోడానికి మార్గం అన్వేషించడానికి బదులు ప్రచారంలోకి తీసికొని చెప్పడం ఎవరికి భావ్యం కాదు. మనం కూర్చుని పరిష్కారం చేసుకొని ఆంధ్ర జాతి యొక్క సమైక్య అభివృద్ధికోసం ప్రయత్నం చేయాలని సభవారికి మనవి చేస్తున్నాను. సాధ్యమైనంత వరకు నేను ఉన్నటువంటి సమస్యలను దృష్టిలో ఉంచుకొని సమాధానం చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేసినాను. బహుశః ఏమైన చిన్న సమస్యలు సమాధానం చెప్పకుండా ఉండి పోయినాయేమో! ఉన్నా వాటినన్నిటిని పరిశీలన చేయించి ఎంతవరకు పరిష్కారం చేయడానికి ప్రభుత్వానికి సాధ్యం అవుతుందో అంతవరకు ప్రభుత్వం తప్పకుండా చేస్తుందని సభవారికి హామి యిస్తున్నాను. ఈ అభినందన తీర్మానానికి సవరణలు పెట్టినవున్నట్లయితే దయచేసి withdraw చేసుకొని ఏకగ్రీవంగా ఆమోదిస్తారని ఆశిస్తూ యింతసేపు తమరు సభలో కూర్చుని సభాకార్యక్రమాన్ని దిగ్విజయంగా నడిపించినందుకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ యింతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య: ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంవారు ఆంధ్ర భాషా నిఘంటువులో శాస్త్రీయ పదాలను వాటియొక్క derivations గురించి ప్రత్యేకంగా ఖర్చుచేసి నిఘంటువు తయారు చేస్తున్నప్పుడు దానికి కొంత సహాయం కావాలంటే ప్రభుత్వం యిచ్చేదానికి వీలులేదని చెప్పినారు అని తెలుస్తున్నది. దానికి కారణం ఏమిటి?

శ్రీ ఎస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు: విచారణ చేయాలి. సాధారణంగా విశ్వవిద్యాలయాలకు block grant యిస్తాము. మరి cause కోసం అడిగితే సాధారణంగా కాదనము. ఎప్పుడు అడిగారో ఎప్పుడు యివ్వలేదో గోపాలకృష్ణయ్యగారు off hand గా తీసుకువచ్చి చెపితే వీలుకాదు, నాకు వ్రాస్తే దానిని పరిశీలన చేయిస్తాను గాని commit అవడానికి సాధ్యం కాదు.

శ్రీ పిల్లలమర్రి వెంకటేశ్వర్లు: గోపాలకృష్ణయ్యగారు Senate Memberగా responsibility తీసుకొని leader of the opposition తో చెప్పారు.

What is this insinuation against a Member? Is he entitled to do it?

Off hand గా చెప్పినది కాదు, verify చేసుకొని చెప్పినది Senate Member, responsible Member, ఒక పెద్ద nationalist.

శ్రీ ఎస్. బి. పి. పట్టాభిరామారావు : కాదండి, నాకు యింతవరకు దీని విషయంలో notice లేదు. Sudden గా తీసుకువచ్చి ఏమైనది అంటే ఎలా చెపుతాను?

Mr. Speaker : It is not a point of order.

శ్రీ జి. ఎల్లమందారెడ్డి : ముఖ్యమంత్రిగారు చెపుతూ బంజర్ల విషయంలో అన్నీ చేస్తున్నాము అన్నారు. చాల ముఖ్యమైన విషయాలు ప్రభుత్వంవారి దృష్టికి తీసుకువచ్చి ఉన్నాము. Evictions కు సంబంధించి, కోవూరు, నెల్లూరు తాలూకా లలో 10 వేల ఎకరాలకు సంబంధించిన evictions, కృష్ణా బారేజి క్రింద 20 వేల ఎకరాలకు evictions, నూజివీడు forest evictions మొదలైన ముఖ్యమైన సమస్యలు ప్రభుత్వంవారి దృష్టికి చాలసార్లు తీసుకువచ్చి ఉన్నాము. Evictions notices కొన్ని ముఖ్యమంత్రిగారి సంతకం తోనే యిచ్చి ఉన్నారు. దానివిషయమై ముఖ్యమంత్రిగారు తెలవివ్వాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : బంజరుపొలాలకు సంబంధించిన కార్యక్రమం జరుగుతూ వున్నది. నేను యిదివరకే మనవి చేసినట్లుగా ఎప్పుడైనా, ఎక్కడైనా, ఏవైనా కష్టాలు వుంటే, వాటిని ప్రభుత్వానికి తెలియజేస్తే పరిశీలన చేస్తాం. ఇక్కడ— అడవులకు, బంజర్లకు సంబంధంలేదు.

శ్రీ పి. రాజగోపాల్‌నాయుడు : కొన్నిచోట్ల యిదివరకు తక్కువ అప్పులు యిచ్చివున్నారు. నాలుగేళ్ళకు వాటిని వసూలు చేశారు, దానికి జి. ఒ. ప్రకారం వడ్డీకూడలేదని తెలుస్తున్నది, కాని దీనిమీద పదిరూపాయల వరకు పీనల్ యింటరెస్టును విధించి తిరిగి పేదవారినుండి వసూలు చేస్తున్నారు. దీనిని గూర్చి చెప్పవలసిందిగా నేను వారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య : నేను offhand గా ఏమీ చెప్పలేను.

Mr. Speaker: The question is:

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి :

కాని, కార్మిక వివాదాలలో వచ్చిన ఒప్పందాలను, కనీస వేతన కమిటీ నిర్ణయాలను అమలు జరుపలేకపోయినందుకు, కరువు భత్యాన్ని ధరలు పెరిగేకొద్దీ పెంచే సూత్రాన్ని అమలు జరుపనందున, ప్రభుత్వ, స్థానిక సంస్థల ఉద్యోగస్థుల కరువు భత్యాన్ని జీతాలలో సంలీనము చేయనందులకు వర్కు-ఛార్జ్‌డ్ కార్మికులకు, ఉద్యోగస్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు వారికి ఇతరులతో పాటు వేతనాలు అమలు జరుపలేకపోయినందులకు విచారము తెలియజేస్తున్నది.

The motion was negatived.

Sri P. Sundarayya demanded a poll, and the House divided· Ayes: 29 Noes: 90

The amendment was negatived.

Mr. Speaker: The question is:

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి :

కాని అనేక ప్రాజెక్టులను, పరిశ్రమలను అవసరమయిన డబ్బులేని పరిస్థితిలో నూతన సెక్రెటేరియేట్ బిల్డింగ్స్‌కు ప్రజాందోళనను కూడ లక్ష్యము చేయకుండా ఖర్చుపెట్టే ప్రయత్నాన్ని విరమించనందులకు విచారం తెలియజేస్తున్నది.

The amendment was negatived.

Sri P. Sundarayya demanded a poll and the House divided Ayes: 29 Noes: 90.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker: The question is:

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి :

కాని ఒక పర్యాయము తాను నిరాకరించిన వ్యక్తినే తిరిగి వైస్-ఛాన్సలరుగా నియమించి అనేక అనుమానాలకు తావివ్వడమే కాక విశ్వ విద్యాలయం నిత్య పరి

పాలనా విద్యాభివృద్ధి పథకాల అమలు గూర్చి భయాందోళన కల్గించినందులకు విచారం తెలియజేస్తున్నది.

The amendment was negatived.

Sri P. Sundarayya demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes . 90.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి :

కాని సాగు చేసుకుంటున్న లక్షలాది బంజరు సాగుదార్లను, భూముల నుండి తొలగించమని ఉత్తర్వులు జారీ చేసి, వానిని నేటికి రద్దు చేయనందుకు, బంజరు సాగుదార్లకు పట్టాలు ఇప్పించే కార్యక్రమాన్ని పూర్తి చేయకపోవడమే ఆ పట్టాలివ్వడంలో, స్థానిక ఉద్యోగస్థులు, పెత్తందారుల లంచగొండితనాన్ని అక్రమ చర్యలను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం నిరోధించజాలక పోతున్నందుకు విచారాన్ని తెలియజేస్తున్నది.

The amendment was negatived.

Sri P. Sundarayya demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 90.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి :

కాని భద్రాచలం, బూర్గంపాడు, తదితర ప్రాంతాలలోని ఆదివాసులచేత ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులు వెట్టి చేయిస్తుండడము, చేయలేక పోయినందులకు వారికి భూములమీద వంశపారంపర్య సాగు హక్కులిస్తూ పట్టాలు యివ్వనందుకు, భూస్వాములు దానిని అక్రమించుకోకుండా కాపాడుకోలేక పోయినందుకు విచారాన్ని తెలియ జేస్తూంది.

The amendment was negatived.

Sri P. Sundarayya demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 90.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయములు చేర్చాలి:

సహకార సంఘాలలోను, పంచాయతీలలోను ప్రభుత్వం తమ ఆశయాలకు అనుకూలంగా, న్యాయానికి, ప్రభుత్వ నియమాలను కూడ వ్యతిరేకంగా నిత్య పరిపాలనా వ్యవహారాలలో జోక్యము కల్గించుకుంటున్నందులకు విచారిస్తున్నది.

The amendment was negatived.

Sri P. Sundarayya demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 90.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret to find that no mention has been made to the flood havoc in Andhra area and the relief measures to be taken up to help the sufferers."

Add the following at the end—

"But regret to note the absence of any reference to the grave situation caused in the City of Hyderabad due to the indefinite closure of Colleges and Schools in the twin cities of Hyderabad."

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret to note that no mention has been made to the amending of Survey and Boundaries Act to rectify mistakes committed during survey operations which result-

ed in the deprivation of lands for thousands of peasants in taken-over Estates in the State."

The amendment was negatived.

Sri P. Rajagopal Naidu demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 91.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret for not mentioning giving up remission to the additional cess on Sugarcane due to the steep fall in the prices of jaggery."

The amendment was negatived.

Sri P. Rajagopal Naidu demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 90.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker: The question is :

Add the following at the end—

"But regret to note that the Governor has not mentioned regarding allotting funds to rural housing."

The amendment was negatived.

Mr. Speaker: The question is :

Add the following at the end—

"But regret that the Revenue Minister has not sent specific orders to the revenue authorities not to reject applications without survey numbers of the lands for which they require pattas."

The amendment was negatived.

The amendment was negatived.

Sri P. Rajagopal Naidu demanded a poll and the House divided. Ayes : 29 Noes : 91.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker: The question is :

Add the following at the end —

"But regret to find that the Government is pursuing an adamant policy of extending Co-operative Farming even after its complete failure and though package scheme proved very much superior to it in many respects including increased production."

The amendment was negatived..

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret to note that no, contradiction was made to the statement of Mr. Gulhati that he had yet to scrutinise the way the data was collected and maintained and that he had still to arrive at a formula to assess the discharges in the rivers and that the 1951 agreement on river waters was arrived at on insufficient data."

The amendment was negatived

Mr. Speaker : The question is :

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ విద్యార్థులకు పెంచిన అదనపు జీతాలను తగ్గించాలని గాని, మూసివేసిన కాలేజీలను స్కూళ్ళను తీయాలని గాని చెప్పనందులకు యీ సభవారు విచారిస్తున్నారు,

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

62 వ సంవత్సరము ఇంజనీరింగు కళాశాలలో చేరుటకు అవకాశము లేకుండా చేసిన ప్రభుత్వ విధానాలను తప్పని గవర్నరుగారు తన ప్రసంగంలో చెప్పనందులకు యీ సభవారు విచారము తెలుపుచున్నారు.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో నెల్లూరు జిల్లా కోవూరు తాలూకాలోని కనిగిరి రిజర్వాయరు క్రింద నున్న ఈ క్రింది గ్రామాలకు 20 సంవత్సరములుగా రెండవ కారుకు నీళ్ళు యివ్వక నిరాకరించడమే గాక ప్రస్తుతము చీఫ్ ఇంజనీరుగారు ఇరిగేషను అలగానిపాడు, ఊటుకూరు, పురిణి, దండిగుంట గ్రామాలకు రెండవ కారుకు నీళ్లు ఇచ్చుటకు అంగీకరించినప్పటికి ప్రభుత్వం ఇంతవరకు ఆమోదించని చర్యను విమర్శించనందులకు ఈ సభవారు విచారమును తెలుపుచున్నారు.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో నెల్లూరు జిల్లాలోని కోవూరు నెల్లూరు తాలూకాలోని చెరువు తట్టుభూములు సాగుచేస్తున్న పదివేల కుటుంబాల పేదలను షుమారు 20 సంవత్సరములుగా సాగు చేసుకొంటున్న భూములలో సాగు చేయరాదని ప్రభుత్వం అక్రమంగా వేసిన ఉత్తరువును రద్దు చేయమని చెప్పనందులకు ఈ సభవారు విచారము తెలుపుచున్నారు.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

కృష్ణా బారేజి క్రిందనున్న షుమారు 20 వేల యకరాలను సాగుచేస్తున్న పేదలను గెంటివేసి సదరు భూములను వేలంవేసి భూస్వాములకు, ఆ భూములు కట్టిపెట్టుటకు ప్రభుత్వం చేసిన ఆర్డరును ఉపసంహరించుకోవాలని గవర్నరుగారు చెప్పనందులకు ఈ సభవారు విచారము తెలుపుచున్నారు.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

నెల్లూరు జిల్లా కోవూరు తాలూకా ఊటుకూరు గ్రామములో తుంగచెరువు డ్రెయినేజి కాలువ రిపేరు చేయనందున 1960–61 లో పంటలు పూర్తిగా నష్టపడి. ప్రభుత్వం రెమిషన్ ఇచ్చినది. స్వల్ప మొత్తముతో త్రవ్వగ సదరు కాలువను ఇంత

వరకు రిపేరు చేయని ప్రభుత్వ చర్యను గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో విమర్శించ నందులకు ఈ సభవారు విచారము తెలుపుచున్నారు.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో చేనేత పారిశ్రామికులు నూలు ధర పెరిగి, రిబేటు తగ్గించబడి నందున అనేక కష్టనష్టాలకు గురి అవుతూ వస్తులుకూడ ఉండవలసిన దుస్థితి యేర్పడి యుండగా గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో ఆ విషయము తెల్పనందులకు ఈ సభ వారు విచారము తెలుపుచున్నారు.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

పాటూరు చేనేత పారిశ్రామిక సహకార సంఘము యొక్క పాలక వర్గమువారు (నెల్లూరు జిల్లా) ఆ గ్రామములోని చేనేత పారిశ్రామికులను సభ్యులుగా చేర్చుకొనక ఇబ్బందుల పాలు చేస్తున్నందున ఆంధ్రప్రదేశ్ కో-ఆపరేటివ్ రిజిష్ట్రారుగారు సదరు పాటూరు చేనేత పారిశ్రామిక సహకార సంఘ పాలకవర్గాన్ని రద్దుచేయడం శ్రీ చిన్న పరిశ్రమల మంత్రిగారు అక్రమంగా అన్యాయంగా కలుగజేసుకొని ఆంధ్రప్రదేశ్ కో-ఆపరేటివ్ రిజిష్ట్రారుగారి ఆర్డరుపై స్టే యిచ్చినారు. సంవత్సరంగా యీ విష యాన్ని ముఖ్యమంత్రిగారికి తెలుపుతున్నప్పటికి ఇంతవరకు స్టే తొలగించని ప్రభుత్వ చర్యను, గౌ. గవర్నరుగారు తన ప్రసంగములో విమర్శించనందులకు యీ సభవారు విచారము తెలుపుచున్నారు.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

ఇంజనీరింగు, వైద్యము మొదలగు కళాశాలలో విద్యార్థుల సెలక్షనుకు కమిటీ లను తీసివేసిన ప్రభుత్వమే నెల్లూరులోని బి. ఇడి. ట్రైనింగ్ కళాశాలకు కమిటీ నియ మించిన అక్రమ చర్యను-సదరు కమిటీ విద్యార్థుల సెలక్షన్‌లో క్రమ విరుద్ధ చర్యలు జరుగుతున్నప్పటికీ విచారణకూడ జరుపని విద్యామంత్రి చర్యను గౌ॥ గవర్నరుగారు పేర్కొనని నందులకు యీ సభవారు విచారము ప్రకటిస్తున్నారు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

నెల్లూరుజిల్లా పొదిలితాలూకా అభివృద్ధికి సహాయపడు మేకలేరు, దొంప్లేరు, మూడవ ప్రణాళికలో చేర్చబడిన ముక్కు పాపయ్యచెరువు, అల్లేరు చెరువుల మంజూ రును గురించి ప్రస్తావన చేయనందుకు.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి.

ఫ్లోరిన్ వల్ల ప్రజలు బాధపడుచుండగా సదరు పట్టణానికి నీటి సరఫరా పథకాన్ని మంజూరుచేయు విషయాన్నిగురించి ప్రస్తావన చేయనందులకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో పొదిలి ఆస్పత్రిని అభివృద్ధి చేయుటను గురించి ప్రస్తావన చేయనందుకు—

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి :

గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో నెల్లూరుజిల్లాలో ఆర్. డబ్ల్యు. ఎస్. పథకం పూర్తి చేయబడిన బావులకు యింతవరకు డబ్బు మంజూరు కాకపోవటాన్ని గురించి, సదరు పథకాన్ని 1961-62 సంవత్సరంలో కొనసాగించుటను గురించి ప్రస్తావన చేయనందుకు.

తీర్మానమునకు చివర యీ క్రింది విషయాలు చేర్చాలి.

గవర్నరుగారి ప్రసంగంలో నెల్లూరు జిల్లాలోని దర్శి, పొదిలి, కనిగిరి మొదలగు మెట్టతాలూకాలలో వ్యవసాయానికి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాను గురించి ప్రస్తావించనందులకు—

The amendments were negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret to note that no mention has been made about the implementation of the suggestions of the Administrative Reforms Committee."

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret to note that no mention has been made about the solving of the problem of unemployment in Educational and agrarian sectors."

The amendment was negatived.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya demanded a poll and the House divided. Ayes : 30 Noes · 91.

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

Add the following at the end—

"But regret to note that no mention has been made about the location of Heavy Electricals Projects in full in Andhra Pradesh."

The amendment was negatived.

Mr. Speaker : The question is :

"That the Members of the Andhra Pradesh Legislative Assembly assembled in this Session are deeply grateful to the Governor for the Address which he has been pleased to deliver to both the Houses of the Legislature assembled to ether on the 24th July, 1961."

The motion was adopted.

Sri P. Sundarayya demanded a poll and the House divided.

Ayes : 91 Noes : 30

The motion was adopted

మిస్టర్ స్పీకర్ : శ్రీ నరసింహారావుగారు ప్రతిపాదించిన, లక్ష్మణదాసుగారు బలపరచిన గవర్నరు గారి అడ్రసుకు వందనములు ఉపపాదన మంజూరయినవి,

సోమవారం ఉదయం 8 1/2 గంటలకు మనం మళ్ళీ సమావేశమవుదాము.

(The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock on Monday, the 31st July 1961.)